

MALATESTA & MONTEFELTRO: EEN REIS DOOR DE HEUVELS VAN RIMINI

MALATESTA & MONTEFELTRO

**MALATESTA &
MONTEFELTRO:**
EEN REIS DOOR
DE HEUVELS
VAN RIMINI

Provincie Rimini

Raad voor Toerisme

Leidinggevende: Symon Buda

in samenwerking met
de Raad voor Cultuur
van de Provincie Rimini

Teksten

Rita Giannini

Redactie

Marino Campana

Pers- en communicatiebureau

Cora Balestrieri

Fotomateriaal afkomstig
uit het fotoarchief
van de Provincie Rimini

Met dank aan de fotografen

L. Bottaro, P. Bove,
C. De Luigi, S. Di Bartolo,
L. Fabbrini, R. Gallini,
D. Gasperoni, L. Liuzzi,
M. Lorenzi, Martinini,
R. Masi, G. Mazzanti,
M. Migliorini, T. Mosconi,
PH Paritani, D. Piras,
V. Raggi, E. Salvatori,
R. Urbinati, Urbino
Multimedia

Grafische vormgeving

Relè - Tassinari/Vetta
(Leonardo Sonnoli,
Irene Bacchi)
coördinatie
Michela Fabbri

Vertaling

Marjolein van de Peppel
Link-up, Rimini

Paginaopmaak

Litoincisa87, Rimini
(Licia Romani)

Drukwerk

Graph, Pietracuta
di San Leo - RN

Eerste uitgave 2011

Malatesta & Montefeltro

is een toeristisch-
culturele publicatie
die **gratis** wordt verspreid.

Met de bijdrage van

Camera di Commercio
Rimini

Alle rechten voorbehouden aan de Provincie Rimini, Raad voor Toerisme

- 6** **NATUUR**
VAN ZEE TOT BERGEN
- 12** **IDENTITEIT EN GESCHIEDENIS**
TWEË RIVALISERENDE *SIGNORIE*
- 22** **BOUWWERKEN**
VAN AANVAL EN VERDEDIGING
KASTELEN, VESTINGEN, BURCHTEN
- 32** **GELOOF EN SPIRITUELE**
OORDEN
SPIRITUALITEIT VANAF DE PREHISTORIE
TOT AAN DE VERLICHTING
- 44** **GROTE KUNST**
VANAF DE LATIJNSE PRACHT
TOT HET BEGIN VAN DE RENAISSANCE
EN DE HEDENDAAGSE KUNST
- 50** **MAGIE EN MYSTERIE**
EEN FASCINERENDE
ONTDEKKINGSREIS
- 58** **CULINAIR**
EEN RIJK GEDEKTE TAFEL
- 64** **SPORT EN ACTIEVE VAKANTIE**
VOOR IEDER WAT WILS
- 70** **RIMINI**
HET OUDE RIMINI
- 78** **HET MARECCHIA-DAL**
VAN DE HEUVELS VAN RIMINI
TOT AAN HET ANTIEKE MONTEFELTRO
Santarcangelo di Romagna
Poggio Berni
Torriana
Verucchio
San Leo
Maiolo
Novafeltria
Talamello

Sant'Agata Feltria
Pennabilli
Casteldelci

160

MONTE TITANO

DE OUDE REPUBLIEK
SAN MARINO

166

DE MARANO

HET GLOOIENDE LANDSCHAP
RONDOM DE STROOM MARANO
Coriano
Montescudo

184

HET CONCA-DAL

VAN DE MALATESTA-HEUVELS
TOT HET MONTEFELTRO-GEBIED
Gradara
San Giovanni in Marignano
Morciano di Romagna
San Clemente
Montecolombo
Gemmano
Montefiore Conca
Saludecio
Mondaino
Montegridolfo

**Bezoek voor vertrek onze website
www.riviera.rimini.it**

NATUUR

VAN ZEE TOT BERGEN

een gevarieerde provincie

De zee van de Rivièra van Rimini wordt door schildwachten bewaakt, die dicht in de buurt staan. Niet ver van de kust vindt men de heuvels en bergen van het achterland van Rimini die kenmerkend zijn voor deze “groene zee”. In maar weinig provincies liggen zee, bergen en heuvels zo dicht bij elkaar. Ondanks het feit dat de mens hier al eeuwenlang druiven, olijven, graan, fourage en groenten verbouwt, heeft deze streek zijn authentieke boslandschap en spontane vegetatie weten te behouden. De twee belangrijkste dalen liggen om de rivieren Marecchia en Conca, waarlangs comfortabele fietspaden lopen. In deze dalen kan men de meest afgelegen en verborgen paden vinden. Door een kleiner dal stroomt de Marano, die in Coriano in een prachtig rivierpark uitmondt. De rivier Marecchia ontspringt op de Monte della Zucca, niet ver van de bron van de Tiber, waar de regio's Emilia Romagna en Toscana aan elkaar grenzen. Daar ontstaat hij uit vele waterdruppels en plassen en stroomt richting zee met een dusdanige kracht die eens in de zoveel jaar de bedding van de rivier verlegt. Hij be-

links
**Riviera van Rimini,
het strand**
boven
**panorama van het
hoge Marecchia-dal**

reikt het Montefeltro-gebied in Romagna, raakt de Republiek San Marino en mondt uit in de zee bij Rimini, waar de riviermond is omgeleid om het water in de haven niet te storen. Vanuit het dal ziet men glooiende lemen heuvels, onderbroken door punten van zandsteen die aan de oevers van de rivier opdoemen. Deze zijn hier niet ontstaan, maar zijn gevormd door de zogenaamde zwaartekrachtstroming van de Marecchia, die hen als vloten vanuit de Thirreense zee heeft meegevoerd waar ze zich op de indertijd door de zee omspoelde leembodem konden vestigen. Bezienswaardigheden voor natuurliefhebbers zijn de krijtaderen in Torriana, waar ook een reservaat voor de fauna ligt (*Oasi di Protezione faunistica*) en, iets verderop, het centrum voor milieuopvoeding van het WWF, de *Oasi di Ca' Brigida* in Verucchio. Hogerop ligt het ongerepte gebied van Casteldelci en het natuurpark *Sasso Simone e Simoncello*, 4847 hectare verspreid over de provincies Rimini, Pesaro en Urbino, met het bijbehorende bezoekerscentrum in Pennabilli. Dit natuurpark beschikt over een van de grootste moseikenbossen van Italië en over twee rotsplateaus, die zo uit de parken van Colorado lijken te komen.

De Conca ontspringt op de Monte Carpegna, die met zijn top boven de 1200 m 's winters vrijwel altijd besneeuwd is en met skiliften is uitgerust, en loopt langs enkele gemeenten van de provincie Pesaro voordat hij de provincie van Rimini binnenstroomt en in de Adriatische zee bij het chique Portoverde van de gemeente Misano uitmondt. In 1878 werd er in de loop van de rivier een dam aangelegd waardoor een kunstmatig meer ontstond, het Conca-bassin. Het meer ligt tussen de plaatsjes Misano Adriatico (bij het dorp Santa Monica waar zich het autocircuit *Misano World Circuit* bevindt) en San Giovanni in Marignano; vanaf de snelweg A14 is het meer goed te zien. Het bassin wordt nu voornamelijk gebruikt voor agrarische doeleinden en maakt deel uit van het *Rivierpark van de Conca*. In het Conca-dal rijzen de eerste heuvels van de Apennijnen, die uitkijken over de Adriatische zee, waardoor ze miljoenen jaren geleden omgeven werden. Een betoverend landschap met graanvelden, wijn- en olijfgaarden, beroemd om hun uitstekende kwaliteit. Verder rivieropwaarts treft men ook hier een ongerepte natuur, voor wandelingen onder de kastanjabomen en door de bossen van Montefiore Conca

rechts
de Marecchia bij
Ponte Messa

en Gemmano, of langs de stromen met hun woekerende spontane vegetatie, met een oneindigheid aan planten en bloemen waaronder elzen en veel soorten orchideeën. De gemeente Gemmano beschikt over een zeldzame parel: een ongekend schouwspel van de natuur, dat ook om zijn geologische formatie en fauna interessant is. Het gaat hier om de Grotten van Onferno die in een Natuurreserveaat van 123 hectare liggen dat beschermd is vanwege zijn grote natuurwaarde. De grotten bestaan uit een karstformatie met gangen van meer dan 750 meter, ontstaan uit een zich door krijtrotsen gravende waterstroom. Hier woont een van de grootste en gevarieerde kolonies vleermuizen van Italië. Tussen Gemmano en Montefiore Conca ligt het prachtige Ventena-dal en in Mondaino vindt men de kleine kostbaarheden van de *Val Mala* en van de botanische tuin, Arboreto, dat met zijn negen hectare en zesduizend boomsoorten een *Centrum voor milieupvoeding* vormt. Overal bieden de hooggelegen gebieden van de provincie een adembenemend uitzicht en is de schoonheid van het landschap indrukwekkend, zoals ook die van de vele, meer dan honderd jaar oude bomen, de “patriarchen” onder de boomsoorten die men overal op het territorium vindt.

IDENTITEIT EN GESCHIEDENIS

TWEE RIVALISERENDE *SIGNORIE*

de geschiedenis

De geschiedenis van dit heuvelgebied van Rimini gaat tot ver terug in de tijd en begint met de belangrijke Villanova nederzettingen van Verucchio, voor de invasie van de Romeinse cultuur. De middeleeuwen en renaissance zijn kenmerkend geweest voor het gebied en hebben onuitwisbare sporen achtergelaten die men nog steeds kan bewonderen in de stadsinrichtingen, architectuur en monumenten in de laagvlakte en de heuvels van de provincie. Van de 12de tot de 15de eeuw speelden hierin twee *Signorie* een hoofdrol, de heersende families Malatesta en Montefeltro, aan wie het gebied een groot deel van zijn ongeëvenaarde rijkdom en schoonheid heeft te danken. Deze twee families, afkomstig uit Montefeltro, waren beide op zoek naar gebieden waar zij hun heerschappij konden uitoefenen. Het was onvermijdelijk dat de uitbreiding van de respectievelijke grondgebieden, die zich in het noorden en zuiden van de dalen bevonden, tot spanningen leidde. Nadat zij bijna een eeuw het gebied van Montefeltro in handen had, verkreeg de familie Montefeltro in de 13de eeuw ook het graafschap Urbino. De familie Malatesta (voorheen Malatesti) bezat

boven

**Tempio Malatestiano
(Malatesta-tempel)
in Rimini**

links

**Sigismondo Pandolfo
Malatesta (detail) in
fresco van Piero della
Francesca, Tempio
Malatestiano in Rimini**

oorsprong van de signorie

op dat moment het gebied om Pennabilli en had haar grondgebied uitgebreid bij Verucchio en in het centrum van het Marecchia-dal. De rivaliteit verergerde om vervolgens begin 15de eeuw tot een uitbarsting te komen, onder de vastberaden leiding van Sigismondo Pandolfo Malatesta, heer van Rimini en Fano, en Federico da Montefeltro, hertog van Urbino, beiden apostolisch vicaris. Tussen de twee ontstond een eindeloos conflict, dat zich uitte in veldslagen, bedrog en twisten. Overwinnaar was uiteindelijk Federico die het vertrouwen van de paus had weten te winnen; Sigismondo werd verbannen en verloor alles, op zijn geliefde Rimini na.

De Montefeltro's

Het eerste lid van de familie was graaf Antonio da Montefeltro, afstammeling van de Carpegna-dynastie, een legendarische figuur die zijn titel verkreeg vanwege zijn beroemde afkomst. Montefeltro besloeg het gebied van San Leo, *Mons Feretrus*, dat zo genoemd was naar de daar aanwezige, aan Jupiter Feretrius gewijde tempel. Zijn zoon Montefeltrano versterkte de naam en het prestige van de familie, en maakte haar tot een van de machtigste van de regio. Ook toen zij hertogen van Urbino werden, bleven de Montefeltro's in San Leo wonen. Guido I da Montefeltro, ook wel De Oude genoemd, werd in 1255 in San Leo geboren. Dante Alighieri plaatst hem in zijn *Goddelijke Komedie* in de achtste kring van de hel. In 1443 werd Oddantonio II da Montefeltro, vader van Federico, door paus Eugenius IV tot eerste hertog van Urbino benoemd, dat de hoofdstad van de Staat werd en zich zou ontwikkelen tot een van de belangrijkste centra van de Italiaanse renaissance. Dit dankzij Federico die de beroemdste dichters en kunstenaars van die periode om zich heen verzamelde, van Piero della Francesca tot Luciano Laurana en Francesco di Giorgio Martini, die het prachtige Palazzo Ducale bouwden. Toen Pesaro in 1523 tot hoofdstad werd uitgeroepen, verloor de stad langzaam aan belang.

boven
panorama
van San Leo
onder
Urbino

De Malatesta's

Ook de Malatesta's komen oorspronkelijk uit het Marecchia-dal. Ze worden voor het eerst genoemd in 13de-eeuwse documenten die verwijzen naar grondbezit in het zuiden van Romagna en waarin al sprake is van een conflict met de gemeente Rimini. Door hun vele bezittingen hadden zij de wegen in het achterland van Rimini in handen; de belangrijkste steden die zij bezaten waren Pennabilli en Verucchio, die beide beweren de plaats van afkomst van de familie te zijn. Beslissend was de verwantschap met de beroemdste en machtigste feodale familie van de streek: de Carpegna's. Door middel van de macht over het gebied en de wegen, de agrarische productie en de handel, begonnen zij druk op Rimini uit te oefenen. Dit liep op een oorlog uit die in 1197 werd beëindigd met een herstelverdrag. De gemeente Rimini verenigde haar belangen met die van de Malatesta's, benoemde hen tot burgers, schonk hun een zetel in de stadsraad (1206) en nodigde hen uit zich binnen de stadsmuren te vestigen. Van 1239 tot 1247 was Malatesta dalla Penna (Malatesta I Malatesta), die in 1223 podesta van Pistoia was geweest, podesta van Rimini. Zeer bekend was "de honderdjarige" Malatesta da Verucchio, geboren in Verucchio in 1212 en overleden in Rimini in 1312. Vanwege zijn hoge leeftijd stond hij bekend als *Mastin Vecchio*, zoals ook Dante hem noemt in de Goddelijke Komedie (Hel XXVII - verzen 46-48). Hij was de vader van twee andere danteske figuren, Paolo en Gianciotto, de mismaakte echtgenoot van Francesca die zowel haar als zijn broer vermoordde. Nu was de weg naar absolute macht over Rimini gebaad. Binnen enkele tientallen jaren maakte de familie zich meester van alle burgerlijke en religieuze posities en ontbond de stadsorganen. De Malatesta's konden op enorme rijkdom en belangrijke steun rekenen, verkregen door oorlogen, slimme politieke huwelijken en allianties. Wat hen ontbrak was een adellijke titel en daarom beweerden ze van zeer oude en beroemde komaf te zijn: van Noach, Tarcone, de Trojaanse held, neef van Hector en Aeneas; of van Otto III, keizer van het heilige Romeinse rijk; Sigismondo Pandolfo, de meest beroemde Malatesta en heer van Rimini van 1432 tot 1468, beriep zich op zijn verwantschap met Scipio de Afrikaan.

boven
Pennabilli
onder
Rocca del Sasso,
Verucchio

sigismondo en zijn rimini

Sigismondo Pandolfo Malatesta werd in 1432, toen hij 15 was, heer van Rimini en Fano. Jarenlang was hij ver- wikkeld in militaire campagnes in heel Italië waardoor hij roem en rijkdom vergaarde die hij gebruikte om zijn hoofdstad en hof op hetzelfde niveau te brengen als de grote *Signorie* uit die tijd. Het is dankzij hem dat Rimini het allereerste bouwwerk van de renaissance bezit, de *Tempio Malatestiano* (Malatesta-tempel), ontworpen door Leon Battista Alberti en verrijkt met fresco's van Piero della Francesca. Dit is het mausoleum van Sigismondo en zijn vrouw, Isotta degli Atti, maar ook van Giorgio Gemisto Pletone, een van de filosofen aan het hof. Zijn agressieve karakter dat in hoge mate had bijgedragen aan zijn succes, speelde ook een grote rol in zijn val. De ingewikkelde politieke situatie in Italië zorgde voor de rest, hetgeen leidde tot zijn ondergang toen hij net veertig was. Het niet nakomen van zijn verplichtingen, ontrouw aan de paus wiens beleid hij niet meer deelde en militaire bezetting van gebieden van de Montefeltro's, die trouwe volgelingen waren van het beleid van de kerk, maakten dat hij alles verloor, op de stad die het symbool van zijn macht vormde na. Federico daarentegen nam niet alleen alles terug wat hem ooit toebehoorde, maar breidde zijn bezit zelfs uit tot de Malatesta-burchten. Sigismondo overleed toen hij net 51 was; hoewel hij op zijn 13de al aan het hoofd van een leger stond, hield hij zich de laatste jaren van zijn leven met de werkzaamheden aan zijn tempel bezig. Net als Urbino is Rimini een hoofdstad van de renaissance geweest die grote artiesten, dichters en humanisten aantrok. Na zijn dood verloor de stad aan belang, terwijl de andere hoofdsteden nog eeuwenlang een grote rol zouden blijven spelen.

federico da montefeltro

Federico III was de onwettige zoon van Guidantonio da Montefeltro, heer van Urbino, Gubbio en Casteldurante en graaf van Spoleto, zoals uit de bul van paus Martin V blijkt, en van een gezelschapsdame van zijn

**Medaille van
Matteo de' Pasti
met portret van
Sigismondo Pandolfo
Malatesta (ca. 1450),
Stadsmuseum
van Rimini**

onvruchtbare echtgenote. Hij werd hertog nadat zijn halfbroer bij een samenzwering aan het hof werd gedood. Het hertogdom van Urbino was een staatkundige eenheid van feodale oorsprong, dat door banden van vazalliteit aan de pauselijke staat was verbonden. Het besloeg het noordelijke deel van de Marche en Umbrië en was ontstaan uit het twee eeuwen eerder opgerichte graafschap van Urbino. Het was machtig en stabiel en Federico bezat de nodige vastberadenheid en intelligentie om zijn doel, de versterking van het hertogdom, na te streven. Het duurde niet lang voor hij dit doel bereikte. Na twintig jaar hevige strijd tegen Sigismondo te hebben gevoerd, slaagde hij er in 1463 in, met de hulp van paus Pius II, die van zins was de Malatesta *Signoria* uit te roeien, zijn rivaal definitief te verslaan. Rimini, dat onder zijn leider zeer rijk was geworden, bleef nu kwetsbaar achter terwijl Urbino de weg naar glorie onder Federico bleef voortzetten. Deze laatste bereikte zijn persoonlijke hoogtepunt toen hij tot kapitein-generaal van het leger van de Italische liga en tot commandant van de legers van de koning van Napels, de hertog van Milaan en de paus werd benoemd. In de uitoefening van deze functies wendde hij al zijn capaciteiten van slim en voorzichtig diplomaat aan waarbij hij voortdurend de mogelijke gevolgen van zijn keuzes overwoog en zo de beste resultaten bereikte.

BOUWWERKEN VAN AANVAL EN VERDEDIGING

KASTELEN, VESTINGEN, BURCHTEN

Om over de verdediging van de provincie te vertellen, moeten we beginnen bij **Rimini**. Hier heeft de meest beroemde Malatesta het *Castel Sigismondo* laten bouwen, dat naar hem werd genoemd. De bouw van het kasteel begon in 1437 en duurde tien jaar. Dit werd de vestiging van Sigismondo waar hij zich tussen zijn veldslagen in met intellectuelen en kunstenaars onderhield. Vele beroemde personen bezochten het kasteel, waaronder Filippo Brunelleschi die bijdroeg aan het ontwerp ervan. En later Leon Battista Alberti, Piero della Francesca, Matteo De' Pasti, Agostino di Duccio, die meewerkten aan de Malatesta-tempel, en filosofen als Giorgio Gemisto, alias Pletone. Hoewel alleen het mid-dengedeelte is overgebleven, getuigt het grote en solide maar toch elegante bouwwerk van de rijkdom van de *Signoria* en van de smaak van zijn heerschappij. Het kasteel was het vaste familieverblijf, ook al verplaatste zij zich vaak tussen de vele kastelen op het uitgebreide territorium. In **Santarcangelo di Romagna** bijvoorbeeld woonde Francesca in het prachtige kasteel dat door Sigismondo was verbouwd. Hij had hier een grote woontoren gebouwd, een zeldzaam exemplaar in Italië. Volgens de legende heeft de dramatische gebeurtenis waarin zij de hoofdrol vervulde met haar zwager en minnaar Paolo, beroemd geworden dankzij zang V van de Hel van Dante, zich hier afgespeeld. In dit gebied ligt ook de **Tomba di San Martino**, een gefortificeerde

boven

**de resten van de
versterkte boerderij
("Tomba") van
San Martino dei
Mulini, Santarcangelo
di Romagna**

links

**Malatesta-burcht,
Santarcangelo
di Romagna**

boerderij, waarvan de grootste toren is overgebleven. In de heuvels van het hogere Marecchia-dal liggen een groot aantal kastelen en torens die al duizenden jaren loodrecht oprijzen uit dit landschap en het al even lang verdedigen. Nu getuigen zij van de vele gebeurtenissen die hier hebben plaatsgevonden. Ook hier streden de soldaten van de twee families, Malatesta en Montefeltro, in een continue strijd die oplaaide onder de grote aanvoerders die de twee *Signorie* beroemd maakten: Sigismondo en Federico. Terwijl de rivier het landschap van het dal aftekent, geven de vestingen vorm aan zijn profiel. Voorbeelden hiervan zijn het Palazzo Marcosanti in **Poggio Berni**, het kasteel met zijn twee cilindervormige geschutstorens en resten van de vesting, en op de heuvel ernaast de vierkante toren van Scorticata, nu **Torriana** genoemd, enig overblijfsel van het fort dat een uitzonderlijk uitzichtpunt vormde. Niet ver weg ligt het kasteel van **Montebello**, beroemd om zijn groot aantal schietgaten, waar de legende van Azzurrina zich afspeelt. Ertegenover de prachtige *Rocca del Sasso* van **Verucchio**, waar *Mastin Vecchio* leefde, de door Dante genoemde honderdjarige stamvader van de familie uit Rimini. Hier worden ieder jaar in augustus middeleeuwse feesten en banketten gehouden. Links rijzen de torenpunten op de *Monte Titano*, emblematisch voor de oude **Republiek San Marino**, waar ook evenementen in middeleeuwse kostuums geënceneerd worden. In de rivier weerspiegelt het kasteel van **Saiano** met zijn enigmatische cilindervormige Byzantijnse toren, die al in 1183 bestond. Op de rotsachtige piek bij **Pietracuta** liggen resten van het kasteel van Pietragùdola, dat ooit aan de familie Carpegna toebehoorde. Dit kostbare bolwerk aan de rivier was gebouwd om passerende troepen te kunnen bespeuren. Vanaf hier gaat de tocht naar **San Leo**, met zijn kasteel dat gebouwd is door Francesco di Giorgio Martini, de architect uit Siena die meer dan twintig jaar aan het hof van Federico da Montefeltro in Urbino leefde. In de hele streek vindt men sporen van zijn pure renaissancestijl. Loodrecht op een rotsachtige punt rijst de schitterende en solide vesting Fortezza, beschreven door Dante in de IV Zang van het Vagevuur. De vesting is heel oud en zeker van roomaanse oorsprong, maar is in 1475 door di Giorgio Martini gerenoveerd. Hij veranderde het bouwwerk in het centrale verdedigingspunt van de streek en maakte het onneembaar. Een aan te bevelen tussenstop is de *Rocca di Maioletto* met zijn twee puntige torens aan de kanten van een mooie courtine. Deze burcht werd door Sigismondo Pandolfo Malatesta op de top van een kalkrots gebouwd. Het hieronder

boven
het dorp
Montebello

onder
de burcht
van Torriana

gelegen dorpje Maiolo werd in de 18de eeuw volledig verwoest door een aardverschuiving. Aan de overkant ligt **Talamello** dat zijn kasteelstructuur heeft behouden en beroemd is om zijn in kuilen geproduceerde kaas. Hoger in het dal tegen de *Monte Carpegna* aan ligt **Scavolino** met zijn vorstelijke *Palazzo*. Van hieruit komt men bij de rijke en machtige bisschopszetel **Pennabilli**, met de kastelen van **Penna** en **Billi**, en in de omgeving de toren van **Bascio**, waar de aparte vierkante structuur die op het gelijknamige dorpje uit de 12de eeuw uitkijkt, was gebouwd als uitkijkpost van een inmiddels verdwenen kasteel. Meer naar het zuiden ligt **Casteldelci**, het oude *Castrum Illicis*, een goed behouden dorp waarnaast op de gelijknamige berg het kasteel van Ugucione della Faggiola lag. Nu kan men er twee torens bewonderen: de *Torre del Monte*, een cirkelvormige uitkijkpost uit de 13de eeuw, en de *Torre Campanaria*, die oorspronkelijk voor verdedigingsdoeleinden werd gebruikt en vervolgens in klokkentoren van de kerk van **Santa Maria in Sasseto** werd veranderd. Van hieruit komt men bij **Sant'Agata Feltria** met de bizarre *Rocca Fregoso*, die over het dorp waakt vanaf de top van de rots, de *Sasso del Lupo*. Hier is de hand van di Giorgio Martini, dat hier sprookjesachtige trekken heeft, vooral herkenbaar in de twee polygonale bastions die het gebouw zowel versterken als versieren. In deze gemeente ligt ook het buurtschap **Pe-**

trella Guidi dat is beschermd door een ringmuur en zijn oude stadsstructuur uit de 14de eeuw heeft weten te behouden, met de toren die zich naast de resten van de kasteelmuren opricht. Ook het Conca-dal beschikt over een dergelijke rijkdom aan schatten. Burchten, vestingen, gefortificeerde dorpen, het begint al bij de laagvlakte met het interessante oude centrum van **San Giovanni in Marignano**. De grotendeels intacte verdedigingsmuren, de torenrij van de antieke courtine en het schitterende *Massari-theater* zijn zeker een bezoek waard. Bergopwaarts komt men langs **Montecolombo** met zijn mooie schuttoren en het systeem van de stadspoorten waarvan de eerste gekanteeld is en de tweede een lancetboog heeft. Vervolgens komt men bij **Montescudo** waarom lange tijd werd gestreden door de *Signorie* Malatesta en Montefeltro. Strategisch gezien werd het een van belangrijkste vestingen van de familie van Rimini. Dit is nog steeds duidelijk te zien aan de stenen ommuring met zijn schuine wanden die een dubbele verdedigingsfunctie heeft en aan de smalle toren van het gemeentehuis uit de 14de eeuw. Op 2,5 km afstand ligt het charmante gefortificeerde

links
Talamello

boven
**een blik op
Montecolombo**

dorpje **Albereto**, dat op kundige wijze is gerestaureerd. Deze midden in de natuur gelegen oude vesting verscheen al in documenten in 1233, maar heeft zijn huidige vorm te danken aan Sigismondo Pandolfo Malatesta die opdracht gaf tot zijn heropbouw net voor die van het kasteel van Montescudo (rond de helft van de 15de eeuw); het dorpje werd van een nieuwe ommuring, een stadswal en drie ronde hoektorens voorzien. In **San Clemente** is de antieke *Rocchetta* de moeite van het bezichtigen waard, met zijn zeldzame slanke torens met pentagonale punt, terwijl de Malatesta-muren het centrum omsluiten. Net hier buiten liggen de gefortificeerde boerderij van **Agello**, met resten van Malatesta-muren en een klein oratorium, en **San Savino**, een ander klein buurtschap met resten van de Malatesta-vestingen met brede ronde torens, dat men via een poort met een hoge toren met blazoenen binnengaat. **Montefiore Conca** mag zeker niet gemist worden omdat het kasteel een van de belangrijkste en meest geliefde verblijven van de Malatesta's en tegelijkertijd een belangrijk verdedigingswerk was. Al van veraf krijgt men een gevoel van zijn historische en geopolitieke belang. Koningen en keizers waren hier te gast en de grote, koninklijke ruimtes zoals de zalen met fresco's die Jacopo degli Avanzi in opdracht van Ungaro Malatesta (1327-1372) schilderde, bestaan nog steeds. Dankzij de recente restauraties heeft het kasteel zijn glorie hervonden; de ruimtes geven een goede indruk van het leven aan het hof en er zijn interessante materialen teruggevonden, waaronder de buitengewone keramiekcollectie: tientallen borden, mokken en kommen met portretten en cartouches, gotische letters en versieringen, geometrische motieven en symbolen. Ook **Gemmano** is een bezoek waard. Totaal verwoest tijdens de Tweede Wereldoorlog vanwege de Gotische Lijn die hier doorheen liep, bezit het nog resten van de ommuring van een belangrijk bolwerk tussen het Conca- en het Ventena-dal, dat de Malatesta's hadden gefortificeerd om de vijand Montefeltro af te weren. Het gebied is vooral de moeite waard vanwege zijn *Natuurreserve* en de *Grotten*. **Montegridolfo** met zijn gefortificeerde dorp beschikt over uitstekende accommodatiemogelijkheden en restaurants. Het is volledig omgeven door enorme muren met brede torens en biedt een prachtig zicht op de omgeving. Van 1200 tot 1500 behoorde het aan de heren van Rimini toe die het vanwege zijn strategische positie - tussen Foglia en Conca - vaak moesten verdedigen tegen de hertogen van Urbino. **Saludecio** is met zijn primitieve middeleeuwse structuur door indrukwekkende renaissance-muren omgeven en bezit het enige semi-

panorama van het
Conca-dal met de
burcht van Montefiore

octogonale bastion van de provincie. Net buiten het dorp liggen twee andere bezienswaardigheden: **Meleto** en **Cerreto** met hun oude middeleeuwse vestingen. **Mondaino** brengt met de *Palio del Daino* het verleden opnieuw tot leven en is zowel interessant om haar bijna geheel behouden muren en resten van de dertien torens om het dorp als om het *Palatium*, dat lijkt op de vestingtoren van het kasteel Sismondo in Rimini en eveneens door Sigismondo is gebouwd. Onder de vierkante constructie met gebogen muren en ghibellijns kanteelwerk liggen middeleeuwse ondergrondse gangen. Men gaat de plaats binnen via de 15de-eeuwse Marina-poort die op zee uitkijkt, waar het mooie en aparte ronde plein voor een verrassing zorgt. **Coriano** is een ander kasteel met een nog intacte verdedigingsmuur. Hier vindt men resten van het Malatesta-bouwwerk dat in 1356 werd gebouwd als uitbreiding van de vroegere burcht, toen de *Villa Corliani* werd ingelijfd bij de Malatesta-gebieden. Ook van de Malatesta's was de gefortificeerde boerderij van **Castelleale** in het dorp San Clemente, een uniek voorbeeld van middeleeuwse architectuur. Overal in de Conca-, Ventena- en Marano-dalen vindt men resten van kastelen en graven die niet minder belangrijk zijn maar verder van de druk bezochte routes liggen, in dit gebied dat zijn charme onder meer te danken heeft aan zijn glooiende en prachtig groene heuvels.

GELOOF EN SPIRITUELE PLAATSEN

SPIRITUALITEIT VANAF DE PREHISTORIE TOT AAN DE VERLICHTING

prehistorie

Rotsen door prehistorische handen gehouwen voor voorvaderlijke rituelen getuigen van een zeer oude spiritualiteit. Men hoeft slechts Torricella in het Marecchia-dal bij Novafeltria, of Sant'Agata Feltria te bezoeken, om stenen te vinden die vertellen over de verbondenheid met deze grond en zijn mysterieuze krachten. In deze streek evangeliseerden de heiligen Leone en Marino, de een op Monte Feltro, de ander op Monte Titano. Deze Dalmatische steenhouwers bezaten een diepe spiritualiteit en stichtten de Christelijke gemeenschappen van San Marino en San Leo. In de eerste eeuwen na Christus ontstonden er op het territorium dat nu deel van de provincie uitmaakt, twee diocesen die onder **Rimini** en **San Leo** vielen.

parochiekerken

Toen het Christendom zich uitbreidde werden er langs de belangrijkste wegen kerken voor de gemeenschap (*Pievi*, afkomstig van *Plebs*) gebouwd. Hoewel veel middeleeuwse documenten naar deze *Pievi* verwijzen, zijn er maar weinig overgebleven. De oudste is

boven
Pieve van San Leo
links
**De kapel van
de “Madonna
dell’acqua”,
Malatesta-tempel
in Rimini**

de parochiekerk van **Santarcangelo di Romagna**, gewijd aan de *Arcangelo Michele* op 1 kilometer van het centrum, met typische kenmerken van de 6de-eeuwse Ravennatisch-Byzantijnse kunst. In **Villa Verucchio** ligt de parochiekerk van *San Martino* met zijn rustieke romaans-gotische bouwstijl, en in **San Leo** de *Pieve Santa Maria Assunta* uit de 11de eeuw, die zich bevindt op een constructie die minstens 2 eeuwen ouder is, zoals blijkt uit het ciborium van hertog Orso, de opdrachtgever hiervan, waar zowel hij als de bouwperiode - van 881 tot 882 - worden genoemd. Ook langs de Marecchia ligt de eind 12de-eeuwse romaanse *Pieve* van *San Pietro*, in **Ponte Messa** bij **Pennabilli**.

kathedralen

De beroemdste kathedraal is de Malatesta-tempel, het eerste voorbeeld van de renaissancebouwstijl, die Sigismondo Pandolfo Malatesta naar ontwerp van Leon Battista Alberti in **Rimini** liet bouwen. Door de nederlaag (1463) en dood (1468) van Sigismondo werd de kathedraal nooit voltooid. Zeer oud is de in 1173 geconsacreerde kathedraal van *San Leone* in **San Leo**: een grote romaanse constructie met een presbyterium dat boven een crypte ligt waar het dek-sel van de sarcofaag van San Leone wordt bewaard. Zoals bij alle oude christelijke gebouwen liggen de absiden aan het oosten en bevindt de ingang zich dus aan de zijkant. In 1577 werd er in **Pennabilli** een "nieuwe kathedraal" gebouwd, die in de 19de en 20ste eeuw meerdere keren werd gerenoveerd.

klooster-kerken

Het oudste benedictijnse klooster dat aan San Gregorio was gewijd en rond 1060 door San Pier Damiani werd opgericht, ligt in Morciano; net buiten het centrum vindt men hier nog resten van. Het belangrijkste augustijnenklooster dat in 1200 in het centrum van **Rimini** werd gebouwd, heeft een kerk die aan *San Giovanni Evangelista* is gewijd, en staat bekend als *Sant'Agostino*, een van de grootste kloosters van

**Pieve San Pietro
in Ponte Messa
(Pennabilli)**

de stad. De abside en de torenkapel bezitten veel werken van de “School van Rimini” die in de 14de eeuw in Noord-Italië een van de belangrijkste kunstbewegingen vormde. Eveneens augustijns zijn de kerk en het klooster van **Verucchio**, waarin zich het museum van de Villanova-cultuur bevindt. In **Talamello** bevindt zich in de kerk van *San Lorenzo* het *Crocifisso*, een meesterwerk van de School van Rimini, dat oorspronkelijk aan Giotto was toegeschreven maar in werkelijkheid van Giovanni da Rimini is en uit het vernietigde augustijnenklooster van Poggiolo komt. De kerk van *San Cristoforo* (*Sant’Agostino* genaamd) in **Pennabilli**, die vanaf 1521 werd gerenoveerd, heeft een prachtige afbeelding van de Heilige Maria uit de 15de eeuw. De oudste augustijnenkerk van Montefeltro ligt in **Miratoio**. Deze kerk uit 1127 is meerdere malen gerestaureerd en huisvest de relieken van de Zalige Rigo da Miratoio, een in 1347 overleden heremiet. Twee andere beroemde religieuze personen zijn uit Pennabilli afkomstig. Een daarvan is Padre Francesco Orazio Olivieri, geboren in 1680. Op twintigjarige leeftijd sloot hij zich bij de orde van St. Franciscus aan en in 1712 vertrok hij als missionaris naar Tibet. Na een zware reis van 4 jaar over zeeën en hoge bergen bereikte hij dit land, dat geïsoleerd lag en onbekend in de rest van de wereld was. Onder leiding van een Lama bestudeerde hij de

taal en het geloof van de Tibetanen. Hij vertaalde heilige werken uit het Tibetaans en creëerde een vocabulaire, Italiaans-Tibetaans en Tibetaans-Italiaans, het eerste in een westerse taal, met ruim 30.000 woorden. De 7de Dalai Lama gaf hem als teken van dank eerst toestemming om land te kopen en een klooster in Lhasa te bouwen en vervolgens om te preken en als missionaris te werken. De andere is Broeder Matteo da Bascio, geboren in Bascio, die zich bij de franciscanen-observanten van het klooster van Frontino aansloot en in 1525 tot priester werd gewijd. Omdat hij terug wilde naar de primitieve franciscaner strengheid, verliet hij het klooster en verkreeg van Paus Clemens VII het persoonlijke privilege om een lang, van ruwe stof vervaardigd habijt te dragen (zoals dat van Franciscus van Assisi, maar met een langere en puntigere capuchon), strikt de regel van absolute armoede te volgen, als heremiet te leven en vrijuit te preken. Hij had al snel een groot aantal volgelingen die de oorspronkelijke spiritualiteit van de franciscanen wilden herstellen, wat leidde tot de oprichting van de orde van de minderbroeders kapucijnen (die zo genoemd werden vanwege hun bijzondere habijt). Dankzij de steun van hertogin Caterina Cybo van Camerino werd de orde op 3 juli 1528 door de Paus in de bul *Religionis zelus* erkend. De dominicanen beschikten al in de 13de eeuw over een groot klooster

in **Rimini** met een inmiddels totaal verwoeste kerk. Resten van een imposant dominicanenklooster vindt men echter in **Pietracuta di San Leo**, waar in de 17de eeuw een elegant complex was gebouwd dankzij schenkingen van Giovanni Sinibaldi uit Rimini. Hier ziet men de indrukwekkende voorgevel, een deel van het klooster en de kerk uit 1640. Hier komt het mooie Crucifix uit de 14de eeuw vandaan, dat nu in het diocesane museum van Pennabilli wordt bewaard. Ook de congregatie van de Hiëronymieten bezat kloosters en kerken in de belangrijkste steden, waarvan die van **Saludecio** en **Sant'Agata Feltria** nog steeds bestaan. De franciscanen verwijzen naar de aanwezigheid van de Heilige Franciscus die in mei 1213 in **San Leo** van Orlando de' Cattanei da Chiusi de Monte della Verna als geschenk ontving. Eveneens in San Leo, waarnaar hij door een heilig vuur werd geleid, richtte hij in 1244 het klooster van *Sant'Igne* op met zijn betoverende kruisgang, klokkengevel en Mariakerk. Op weg

boven
het
franciscanenklooster
van Villa Verucchio
met de oude cipres

links
Tibetaanse gebedsrol,
Pennabilli

naar Rimini stopte de heilige bij een hermitage aan de voet van de heuvel van **Verucchio**, waar hij enkele wonderen verrichtte. Hij deed een heilzame waterbron ontspringen en plantte een staf van cipressenhout. De hermitage veranderde in een klooster dat nog steeds een mystieke en spirituele plek in **Villa Verucchio** is: in de kruisgang van het klooster staat de eeuwenoude door Franciscus geplante cipres met een hoogte van 25 m, na de val van de top op 6 december 1980, en een stamomtrek van 7,37 m. In de aangrenzende kerk met poort uit de 14de eeuw vindt men een *kruisiging* uit dezelfde eeuw van een schilder van de "School van Rimini". Ook in Santarcangelo en Montefiore Conca zijn de franciscanen nog aanwezig. **Rimini** roept de herinnering aan Antonius van Padua op, die hier de wonderen van de vissen en de ezel zou hebben verricht om de *patarini* ketters te bekeren en voor wie op Piazza Tre Martiri in de 16de eeuw de kleine tempel van Sant'Antonio werd gebouwd. Ook in Rimini stond de beroemdste franciscanenkerk, de Malatesta-tempel. Het aangrenzend klooster is in de laatste wereldoorlog verwoest. De 16de-eeuwse kloosters van **Maciano** (Pennabilli) en **Monte-**

maria-kerken en heiligdommen

maggio (San Leo) bestaan echter nog steeds. Op de heuvel van **Covignano**, vlak bij Rimini, vindt men het oudste franciscaner Mariaheiligdom van de streek, de *Madonna delle Grazie*. Ook het beroemdste heiligdom van het Conca-dal, het *Santuario della Madonna* van Montefiore, is franciscaans. Dit dateert uit de 15de eeuw, toen de heremiet Bonora Ondidei een fresco van de Heilige Maagd met Jezus liet aanbrengen op de muur van de door hem in het bos gebouwde cel. In 1409 liet de heremiet de cel aan de franciscaners, waarvan nu alleen de muur met de heilige afbeelding, de *Madonna di Bonora*, is overgebleven.

De weg die de pelgrims begingen op weg naar Loreto, loopt door het Conca-dal waar veel aan Maria gewijde kerken liggen. In de kerk van **Montegridolfo**, naast een ziekenhuis voor pelgrims, zijn meerdere lagen fresco's gevonden die een goed inzicht verschaffen in de Mariacultus. In dezelfde streek, in het dorpje **Trebbio**, ligt het Mariaheiligdom *Beata Vergine delle Grazie*: De oorsprong hiervan houdt verband met de verschijning van Maria aan twee boeren in 1548. Ook in het Marecchia-dal liggen veel kerken die aan Maria zijn gewijd. In de *Madonna delle Grazie* in **Pennabilli**, wordt de 15de-eeuwse afbeelding van de Madonna vereerd in de augustijnenkerk; hier zou zij voor het eerst op de derde vrijdag van maart in 1489 tranen hebben vergoten. Ook in het nabijgelegen **Maciano** spreekt men van een verschijning van Maria in 1523, waarna onmiddellijk een mooie renaissancekerk, de *Madonna dell'Oliva* gebouwd werd, die in 1552 aan de franciscanen-observanten werd toevertrouwd; zij bouwden hier het klooster naast. Tot de vele Maria-kerken van Montefeltro behoren ook de kerkhofkapel uit 1437 van Talamello met fresco's van de Ferrarese schilder Antonio Alberti en de kerk *Santa Maria di Antico*, in **Maiolo** rond de helft van de 15de eeuw door

een detail van het
altaarstuk van
Pompeo Morganti
(1549), kerk van de
Beata Vergine delle
Grazie, Montegridolfo

de graven Oliva di Piagnano gebouwd. Deze beschikt nog over de originele 15de-eeuwse poort en in het presbyterium over een *Madonna met kind* van geglazuurd terracotta van of Andrea della Robbia, of zijn zoon Luca. Ook in Sant'Agata Feltria liggen Mariaheiligdommen, een bij het kapucijnenklooster, een ander gewijd aan de *Madonna del Soccorso*.

Vaak werden sanctuaria opgericht ter ere van diegenen die vanwege hun vrome leven zalig werden verklaard. Dit was ook het geval in **Saludecio**, geboorteplaats van de Zalige Amato Ronconi, franciscaans derdeordeling (13de eeuw), wiens lichaam wordt vereerd in de rechterkapel van de parochiekerk van San Biagio, die eind 18de eeuw werd gebouwd na de officiële beatificatie (1776) en in 1930 tot heiligdom werd uitgeroepen. Op 17 april 1776 had Paus Pius VI namelijk zijn cultus erkend, hem de titel zalig verleend en zijn religieuze feestdag, 8 mei, in de "*Martyrologium Romanum*" laten opnemen. Dit heiligdom maakt deel uit van het *Museo di Saludecio e del Beato Amato*. Sinds de 13de eeuw spreekt men over de vele wonderen die de Zalige verrichtte voor zijn volgelingen. Sinds september 1804 wordt zijn lichaam bewaard in de nieuwe, veelvuldig door pelgrims bezochte tempel uit de tijd van de napoleontische bezetting. Sinds 2 mei 1930 rusten zijn lichaamsresten die wonderbaarlijk behouden zijn gebleven en opnieuw zijn aangekleed ter gelegenheid van de "erkenning" tot heiligdom, in hun glazen urn, vervaardigd door kunstenaars uit Faenza. De oorspronkelijke simpele en strenge ijzeren urn staat ernaast als getuigenis van alle preken en wonderen uit vroegere tijden. De zalen naast de kapel zijn bekleed met beschilderde platen en doeken van personen die tot de Zalige bidden met het opschrift "voor ontvangen gratie". Het is wonderbaarlijk dat de kist volledig onbeschadigd is gebleven tijdens de bombardementen van 1944 op Saludecio, waarbij de parochiekerk totaal vernietigd werd. Tot de beroemdste wonderen, zowel tijdens zijn leven als na zijn dood, behoort het beschermen van de stad in momenten van gevaar. In 1991 hebben de parochie van San Biagio in Saludecio en de *Pia Unione del beato Amato* (die in 1919 de gelijknamige broederschap heeft vervangen) het proces van canonisatie gestart. Het bisschoppelijk onderzoek is sinds kort met een stellingname van de Congregatie voor de Heilig- en Zaligsprekingsprocessen voltooid. Het wachten is nu op de heiligverklaring.

volksdevotie

Andere personen die zalig zijn verklaard zijn Giovanni Gueruli, Gregorio Celli en Bionda da Verucchio (uit **Verucchio**), Alessio Monaldi (uit **Riccione**), Simone Balacchi (uit **Santarcangelo**), Cipriano Mosconi (uit **Saludecio**), Enrico Ungaro (uit **Pasano di Coriano**), de al genoemde augustijn Rigo da **Miratoio** en de franciscaan Matteo da **Bascio**, oprichter van de kapucijnenorde. In kleine en grote kapellen, soms slechts in altaren in parochiekerken in hun geboorteplaatsen, worden relieken bewaard en worden zij herdacht. Vaak fundeert hun cultus zich op legendes of volksverhalen die afkomstig zijn van de fantasie en het geloof van de boeren. Hetzelfde gebeurt voor Arduino en Chiara da Rimini, al zeer lang heiligen van de beide bisdommen uit de streek, en voor oude beschermheren zoals de heiligen Innocenza, Gaudenzo, Giuliano en Leone. Ook in meer recente tijden heeft deze streek in het zuiden van Romagna mannen en vrouwen voortgebracht die een voorbeeldig leven leidden, wat in tegenstelling tot dat van hun voorgangers goed gedocumenteerd is: broeder Pio Campidelli, zuster Elisabetta Renzi, geboren in Saludecio, zuster Bruna Pellesi, ingenieur Alberto Marvelli; ook in afwachting van de heiligverklaring zijn de vereerde Carla Ronci en de dienaressen van God, zuster Angela Molari, zuster Faustina Zavagli en Sandra Sabbatini.

GROTE KUNST

VANAF DE LATIJNSE PRACHT TOT HET BEGIN VAN DE RENAISSANCE EN DE HEDENDAAGSE KUNST

Al sinds de oudheid werd de omgeving van Rimini door beroemde personen bezocht, waaronder Dante en St. Franciscus van Assisi, wat zich nog steeds in de kunst weerspiegelt. En het gaat hier om grote kunstwerken. Na eeuwen zijn hier nog steeds fascinerende exemplaren te bewonderen, zoals de voorwerpen uit de Etruskische-Villanovaperiode, waaronder juwelen en amber in het museum van **Verucchio**, en die uit de Romeinse tijd, zoals de mozaïeken van het *Domus del Chirurgo* in Rimini. Men vindt meesterwerken van de "Veertiende-eeuwse School van Rimini", ontstaan na een verblijf van Giotto, die hier rond 1303 een verloren gegane serie fresco's in de San Francesco kerk van Rimini en het behouden gebleven prachtige *Crucifix* vervaardigde. Zijn leerlingen gebruikten hun vaardigheid voor het maken van houten kruisbeelden, polyp-tieken en panelen die nu in de belangrijkste musea ter wereld worden tentoongesteld, maar die ook in **Rimini** - in de *Sant'Agostino* kerk met zijn fresco's, het belangrijkste werk van de School - en in plaatsjes van de *Signorie* te zien zijn. Het eerste heilige gebouw van de Renaissance was de *Tempio Malatestiano*. Hier ziet men een buitengewone fresco van Piero della Francesca, *Sigismondo knielend voor de heilige Sigismund*. Uit de 17de eeuw en de eeuw van de Verlichting stammen werken van een onschatbare waarde,

boven

**14de-eeuwse fresco
van het Laatste
Oordeel (detail) in de
kerk Sant'Agostino
in Rimini, nu in het
Stadsmuseum**

links

**Crucifix van Giotto,
Malatesta-tempel,
Rimini**

waaronder doeken van Guido Cagnacci, leerling van Carracci en vriend van Guercino, en de mooie barokke kapittelkerken. Grote kunst die we ook in de moderne en hedendaagse tijd terugvinden. In **Morciano di Romagna** werd in 1926 de beeldhouwer Arnaldo Pomodoro geboren en hier vindt men een van zijn werken die aan de futurist Umberto Boccioni is gewijd, wiens ouders oorspronkelijk uit deze plaats kwamen. Veel kunstenaars kiezen bovendien om in het Marecchia-dal te wonen en te werken. Een daarvan is Tonino Guerra, afkomstig uit Santarcangelo di Romagna, die nu in Pennabilli woont; in beide plaatsen kan men routes afleggen die door zijn kunst zijn getekend, de zogenaamde *Plaatsen van de ziel*: fonteinen, parken, tuinen en installaties geven zijn expressieve stijl weer en roepen zijn poëzie op. In **Pennabilli** ligt ook het museum met de naam *De wereld van Tonino Guerra*. Hoewel hij altijd in Parijs heeft gewoond waar hij internationale beroemdheid heeft verworven als schilder en wordt beschreven als de meester van “de glans van de realiteit”, heeft Ferdinando Gualtieri een grote verzameling werken in **Talamello** achtergelaten, de geboorteplaats van zijn moeder. Deze werken zijn te bezichtigen in het *Museo Pinacoteca Gualtieri*. In **Santarcangelo di Romagna** zijn er in de zalen van de Monte di Pietà tentoonstellingen gewijd aan zijn tijdgenoten, waaronder meester Federico Moroni, oprichter van een beweging die zich bezighield met kindertekeningen waardoor hij aan enkele Amerikaanse universiteiten heeft gedoceerd en grote roem heeft verworven. Ook de Engelse groep kunstenaars Mutoid Waste Company is in deze streek werkzaam. De groep, ontstaan in 1986 in Londen, maakt kunstwerken van afval en werkt sinds 1991 in Santarcangelo. De naam van het gezelschap verwijst naar de levensfilosofie van zijn leden: uit verschillende soorten anorganisch afval zoals ijzer, plastic, rubber, glasvezel, aluminium, koper en messing creëren zij absoluut unieke en originele beeldhouwwerken. Een constante mutatie is niet alleen kenmerkend voor het ontwerp maar ook voor de verzameling van het materiaal zelf, de gebruikte technieken, de realisatie en afwerking van het product.

het museum
“De wereld van
Tonino Guerra”,
Pennabilli

MAGIE EN MYSTERIE

EEN FASCINERENDE ONTDEKKINGSREIS

Ieder punt in de streek van de *Signorie* ademt mystiek uit. De kastelen, oude dorpen en paden oefenen een grote aantrekkingskracht uit. Mysterie is hier door zowel natuurlijke omstandigheden aanwezig als door de mens die hier om incidentele en spirituele behoeften, en onder invloed van de dialoog met de natuur en haar geheimen, ingreep.

rimini

Uit de Malatesta-tempel in **Rimini** ontspringen filosofische en mysterieuze gedachten. Hier kunnen beeldhouwwerken, bas-reliëfs en decoraties, en zelfs platen en tekens van de dierenriem in termen van het traditionele geloof worden uitgelegd, maar ook als heidens worden geïnterpreteerd. Zo stelde Pius II dat de kerk vol heidenen en profane zaken was waarvoor hij Sigismondo, die hij vijandig gezind was, verantwoordelijk hield. Om de verwickelingen vanuit een van de punten te ontrafelen, de dierenriem of de negen Muzen met Apollo, het universele begrip "tien" - symbool van geld -, kan men stellen dat de Tempel een metafoor van de wereld was en kunnen de 22 tarotkaarten helpen bij de interpretatie van het esoterisch symbolisme.

**“De Planetenkapel”:
detail van de bas-
reliëfs van Agostino
di Duccio, Malatesta-
tempel, Rimini**

marecchia- dal

In **Santarcangelo di Romagna** zijn de tufsteengrotten omhuld door mysteries omtrent hun oorsprong en bestemming; misschien werd de god Mitra in de onderaardse gangen vereerd of werden ze gebruikt als vluchtwegen voor de Malatesta's.

Interessant tijdens het feest van St. Maarten is het "horen van de gehoornden", oftewel van de bedrogen echtgenoten, die openlijk werden uitgelachen met serenades onder hun huizen. Nu worden ossenhoorns aan de Ganganelli-boog opgehangen, die zwaaien wanneer een bedrogen echtgenoot voorbij komt. Dit feest was het moment waarop men zich liet gaan en alles was toegestaan.

De in de bedding van de Marecchia teruggevonden fossielen bij **Poggio Berni** zijn tussen de tien miljoen en tien miljard jaar oud; in het zo ontstane *Parco della Cava* worden bezoekers tijdens een fascinerende tocht teruggevoerd in het verleden.

In het kasteel van **Montebello** in **Torriana** leeft de legende van Azzurrina, de jonge albino dochter van Ugo linuccio Malatesta, die in een onderaardse gang viel.

Hoewel haar lichaam nooit werd teruggevonden, is haar geweeeklaag gevangen gebleven tussen de kasteelmuren.

Ook **Verucchio** is doordrongen van mystiek vanwege de tijdens opgravingen gevonden Villanova-graven en de vondsten die in het Archeologisch Museum tentoongesteld zijn. Deze vertellen veel over het matriarchaat, de handel met het Oosten, de verwerking van amber, begrafenisrituelen en grafplaatsen van dit volk dat als de voorvaders van de Etrusken wordt beschouwd. In de Malatesta-burcht bespeuren we nog het aura van *Mastin Vecchio*, door Dante in de *Goddelijke Komedie* genoemd.

San Leo is doordrenkt met de magie van de graaf van Cagliostro, die na het bezoeken van Europese hoven als ketter gevangen werd gezet en op mysterieuze wijze in een cel van het kasteel stierf. Nu nog spelen zich onverklaarbare feiten in de cel af.

Ook het rijpingsproces van kaas in kuilen (*formaggio di fossa*) onder de

boven
cel van de graaf
Cagliostro, burcht
van San Leo

links
tufsteengrotten,
Santarcangelo
di Romagna

middeleeuwse stad van **Talamello**, is slechts deels bekend. Het gaat hier om een mysterieuze transformatie die in de aarde plaatsvindt. In **Novafeltria**, waar veel buskruitmolens liggen waardoor het gebied druk bezocht werd door smokkelaars, vormt de oude zwavelmijn van **Perticara** een oneindige bron van verhalen en mythes, terwijl het prehistorische offeraltaar in **Torricella** ancestrale rituelen oproept. De legende van de engelendans en de daarop volgende woede van God is de verklaring voor de vernietiging van de burcht van **Maioretto**. Van de middeleeuwen tot de 18de eeuw zijn gebeurtenissen en natuurrampen verrijkt met mysteries. Ook het broodbakken dat in **Maiolo** in de oude ovens op het platteland opnieuw plaatsvindt, is door geheimen omhuld. In het *Museo del calcolo* in **Pennabilli** experimenteert men met wiskundige concepten en ideeën om kennis en emoties over te brengen. In **Torre di Bascio** vertelt men over de Franse Fanina van het Huis Bourbon die met een bevelhebber van de Carpegna's trouwt en vervolgens door heimwee naar haar geliefde Parijs wordt verteerd. In de buurt van **Casteldelci** in **Monterotondo** leefde Nicola Gambetti, die over speciale helende krachten beschikte. Met zijn hulp slaagde Koningin Margherita van Savoye er na veel moeilijkheden in een kind te baren waarna ze hem tot arts benoemde. Zijn broer Peppino staat bekend in de omgeving om zijn bovennatuurlijke krachten. Op de

Monte della Faggiola ontving de bevelhebber Ugucione, heer van Faggiola, Dante in zijn kasteel tijdens diens verbanning. Dante zag in hem de "Windhond" die Italië kon verenigen. Op weg naar het kasteel komt men langs *La Fonte della febbre* (de koortsbron) ontstaan uit de tranen van wroeging van Ugucione. Rocca Fregoso op de *Wolvenrots* is het sprookjesachtige kasteel van **Sant'Agata Feltria**, een plaats die altijd bewoond is geweest door heremieten en mystici zoals blijkt uit de ontelbare kloosters, waarvan sommige nu als vakantieverblijf functioneren. Op de Monte San Silvestro ligt het gelijknamige "bed", een bad voor abluties dat gebruikt wordt voor voorchristelijke rituelen.

conca-dal

Dwalende geesten bewonen het kasteel van **Montefiore Conca**. In 1993 hebben zich enkele paranormale verschijnselen voorgedaan tijdens een tentoonstelling over hekserij. Deskundigen op het gebied van occultisme bevestigden de aanwezigheid van de geesten van een man en een vrouw. De mannelijke geest, met het hoofd onder de arm, werd geïdentificeerd als Lorenzo di Berardo Cocolino die hier in 1344 was onthoofd door Malatesta Guastafamiglia. De vrouw leek op Costanza Malatesta Ungaro die betrokken was bij een sekschandaal. Iets soortgelijks heeft zich in 1987 in **Mondaino** voorgedaan toen de gemeenteverkiezingen door een paranormaal verschijnsel werden verstoord. De geesten van een om het leven gebracht liefdespaar verschenen voor de in het stembureau aanwezige politie; de vele ingeroepen experts van occultisme konden hen overtuigen het kasteel te verlaten. Hier ligt ook het buurtschap **Cerreto** dat de moeite waard is om zijn ancestrale rituelen, vooral tijdens de bevrijdende carnavalstijd, waarin met maskers en kostuums lang vergane tijden worden opgeroepen. Een groot aantal legendes doen verder de ronde over de spreekwoordelijke naïviteit van de inwoners. Tijdens de zomerzonnenuis wijd **San Giovanni in Marignano** een *Heksennacht* aan heksen en aan hun rituelen in een sfeer vol mysterie, magie en occultisme, maar ook vol muziek en theater.

**Burcht van Maioretto,
hoge Marecchia-dal**

CULINAIR

EEN RIJK GEDEKTE TAFEL

Trouw aan de Italiaanse culinaire traditie, biedt ook de provincie Rimini een groot aantal specialiteiten. Dankzij de gevarieerde lokale producten zijn er gerechten voor iedere smaak en ieder budget. Het gebied zelf beïnvloedt de smaken door een verdeling in zee en land, die weer onderverdeeld kan worden in laagvlakte en heuvels. Ook is de historisch-culturele oorsprong van de keuken, ten tijde van de renaissance onder de *Signorie* Malatesta en Montefeltro, duidelijk merkbaar. Zo wordt voor de traditionele plaatselijke gerechten van het gebied Malatesta voornamelijk de uitstekende **extravergine olijfolie D.O.P.** "*Colline di Romagna*" gebruikt - het gebied rond Rimini beschikt over de hoogste concentratie olieperserijen van Emilia Romagna - en worden zij vergezeld van de beroemde **D.O.C. kwaliteitswijnen** "*Colli di Rimini*". De streek Montefeltro staat vooral bekend om de natuurlijke producten van het land. Zo vindt men in Sant'Agata Feltria bijvoorbeeld tijdens de dorpsfeesten op zondag in de maand oktober **truffels** en **paddenstoelen** met een diepe en intense smaak. Een van de meest gewaardeerde paddenstoelen is de **prugnolo** die men in juni op de daardoor bekend geworden jaarmarkt van Miratoio bij Pennabilli vindt. Ook beroemd zijn producten die nauw met het land verbonden zijn, maar door mensenhanden worden vervaardigd, zoals de internationaal beroemde kaas, **formaggio di fossa**, die drie maanden in zandstenen kuilen rijpt en zo een ongeëve-

boven
**fossa-kaas, door de
dichter Tonino Guerra
ook “Amber van
Talamello” genoemd**
links
**de uitstekende olijven
van de heuvels van
Rimini**

naarde smaak krijgt. De dichter Tonino Guerra noemde deze kaas de “*Amber van Talamello*”, vanwege de kleur en vanwege het feit dat ze beide in de aarde worden bewaard. Wanneer de kuilen in november worden geopend, vult het middeleeuwse dorp Talamello zich met de geur van de kaas die nu klaar is om op de markten te worden uitgesteld. Sinds enige tijd zijn ook de kuilen voor het rijpen van kaas in Sant’Agata Feltria en in Mondaino weer in gebruik genomen. Deze bekendheid overschaduwde de andere kazen echter niet. Overal in de heuvels produceert men **pecorino**, die bijvoorbeeld met aromatisch notenblad wordt gerijpt, en verse kazen zoals **squacquerone** en **raviggiolo**. Deze laatste wordt van oktober tot april in het hele Montefeltro-gebied vervaardigd van volle koeien-, schapen- en geitenmelk en heeft een zachte, melkwitte substantie en een zoete delicate smaak. Van de in de heuvels geoogste vruchten zijn de **kastanjes** de belangrijkste. De twee bekendste soorten, die van Montefiore Conca en van Talamello, worden op speciale markten in oktober verkocht. Het belangrijkste landbouwproduct is de **aardappel**. De productie is klein maar van uitstekende kwaliteit en Montescudo vijdt hier in augustus een dorpsfeest aan, dat zeer druk bezocht wordt. De productie van **honing** groeit (en wordt in september in Montebello gevierd) en is vooral gebaseerd op de verbouwing van gewassen die typerend voor de streek zijn, zoals rodehanekop, alfalfa en esparcette, waar bijen dol op zijn, en op veel soorten wilde planten. Typisch voor het hoge Marecchia-dal met zijn vele kastanjabossen is de kastanjarahoning. Deze honing heeft een sterke, wat bittere smaak en is donker van kleur, waardoor hij een natuurlijke aanvulling lijkt te zijn op de fossa-kaas: de kastanjabomen groeien dan ook in de buurt van de rotsen met de kuilen. En volgens de experts is dit de honing die zich het best met de fossa-kaas laat combineren. In de heuvels mag de productie van **rund- en varkensvlees** niet verwaarloosd worden, zoals die van het varkensras *Mora Romagnola* en het runderras *Marchigiana*. Aan **brood** wordt in juni een speciaal feest gewijd in Maiolo, waar overal in het gebied de antieke ovens worden aangestoken en kundige handen op authentieke wijze broden, en van hetzelfde deeg, de karakteristieke **spianata** vervaardigen. Deze moet niet verward worden met de **piadina**, die overal in de provincie te vinden is: wat dikker en zachter in het noorden, zoals in Santarcangelo di Romagna, en platter en luchtiger in het zuiden bij Misano Adriatico en Cattolica. Aan tafel ontbreekt de piadina nooit! Dit platte brood is net zo sterk verankerd in de traditie als de verse pasta en samen vormen zij de inleiding tot kostelijke hoofdgerechten op basis van vlees of vis.

boven
de typische “piadina”
uit Romagna

onder
wijngaarden in de
heuvels van Rimini

SPORT EN ACTIEVE VAKANTIE

VOOR IEDER WAT WILS

Golfen, paardrijden, trektochten, mountainbike, fietstoerisme, klimsport, free climbing zijn slechts enige van het aanbod van activiteiten in het gebied van de *Signorie*. De plekken waar men kan sporten zijn niet alleen mooi, maar ook praktisch en goed uitgerust. Liefhebbers van **fietstoerisme** kunnen rekenen op goed uitgeruste bike-hotels, ook voor grote groepen, en het hele jaar door worden er wedstrijden georganiseerd die open staan voor het publiek. De fietspaden langs de Marecchia, de Conca en de Marano zijn de eerste etappes voor wie met de **mountainbike** van de zeekant komt. Het hogere Marecchia-dal vormt een paradijs voor mountainbikers dankzij de routes met verschillende moeilijkheidsgraad, die zowel geschikt zijn voor de beginnende toerist als de meest ervaren biker. Ook zijn de twee dalen ideaal voor **paardrijritten**. In Coriano, Mondaino, Montescudo en San Giovanni in Marignano in het Conca-dal liggen maneges van waaruit de ruiterpaden vertrekken. In het Marecchia-dal liggen de maneges overal verspreid tussen Santarcangelo, Torriana en Novafeltro. Interessant zijn de paden die uitkomen op “Il Grande Sentiero Verde”, het lange groene pad dat over de hele rug van de Apennijnen door de Marche loopt, van Piceno tot aan Montefeltro. Vanaf het hoogste punt in het natuurpark Sasso Simone e Simoncello, dat over maar liefst zeven

**het binnenland van
Rimini heeft overal
prachtige paden voor
fietstoerisme en
wandelingen**

ruiterpaden beschikt, kan men door het hele dal rijden. Bovendien zijn er cirkelvormige routes waaraan eetgelegenheden voor de ruiters liggen die ook zijn uitgerust voor paarden. Van hieruit kan men via het fietspad dat onder in het dal tot aan Rimini loopt, de Adriatische kust bereiken. Door zijn rotsachtige kliffen en ravijnen is het Marecchia-dal de ideale plaats voor **free climbing** en voor de **klimsport** in het algemeen. Verucchio, San Leo, San Marino, Maiolo, Perticara, Pennabilli, Balze, Monte Fumaiolo: er bestaan zo veel plaatsen waar men kan klimmen dat ze samen een parcours hebben gevormd onder de naam "Valmarecchia in verticale" (het verticale Marecchia-dal) dat ook een klimschool heeft. Het dal ontwikkelt zich eveneens als referentiepunt voor de liefhebbers van **fly fishing** en **catch and release** door zijn zeer schone wateren en prachtige natuur; een rijke vangst is gegarandeerd. In veel meren van de twee dalen wordt de **hengelsport** beoefend, zoals ook in de kleine meertjes van de Italiaanse Hengelsport Federatie in Poggio Berni. Voor wie **golf** wil spelen, bevinden zich in Villa Verucchio en San Giovanni twee golfbanen met 18 holes. Beide goed uitgeruste structuren beschikken over een school, clubhouse en andere faciliteiten. Ten slotte biedt de streek talloze mogelijkheden tot **trekking** en **wandelen** op ieder niveau. Door het mooie landschap om Montefiore Conca, Mondaino, Gemmano en Casteldelci lopen gemarkeerde wandelpaden, zoals ook in het reservaat van Torriana en Montebello, in het natuurreservaat van Onferno waar de gelijknamige grotten liggen en in het natuurpark *Sasso Simone e Simoncello*. En verder in de Bioltaly gebieden van Maioletto, Monte San Silvestro, Monte Ercole, Monte di Perticara en Monte Pincio, en in het Marecchia-dal tussen Ponte Messa en Ponte Otto Martiri. Ook aan te raden zijn de vele andere paden die overal in de heuvels verspreid liggen, waarvan sommige steil naar de toppen voeren en andere rustig naar de laagvlakte glooien.

RIMINI

A high-contrast, red-tinted photograph of a person's arm and hand. The arm is extended, and the hand is holding a small, dark object. The background is a bright, cloudy sky. The word 'RIMINI' is overlaid in large, white, bold letters in the upper left corner.

HET OUDE RIMINI

Het Romeinse *Ariminum* heet nu Rimini en is tevens hoofdstad van de gelijknamige provincie. Het profileert zich zowel als historische stad vol kunst en monumenten, als als badplaats die wereldberoemd is vanwege zijn lange, goed uitgeruste stranden en vanwege het feit dat de regisseur Federico Fellini hier geboren en getogen is. In zijn films heeft hij bijgedragen aan de wereldfaam van enkele plekken in Rimini, zoals het Grand Hotel en de Borgo San Giuliano. Rimini werd in de 19de eeuw bekend als toeristenbadplaats met de opening van het eerste strandetablisement. Vanaf dat moment heeft het strandtoerisme zich razendsnel ontwikkeld. Zo ontstond er een nieuwe stad aan zee en tegelijkertijd een sterke ondernemingsgeest. De twee wereldoorlogen zorgden voor lange periodes van stilstand maar Rimini slaagde er beide keren in de draad weer op te pakken. Het aantal hotels, bars en restaurants verhoogde snel, de kustlijn werd van een promenade voorzien waardoor de kustplaatsjes aan elkaar groeiden en er werden beurs-, congres- en culturele centra gebouwd. Vandaag de dag is Rimini de onbestreden Europese hoofdstad van het badtoerisme, ook al speelt de stad sinds enige tijd een steeds grotere rol in het kunsttoerisme, dat op haar antieke en prestigieuze geschiedenis afkomt. Dankzij de nabijgelegen Villanova-gemeenschappen bevond Rimini zich in de wereld van de Etrusken, en daarna in de Umbrische en Keltische wereld. Er bestaan sporen van contacten met de Egeïsche cultuur en van de bezetting van de Gallische Senones. Rond de 3de eeuw

bevond de stad zich te midden van de strijd tussen Galliërs en Samnieten tegen de Romeinen. Al eerder, in 269 v.Chr., vestigden deze laatste hier een legioen en kolonies met plebejers uit Rome. De geografische positie maakte de stad een bolwerk tegen de oprukkende Galliërs en een voorpost voor de verovering van de Povlakte. Al snel werd dit een belangrijke verbindingroute tussen Noord- en Midden-Italië. De Romeinen legden hier drie van hun belangrijkste wegen aan: de *Via Flaminia*, die uit Rome vertrok en tot Rimini liep, de *Via Emilia*, vanuit Rimini naar Piacenza, en de *Via Popilia-Annia*, een verlenging van de *Flaminia* naar het noordoosten die vanuit Rimini via Ravenna Aquileia bereikte. De haven was van groot belang maar het was in het forum van de stad dat Julius Caesar, nadat hij de rivier Rubicon was overgestoken, de beroemde woorden “de teerling is geworpen” voor zijn legioen uitsprak. De stad trok de aandacht van veel Romeinse keizers; de eerste waren Augustus en Hadrianus, die hier belangrijke monumenten lieten bouwen, zoals de Tiberiusbrug en de Augustusboog. Deze *Arco di Augusto* is van buitengewoon belang omdat het de oudste nog bestaande Romeinse boog is. Hij staat buiten de stadsmuren en draagt een speciale betekenis “*hier beginnen de vrede en de Romeinse civilisatie*”. En verder het theater en amfitheater met zijn elliptische vorm dat in de 2de eeuw werd gebouwd voor de gladiatorenengevechten en oorspronkelijk dicht bij de zee stond. Het wordt nu nog gebruikt voor voorstellingen en andere evenementen. Het werk dat de stad het best vertegenwoordigde was waarschijnlijk de haven, die nu niet meer bestaat, maar waarvan sporen in wit Istriasteen zijn gevonden in de buurt van het treinstation, dezelfde steen die werd gebruikt voor de *Arco d'Augusto* en de *Tempio Malatestiano* (Malatestatempel) die werd gebouwd met materiaal van monumenten uit Ravenna en van de oude haven. Een goed overzicht van het rijke stadsleven krijgt men in het stadsmuseum (*Museo della Città*) en het *Domus del chirurgo*, een woning uit de 3de eeuw n.Chr., die ooit dicht bij zee stond en aan een chirurgijn uit Rome toebehoorde. Tijdens een bezoek kan men zich inleven in de privésfeer van de man, zijn werk en zijn familie. Er zijn prachtige mozaïeken en chirurgische instrumenten teruggevonden, die nu in het archeologische deel van het stadsmuseum worden bewaard. Naar aanleiding van de crisis van het Romeinse Rijk vond er in het jaar 359 een belangrijke vergadering plaats van de groeiende christelijke gemeenschap. De Grieks-Gotische oorlogen zetten het volk ertoe aan de stad te verlaten waar pas vanaf de helft van de 6de eeuw n.Chr. de rust terug zou

vorige pagina
**Boog van Augustus,
Rimini**

rechts
**het archeologische
complex “Domus del
Chirurgo”, Rimini**

keren, onder heerschappij van het Byzantijnse Rijk. Vervolgens breidde de Kerk zijn macht uit over de stad, maar belangrijke overblijfselen uit de middeleeuwen dateren uit de periode van stedelijk zelfbestuur toen het *Palazzo dell'Arengo* (1204) en de grote kerken van de Bedelorden werden gebouwd: in de franciscaanse kerk vervaardigde Giotto zijn prachtige *Crucifix*, dat een model werd voor de “School van Rimini van de 14de eeuw”. Deze kerk werd tijdens de renaissance de *Tempio Malatestiano* die wordt beschouwd als het eerste werk van de stroming.

sigismondo en de renaissance van rimini

De Malatesta-tempel werd in 1450 ontworpen door Leon Battista Alberti op verzoek van Sigismondo Pandolfo Malatesta, heer van Rimini, wiens familie al sinds de 14de eeuw over de stad regeerde. De reeds bestaande kerk werd volledig bedekt met een schitterende nieuwe buitenlaag, die echter nooit werd voltooid. Het ontwerp is op de bronzen medailles van Matteo de' Pasti

te zien. De harmonieuze en elegante binnenvertrekken werden aan kundige Toscaanse meesters toevertrouwd, de beeldhouwwerken zijn van Agostino di Duccio en de fresco's van Piero della Francesca. Ook het *Castel Sissmondo* is een bezoek waard, de zetel van de machtige heerser. De bouw hiervan begon in 1437 en werd beëindigd in 1446. Nu kan men alleen het middengedeelte bezoeken omdat de ommuring verloren is gegaan en de slotgracht is gedempt, maar dit doet geen afbreuk aan de pracht en het belang van het kasteel. Ook Leonardo da Vinci bezocht Rimini als ingenieur en militair raadsman van Cesare Borgia. Hij was zeer getroffen door het vrolijke geluid van de waterstralen van de grootste fontein van de stad, de latere *Fontana della pigna*. Deze harmonie zette hem ertoe aan om een waterorgel te ontwerpen dat het water niet gebruikte als pomp voor het samenpersen van lucht, maar om het muziek te laten maken door neer te vallen in terracotta vazen. Dit idee is vervolgens opnieuw bewerkt en heeft geleid tot het werk dat men nu kan bezichtigen in het stadsmuseum van Rimini. In 1619 ontstond de eerste Italiaanse openbare bibliotheek die een geschenk was van de rijke jurisconsult Alessandro Gambalunga, naar wie zij genoemd is. In de 17de eeuw waren de schilders Guido Cagnacci en Centino in de stad werkzaam en lieten vele schilderijen achter. In deze periode werd ook een van de meest imposante kerken gerestaureerd, de *Sant'Agostino* uit de 13de eeuw, die met zijn groot aantal kunstwerken een grote culturele waarde heeft: in de apsis en de torenkapel bevinden zich een reeks fresco's, gewijd aan Maria en aan het leven van de evangelist Johannes en, achter het hoogaltaar, een Christus in majesteit en de Heilige Maagd van de "School van Rimini van de 14de eeuw". Over de bouwkunst van de stad valt niet veel te zeggen omdat door een aardbeving gebouwen, kerken en huizen werden verwoest. Tussen de 18de en 19de eeuw was het artistieke leven van de stad in handen van kunstenaars uit Bologna die veel gebouwen in Rimini en omgeving restaureerden en opluisterden. De haven werd opnieuw aangelegd, er werden een vuurtoren, vismarkt en slachthuis gebouwd, en in 1856 werd het Theater geopend, dat na gedeeltelijk verwoest te zijn in de 2de Wereldoorlog op zijn wederopbouw wacht.

Toeristische informatie

Toeristische Informatie IAT Rimini Marina Centro

Piazzale Federico Fellini, 3

tel. +39 0541 56902 - +39 0541 53399 fax +39 0541 56598

marinacentro@riminireservation.it

www.riminiturismo.it

**Pigna-fontein,
Piazza Cavour, Rimini**

HET MARECCHIA- DAL

VAN DE HEUVELS VAN RIMINI TOT AAN HET ANTIEKE MONTEFELTRO

Afgetekend door de gelijknamige rivier is dit het klassieke dal dat door aan weerszijden gelegen hoge bergruggen wordt omarmd. Vanuit de bron die ontstaat uit vele waterdruppels en plassen op een veld op de Monte della Zucca, niet ver van de bron van de Tiber in het aangrenzende Toscane, stroomt de Marecchia naar zee met een dusdanige kracht die eens in de zoveel jaar de bedding van de rivier verlegt. Hij bereikt het Montefeltro-gebied in Romagna, raakt de Republiek San Marino en mondt uit in de zee bij Rimini, waar de riviermond is omgeleid om het water in de haven niet te storen. Vanuit het dal ziet men glooiende lemen heuvels, onderbroken door punten van zandsteen die aan de oevers van de rivier opdoemen. Deze zijn hier niet ontstaan, maar zijn gevormd door de zogenaamde zwaartekrachtstroming van de Marecchia, die hen als vlotten vanuit de Thirreense zee heeft meegevoerd waar ze zich op de indertijd door de zee omspoelde leembodem konden vestigen. Hier vinden we Verucchio, Torriana en Montebello, San Leo en de Monte Titano met zijn oude Republiek, San Marino. Hier vinden we ook de verklaring voor dit fascinerende en heterogene landschapsbeeld. De steile rotsen waren onneembaar en zouden de burchten volledig hebben moeten beschermen, ware het niet dat de woede van God op sommige van hun neerdaalde waardoor ze verdwenen, zoals, volgens de legende, Maioletto. Ook heeft dit gebied geleden onder het feit dat

het zich op de grens tussen de heren van Rimini en die van Urbino bevond en door beide families werd omstreken. De deskundigen zijn het er inmiddels over eens dat beide *Signorie* van de Carpegna-familie afstammen. De heren van Urbino waren afkomstig uit deze streek en wel uit San Leo waaraan zij hun naam te danken hebben. De Malatesta's waren voor hun aankomst in Rimini de heren van Verucchio en Pennabilli waar hun stamvader vermoedelijk zijn nakomelingen heeft voortgebracht. Doordat er eeuwenlang werd gestreden in dit gebied, is het rijk aan burchten en bastions. Nu nog kan men hier unieke verdedigingswerken vinden, zoals in **San Leo**, en verder in **Sant'Agata Feltria**, **Pennabilli**, **Gattara**, **Casteldelci**, **Petrella Guidi**, **Maciano**, **Talamello**, **Maioretto**, **Pietracuta**, **Saiano**, **Torriana**, **Montebello**, **Poggio Berni**, **Verucchio** en **Santarcangelo di Romagna**. Het erfgoed aan monumenten en kunst is in deze streek zo rijk dat het als een van de wonderen van Italië wordt beschouwd. Ook de natuur draagt haar steentje bij: als eerste de rivier met zijn brede steenachtige bedding en oevers waar men, zoals de dichter Tonino Guerra het uitdrukt, "de kindertijd van de wereld" terugvindt. En verder velden en bossen die naarmate men stijgt, ontogankelijker worden en waarvan heerlijke producten als truffels en paddenstoelen afkomstig zijn, die in de plaatselijke keukens en tijdens dorpsfeesten rijk aanwezig zijn. Het hogere Marecchia-dal is het oude hart van de Montefeltro's: al van oudsher bestemming en verblijf van veel illustere personen, zoals Dante, Franciscus van Assisi, Giotto, Ottone I, Cagliostro, Felice Orsini, Ugucione della Faggiola, de heiligen Leone en Marino, Sigismondo Pandolfo Malatesta, Federico da Montefeltro, paus Clemens XIV, Ezra Pound en veel dichters van de school van Santarcangelo waaronder Raffaello Baldini en Tonino Guerra. Dankzij een dichter, de dichter van het dal Tonino Guerra, herleeft nu de aandacht voor de rivier Marecchia (*Maricula*, kleine zee bij de Romeinen) en zijn dal; het dal met zijn koele bergkloven vol echo's zoals bij de stroom **Canaiolo** in Pennabilli; en de beekjes met ronde stenen die aan een Zen-tuin doen denken, zoals de **Storena** bij Pennabilli; rotsen die overal in de wateren opduiken en zo *il Mare di San Francesco* bij **Ponte Santa Maria Maddalena** vormen; met het betoverende gekletter van water in de raderen van de verlaten molens bij **Soanne**. Bij de uitnodiging van de dichter om te ontdekken wat hij het "verspreide museum" noemt, voegt zich die van de natuur met haar betoverende en rijke landschap. Op dezelfde manier is het zicht van de bergen op de kust of vanaf de zee op de

vorige pagina
**burcht van
 San Leo, het hart
 van Montefeltro**

rechts
**een blik op Bascio,
 Pennabilli**

Apennijnen adembenemend, of vanuit het hart van dit gebied, zoals het natuurpark **Sasso Simone e Simoncello**, 4847 hectare verspreid over de provincies Rimini, Pesaro en Urbino. Hier liggen een van de grootste moseikenbossen van Italië en twee rotsplateaus die uit de parken van Colorado lijken te komen. Weinig andere plaatsen zijn zo mooi en fascinerend dat zij voor altijd het hart van hun bezoekers winnen. Hetzelfde geldt voor de producten met hun intense en toch delicate smaak: *prugnoli* paddenstoelen, truffels, fossa-kaas, kastanjes, brood, polenta en kersen strelen het gehemelte van de bezoeker die hier na een wandeling uitrust. Overigens liepen er maar liefst twee treinlijnen door dit dal. Hoewel helaas slechts enkele trajecten in werking werden gesteld, was er aan het einde van de 19de eeuw een lijn ontstaan die van Santarcangelo di Romagna via San Leo naar Urbino en Fabriano liep; de andere liep vanaf 1916 van Rimini naar Novafeltria, het toenmalige Mercatino Marecchia, en is tot 1960 in bedrijf geweest. Deze laatste was vooral bekend bij wie naar de provinciehoofdstad reisde voor werk, studie of andere doeleinden. Een van de treinreizigers over deze smalspoorweg was de Amerikaanse dichter Ezra Pound.

Santarcangelo di Romagna

wetenswaardigheden

Santarcangelo is een "Cittaslow" en maakt deel uit van het "international network of cities where living is easy".

Het is een van de meest aantrekkelijke en mooiste plaatsen van Romagna en staat vooral bekend als geboorteplaats van een groot aantal intellectuelen en kunstenaars, waaronder dichters en scenarioschrijvers met wereldfaam. Zelfs een paus is hier geboren, paus Clemens XIV Ganganelli, zoals enkele aan hem gewijde monumenten aangeven. Dit is de thuisplaats van kunst, cultuur, geschiedenis en tradities, aanwezig op de pleinen, in de kleine straatjes en tijdens de vele seizoensgebonden evenementen die inmiddels ook veel toeristen aantrekken. Het oude centrum is met al zijn restaurants en *osterie* levendiger dan ooit, ook dankzij de restauratie waarbij speciaal is gelet op het behouden van de oorspronkelijke structuur. Hoewel het plaatsje meer dan 20.000 inwoners heeft, ademt het een dorpse sfeer uit, waar alles in het teken van gastvrijheid staat en men een sterke culturele identiteit bespeurt. Toch is Santarcangelo ook in staat zich te profileren als internationale stad en bij de tijd te blijven. Een bewijs hiervan is het beroemde theaterfestival, *il Festival Internazionale del Teatro in Piazza*, dat hier in 1971 de culturele stromingen uit die tijd in zich opnam en deze bewerkte, en sindsdien op een lijn zit met internationale sociale en culturele ontwikkelingen. Zo heeft Santarcangelo ook haar oude jaarmarkten weten te vernieuwen waarbij zij haar tradities en folklore heeft aangepast om aan de behoeften van de liefhebbers van haar vele natuurlijke producten en culinaire specialiteiten te kunnen voldoen. Zeer bekend zijn de wijnen en de stad maakt dan ook niet voor niets deel uit van de *Wijnsteden*. De eerste Romeinse nederzettingen werden hier gevestigd na de oprichting van *Ariminum*, rond 268 v.Chr. De velden werden volgens de Romeinse landindeling, de *centuratio*, ingericht en het aantal ovens in de streek groeide snel. Dankzij de nog steeds bestaande consulaire weg, de *Via Emilia*, bloeide de handel in de stad die in een centrum van uitwisseling en ontmoeting veranderde. Deze kenmerken heeft zij behouden, waardoor de stad nog steeds dé bestemming is voor bezoekers en toeristen. In de middeleeuwen bevond het bewoonde centrum zich op de *Colle Giove*, waar de

structuur van het versterkte dorp nog steeds goed zichtbaar is. Een harmonieus en elegant oud centrum dat wordt gedomineerd door de burcht van de Malatesta's, die hier sinds de 13de eeuw regeerden. De fortificatie bestond echter al eerder. De heren van Rimini breidden de burcht uit en verbeterden hem, en de huidige structuur is het resultaat van hun ingrepen. Tussen de 17de en 19de eeuw groeide het plaatsje maar wist zijn stedelijk evenwicht te behouden. Chique gebouwen werden op kundige wijze tussen de bestaande huizen gebouwd, waardoor de stad nu nog mooi en interessant, maar vooral zeer leefbaar is. In 1828 ontving zij de titel van stad en in 1984 die van *kunststad*: een titel die zij zeer zeker, ook vanwege haar fantastische ontvangst, verdient.

Toeristische informatie

Toeristische Informatie IAT Santarcangelo di Romagna

Via Cesare Battisti, 5

tel. +39 0541 624270 fax +39 0541 622570

iat@comune.santarcangelo.rn.it - www.iatsantarcangelo.com

bezienswaardigheden

Rocca Malatestiana (Malatesta-burcht) 15de eeuw. Bezoek op afspraak. De residentie van de familie Colonna verkreeg haar huidige aspect in 1447 onder Sigismondo Pandolfo, die haar versterkte ter verdediging tegen nieuwe wapens.

Torre del Campanone 19de eeuw. Hoewel niet de originele toren die boven de oudste ingang van de eerdere vesting stond (*Porta del Campanone Vecchio* 11de-12de eeuw), blijft het een onmiskenbaar symbool voor de skyline van de stad.

Piazza delle Monache Het gracieuze middeleeuwse plein is omringd door prachtige gebouwen en heeft een zeldzame middeleeuwse put. Het plein geeft toegang tot een van de mooiste grotten.

Porta Cervese 14de eeuw Ook wel "Zoutpoort" genoemd omdat hij uitkwam op de weg die Santarcangelo verbond met Cervia, bekend om haar zoutmijnen. Dit is de enige overgebleven ingang van de tweede stadsmuur. De door de Malatesta's gebouwde poort was voorzien van een ophaalbrug; nu nog ziet men de opening voor de assen hiervan.

Tufsteengrotten Bezoek op afspraak. Het oude centrum is gebouwd op

vorige pagina
**Ganganelli-boog
tijdens de het feest
"Balkons in bloei"**

rechts
**de werkplaats
Marchi, bekend
om het bedrukken
van stof met de
"roesttechniek"**

een netwerk van onderaardse gangen waarin cirkelvormige ruimtes, tunnels, putten en doorgangen zijn gegraven, alle van grote architectonische waarde. De heuvel heeft meer dan tweehonderd grotten, die allemaal zijn geregistreerd. Nog steeds kent men hun oorsprong en functie niet en bestaan er veel theorieën omtrent deze grotten. Wel staat vast dat ze een fascinerende onderaardse stad vormen.

Collegiale kerk 18de eeuw Dit is de belangrijkste kerk waarin kostbare kunstwerken worden bewaard, zoals het houten kruisbeeld van de School van Rimini en het doek uit 1635 *S. Giuseppe, S. Eligio e Gesù Bambino* van de schilder Guido Cagnacci, die hier in 1601 was geboren.

Pieve (parochiekerk) di San Michele Arcangelo 6de eeuw Dit is nog steeds een van de belangrijkste monumenten van de hoog-middeleeuwse kerkenbouw.

MET Museum van zeden en gebruiken van het volk van Romagna Een van de belangrijkste Italiaanse musea dat aan volkstradities is gewijd. De moderne structuur bevat voorwerpen en documenten die naar thema zijn onderverdeeld, zoals de graan- en wijncyclus, de molen, drukunst op doeken, kleding, beroepen, het huis, transport, vioolbouw, marionetten en nog veel meer.

MUSAS Historisch Archeologisch Museum Het 17de-eeuwse *Palazzo Cenci* beschikt over een verzameling voorwerpen en getuigenissen van de geschiedenis en kunstuitingen van de stad en de streek, waaronder de Polyptiek van de Venetiaanse *Jacobello da Bonomo* uit 1385.

Museo del bottone (Knopenmuseum) Dit museum is ontstaan uit de passie van de oprichter, die knopen uit Italië en de rest van de wereld vanaf de 18de eeuw tot op heden heeft verzameld. De collectie geeft een goed overzicht van de geschiedenis van gebruiken en is een echte *must*.

Sferisterio Deze plaats voor het antieke balspel "*palla al bracciale*", bezongen door De Amicis, ligt net onder de stadsmuren. Nu wordt hier het meeslepende tamboerijnspeel gespeeld, dat de plaats van de vorige sport heeft ingenomen.

Arco Ganganelli Deze triomfboog werd in 1777 opgericht ter ere van de verkiezing van *Paus Clemens XIV* (1705-1774) die hier geboren is.

Fontein van het ondergelopen veld en installaties van Guerra De fontein, ontworpen door de eclectische dichter en kunstenaar uit Santarcangelo *Tonino Guerra*, combineert de frisheid van water met poëtische charme, net zoals andere van zijn werken en inrichtingen in de stad. Deze zogenaamde *Plaatsen van de Ziel* vormen een mooie en originele route die men niet mag missen.

Antieke Mangel 17de eeuw Entree tegen betaling. Uniek 17de-eeuws exemplaar van een cilindervormige, nog functionerende pers voor het strijken van stoffen. In de aangrenzende werkplaats worden op traditionele wijze stoffen handbeschilderd met de oude "roesttechniek".

niet te vergeten

Een theaterfestival met een blik op de toekomst

Nog een reden om een bezoek te brengen aan deze mooie en gastvrije stad is de theaterzomer, of beter, het theaterfestival dat in juli de straten, pleinen en verborgen plekjes van de stad vult: huizen, kelders, sportzalen, grotten, enz.. Al meer dan veertig jaar wordt de magische, meeslepende toneelkunst punctueel in juli gevierd. Het *Festival Internazionale del Teatro in Piazza* is een ontmoetingspunt in Italië en Europa voor contemporaine theatergezelschappen van het zogenaamde **Teatro d'Arte**, dat meerdere genres omvat: het avant-gardistisch, experimenteel en onderzoekstheater. Het festival heeft zich vanaf zijn ontstaan niet als een serie evenementen willen vestigen, maar als een ontmoetingspunt voor de uitwisseling van ervaringen op theatergebied die zich ontwikkelen, elkaar aansteken, zich vervlechten en bovenal, dankzij en tijdens het festival ontstaan. Dit is dé betekenis van het festival - dat hierom uniek is en blijft - omdat hier stukken verzonnen, gecreëerd, georganiseerd en in scène gezet worden die speciaal voor dit evenement zijn bedacht. Om die reden is dit een unieke gelegenheid voor wie echte emoties wil beleven, nieuwe creatieve vormen uitproberen, schijnbaar verre realiteiten benaderen die echter in staat zijn gedachten en onderzoek te stimuleren, hetgeen vanuit verschillende culturele achtergronden naar de grote universele thema's van het individu en naar de sociale thema's van het behoren tot een geglobaliseerde en globaliserende wereld voert. Het festival trekt naast experts, theaterliefhebbers en jonge mensen een zeer heterogeen publiek aan. Omdat de opvoeringen 's avonds plaatsvinden, kan wie wil de dag aan zee doorbrengen of deelnemen aan een van de vele workshops, stages en ontmoetingen die op het programma staan. Bezoekers die van de warme culturele en kleurrijke sfeer willen genieten, hoeven maar op een terrasje te zitten en de omgeving zorgt voor de rest. De laatste veertig jaar zijn hier de allergrootste personages van het theater gepasseerd, de Nobelprijswinnaar Dario Fo, Giorgio Gaber, Laurie Anderson, het Living Theatre, het Odin Teatret, meesters zoals Eugenio Barba, Peter Brook, Jerzy Grotowski, Julian Beck: namen die de geschiedenis van het hedendaags theater hebben geschreven en hier de geest van vormen. In 1971 leek het bijna onmogelijk, maar de vooruitziende blik van de organisatoren droeg bij aan het begrip van de noodzaak een culturele werkplaats te vormen, een kweekvijver van ideeën om vooruit te lopen op bestaande en toekomstige culturele stromingen. De tijden zijn veranderd, maar de bedoelingen niet. Daarom herhaalt dit wonder zich ieder jaar.

evenementen

Balkons in bloei

Mei Een weekend in het teken van bloemen en tuinieren die de stad tot leven brengen met versieringen, tentoonstellingen, evenementen en een populair concours.

Festival Internazionale del Teatro in Piazza

Juli Een van de grootste theaterfestivals in Europa dat een workshop van de meest belangrijke internationale ervaringen op het gebied van avant-gardistisch theater vormt.

Calici di stelle (“Sterrenkelken”)

Augustus, eerste tien dagen Proeverij van plaatselijke D.O.C. wijnen, verspreid over twee avonden die gewijd zijn aan culinaire genoegens, begeleid door muziek en voorstellingen.

Jaarmarkt van Sint-Michiel

Weekend rond 29 september Deze jaarmarkt is lang geleden ontstaan als markt van de jacht en wordt daarom ook *Vogelmarkt* genoemd. Nu is de aandacht vooral gevestigd op de natuurlijke omgeving, ecologie en dieren. Er vindt een unieke zangwedstrijd voor vogels plaats.

Jaarmarkt van Sint-Maarten

Weekend rond 11 november Een van de oudste en belangrijkste jaarmarkten van Romagna - al beschreven in 1300 - die van de Romeinse markten afstamt. Hij staat bekend als de *Fiera dei becchi* (*het feest van de gehoornden*) omdat hij traditioneel verbonden was aan de rituelen die werden uitgevoerd jegens de slachtoffers van overspel. Ook betekende de markt een periode van vrijstelling van belasting en accijns. Hij bestaat nu uit een uitgebreide markt, een kermis en talloze culturele initiatieven. De stad, bekend om haar gastronomie, wijdt een groot deel van de jaarmarkt aan lokale producten.

Santarcangelo in jazz

Oktober Een jazzfestival, met een artistiek programma gekenmerkt door de vele verschillende stijlen. Een allround ervaring die begint bij de klassieke Amerikaanse jazz en vervolgens nieuwe gebieden onderzoekt, van moderne jazz tot avant-garde en mengvormen.

een beeld van het
internationale
theaterfestival

(“Festival
Internazionale del
Teatro in Piazza”)

Poggio Berni

wetenswaardigheden

De vruchtbare en fascinerende velden en de laaggelegen heuvels met hun mooie uitzicht, zijn bezaaid met historisch belangrijke bouwwerken. Sommige hiervan dienden als woning of zomerverblijf, andere als werkplaatsen. Het gaat hier om *Palazzi* en villa's van adellijke en machtige families, die zich nog steeds in goede staat bevinden, en om plaatsen die verbonden waren met de traditionele gebruiken en cultuur van de bevolking, zoals de molens die men tijdens een bezoek perfect kan zien werken. De concentratie van bezienswaardigheden en de uitgebreide accommodatiemogelijkheden maken een bezoek en verblijf zeker interessant. Ook vanuit geologisch oogpunt heeft de streek veel te bieden vanwege de interessante fossiellagen; langs de Marecchia-rivier is bijvoorbeeld een park opgericht, de *Cava*, waar duizenden vondsten worden tentoongesteld, voornamelijk van gewervelde zeedieren die in het plioceen de zee bevolkten. In het oude centrum lijkt de fontein, ontstaan uit een idee van de dichter Tonino Guerra - die zich ervoor inzet de herinnering aan deze plaatsen niet verloren te laten gaan - op een van de teruggevonden fossielen, een ammoniet, een duizendjarige slak die de "kindertijd van de wereld" met zich meedraagt. Al sinds de oudheid bewoond, behoorde dit gebied toe aan de familie Malatesta, waarvan de aanwezigheid al in 1197 is vastgesteld. Zij wist de productiviteit en rijkdom van de streek goed te benutten. Het *Palazzo Marcocanti*, de oude "Tomba" van Poggio Berni, dat men vanaf de weg ziet die van Santarcangelo naar het oude centrum loopt, is een van de best bewaarde vestingen van de *Signoria* Malatesta. De mooie 14de-eeuwse muren stammen uit de tijd waarin Poggio Berni het bestuurscentrum van dit uitgestrekte landbouwgebied was.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Poggio Berni
via Roma, 25
tel. +39 0541 629701 fax +39 0541 688098
urp@comune.poggio-berni.rn.it
www.comune.poggio-berni.rn.it

Pro Loco Vereniging van Poggio Berni
via Roma, 7
tel. +39 340 8915247 fax +39 0541 629683
info@prolocopoggioberni.rn.it
www.prolocopoggioberni.rn.it

bezienswaardigheden

Palazzo Marcosanti 13de eeuw Dit was de oude “Tomba” van Poggio Berni, de naam voor een middeleeuws gefortificeerd verblijf op het platteland. Dit wordt bevestigd door de bastions die de hoeken versterken. Het is van de best bewaarde zetels van de Malatesta's en kijkt uit over de dalen van de Uso en de Marecchia. Opvallend zijn de twee 14de-eeuwse gotische poorten, waarvan de binnenpoort het symbool van een schaakbord heeft, het wapen van de Malatesta's. Nu beschikt het ook over uitstekende verblijfsaccommodatie.

Palazzo Tosi 14de eeuw Dit interessante adellijke verblijf van de Malatesta's is door de eeuwen heen meerdere keren gerestaureerd maar heeft zijn oorspronkelijke karakter, het functioneren als verdedigingswerk, behouden. Dit ziet men aan de compacte stevige muren en aan de ingangen.

Palazzo Borghesi De aristocratische familie Marcosanti veranderde het in een luxueuze villa die nu een 18de-eeuwse kapel, een groot park en kostbare fresco's uit de 19de eeuw heeft.

Palazzo Astolfi 18de eeuw Dit betoverende verblijf is eind 18de eeuw door een hogere prelaat gebouwd die de insignes van zijn bisschop in de muren liet aanbrengen. De fundamenten zijn uit de middeleeuwen wat in de kelders te zien is, waar zich ook een olijvenpers bevindt. De zalen zijn met authentieke fresco's gedecoreerd en de keuken heeft een mooie oude oven. Het is nu een verzorgde *agriturismo* met restaurant

vorige pagina
**binnenplaats van het
Palazzo Marcosanti**

rechts
**maalruimte in het
museum van de
Sapignoli-molen**

en overnachtingsmogelijkheden.

Kerk van Sant'Andrea Apostolo 16de eeuw Op weg naar het centrum, ligt de kerk aan de rechterhand. Hier vindt men een altaarstuk uit de 17de eeuw van de School van Romagna, met de Maagd en Heiligen, en andere werken van plaatselijke tijdgenoten.

Piazza San Rocco In het hart van de oude stad ligt de fontein die de dichter Tonino Guerra hier heeft laten bouwen, de "fontein van de herinnering". De fontein verwijst naar de fossiele vondsten, waaronder de ammoniet, die in de basis van het monument is verwerkt.

Mulino Sapignoli Museum Deze onlangs gerestaureerde molen is nu een museum en is gewijd aan de kunst van het malen. Tijdens een bezoek ziet men de molen in werking. De molen bevestigt hoe belangrijk dit gebied voor de Malatesta's was als voorraadplaats en in het bijzonder, als graanschuur van de *Signoria*. Een prachtig gebouw dat tevens toegang geeft tot de "Molenweg van het Marecchia-dal" (*Via dei Mulini della Valmarecchia*) met verschillende tentoonstellingsruimtes in de oude opslagplaatsen en stallen en een grote maalruimte. Om de molen ligt een mooi park van meer dan 5.000 m².

Mulino Moroni Van de vele werkplaatsen langs de rivier die verbonden waren met de kunst van het malen, is ook de Mulino Moroni nog werkzaam.

Parco della Cava Dit didactische en thematische park is gewijd aan de fossiellagen die zijn teruggevonden in de bedding van de Marecchia. Onder de duizenden vondsten bevinden zich visfossielen van drie miljoen jaar geleden. Enkele van die vissoorten vindt men nu alleen in het tropische gebied van de Indische Oceaan.

niet te vergeten

De waterweg die energie produceerde

Dankzij haar ligging, glooiende heuvels die naar de rivier dalen, beschikt Poggio Berni over antieke werkplaatsen waarvan er veel nog in bedrijf zijn. Het gaat hier om de molens die ooit zeer belangrijk waren. Sommige dienen nu als woning, andere zijn verloren gegaan. Toch zijn er in dit gebied meer behouden gebleven dan elders. Maar liefst twee molens zijn nog werkzaam. Een daarvan is onlangs in museum veranderd, waar men zich terug in een tijd kan verplaatsen waarin de molen belangrijk en betekenisvol voor de gemeenschap was. Deze constructies werkten op de waterkracht afkomstig van de vertakkingen van de Marecchia-rivier en waren bestemd voor het malen van tarwe en andere graansoorten voor verschillende types meel. De molens waren zowel belangrijk voor de economie, als vanuit een antropologisch en

sociaal oogpunt; veel activiteiten en rituelen van de boerengemeenschap waren ermee verbonden. Om het meesterwerk van architectuur en technologie te zien, hoeft men slechts de **Mulino Sapignoli** te bezoeken, die is veranderd in het *Museo della Molinologia*, met een bibliotheek voor de jeugd. Het museum ligt in een interessant park, uitgerust voor bezoeken en feesten. Het zien van de draaiende molensteinen terwijl het water de tandwielen aanduwt en het meel naar beneden valt, betekent een echte reis door het verleden. De grote overdekte voorplaats en dikke muren duiden erop hoe belangrijk het was de productie, die voedsel voor de gemeenschap betekende, te beschermen. Ook de **Mulino Moroni** is voor het publiek geopend op afspraak (via het gemeentehuis), en beschikt over een nog werkende maalinrichting die tot 1955 in gebruik was. Via het kanaal “Viserba” kwam het water uit de rivier die ooit maar liefst vijf molens voedde. De behouden molens of resten hiervan verschaffen informatie over de soorten molens die in het hele Marecchia-dal aanwezig waren. Men ziet er nog veel, maar slechts enkele zijn werkzaam.

evenementen

Sagra della Tagliatella

Mulino Sapignoli Museum, juni Dit feest is gewijd aan het meest typische gerecht van Romagna, de *tagliatelle*, met gastronomische stands, landbouwproducten en een demonstratie van het malen van graan.

Paesaggi sonori (klanklandschappen)

Juni/juli Muziekfestival en multiculturele markt.

Augustussprookjes

Van half juni tot eind augustus Animatietheater met voorstellingen uit de volkstradities van Italië, Europa en de rest van de wereld. Al ruim twintig jaar trekt dit evenement duizenden families met kinderen aan die gefascineerd zijn door het antieke marionettenspel. Voor de allerkleinsten wordt er voorgelezen.

Poggioincontri

Juni/juli/augustus Komedies in dialect, film in de openlucht, cabaret, concerten en nog veel meer.

Feest van de Fiorentinabiefstuk en paard- en ruiterbijeenkomst

Half juli Paardenshows, gastronomische stands, muziek en show.

Torriana

wetenswaardigheden

De naam van de stad, die al in 1141 in documenten werd genoemd, was “*Scorticata*” (“*scorticato*” betekent “afgestroopt, afgeschaafd”) en verwees naar de geologische samenstelling van het gebied rond het kasteel. Ook Montebello had deze samenstelling. De twee plaatsen liggen op indrukwekkende rotsen die over het Marecchia-dal uitkijken en hier in een ver verleden vanuit de Thirreense zee zijn meegevoerd tot aan de oevers van de rivier. In de middeleeuwen werden deze rotsen gebruikt voor de bouw van de onneembare burchten van Scorticata en Montebello. De daaropvolgende eeuwen zorgen voor de rest: er ontstonden dorpjes, vestingen en kastelen die de rijkdom en bloei van de Malatesta-familie hebben meegemaakt, maar ook betrokken zijn geweest in de vele strijden tegen de *Signoria* van Montefeltro, juist omdat zij strategisch gezien belangrijk waren voor het bestuur en de verdediging van het gebied. De twee dorpen hebben zich op verschillende wijze ontwikkeld: Torriana, zoals de stad sinds 1938 heet, heeft veranderingen ondergaan op het gebied van architectuur en inrichting, omdat zij een zelfstandige gemeente is geworden, terwijl Montebello is gebleven zoals zij was en daardoor haar aantrekkingskracht en mysterie behoudt. De omliggende natuur wordt beschermd door de *Oasi faunistica di Torriana e Montebello* en door een instituut van studie en onderzoek van het milieu, het *Osservatorio Naturalistico Valmarecchia*. De 14de-eeuwse Malatesta-burcht in Torriana, daarna in handen van de families Borgia en Medici, is in de 20ste eeuw gerenoveerd; nog steeds doet het verhaal de ronde dat Gianciotto Malatesta, bekend geworden om de moord op zijn vrouw Francesca en zijn broer Paolo, hier in de onderaardse gangen is gedood. Montebello is haar naam waard dankzij haar oude centrum en het duizend jaar oude kasteel waar de legende van Azzurrina huist. Er is maar een toegangsweg tot de middeleeuwse structuur. Wanneer men de versterkte poort doorgaat, is de aangename sfeer direct te voelen.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Torriana

via Roma, 19

tel. +39 0541 675220 fax +39 0541 675671

torriana@comune.torriana.rn.it - www.comune.torriana.rn.it

Pro Loco Vereniging van Torriana en Montebello

Via Torrianese, 25

tel. +39 0541 675207 fax +39 0541 1792035

info@prolocotorriana.it - www.prolocotorriana.it

bezienswaardigheden

Burcht van Torriana 15de eeuw Alleen extern te bezoeken. Deze burcht uit de tijd van de Malatesta's is in de tweede helft van de 20ste eeuw gerenoveerd. De toegangspoort met twee cirkelvormige torens, het waterreservoir, een deel van de muren en de donjon zijn bewaard gebleven. Boven de burcht, in het oude gedeelte van Scorticata, ligt op het hoogste punt van de berg het kerkje van de heiligen Filippo en Giacomo, dat een prachtig uitzicht op het Marecchia-dal biedt. Juist omdat de kerk op de top stond, kon men van hieruit het gebied overzien en in geval van gevaar de wachtposten en het er tegenoverliggende Verucchio waarschuwen, waarmee het dorp verenigd was in de verdediging tegen de vijand.

Toren van Torriana 13de eeuw Vanuit de onlangs gerestaureerde toren heeft men een prachtig uitzicht op het gebied.

De "Waterboom" De fontein op piazza S. Allende in het centrum van het oude gedeelte is door de dichter Tonino Guerra gecreëerd, als eerbetoon aan de rivier Marecchia.

Kasteel van Montebello 11de eeuw Deze bijzondere constructie die rond het jaar 1000 is gebouwd ligt boven het dorp. Uit de elegantie en strengheid blijkt dat het kasteel oorspronkelijk een verdedigingsfunctie had en zich in de tweede helft van de 15de eeuw ontwikkelde tot aristocratische zetel. De donjon maakt deel uit van de originele structuur terwijl de zalen en de mooie binnenplaats uit de 15de eeuw dateren toen de Malatesta's door de huidige eigenaren, de graven Guidi di Bagno werden opgevolgd, die het in 1463 van de paus in leen ontvingen. Een bezoek aan het kasteel blijkt vol aangename

[vorige pagina](#)
heiligdom van de
Madonna di Saiano

[rechts](#)
kasteel van
Montebello

verrassingen, zowel om de hier bewaarde schatten als om zijn legende. Zeldzame prachtige meubels uit verschillende periodes (14de-18de eeuw), een collectie zeer zware kluizen en dekenkisten waarvan één een islamitisch blad uit het jaar 1000 als deksel heeft dat, naar men zegt, hier door de Kruistochten is gebracht.

Saiano Deze fascinerende eenzame rotspunt duikt uit het water op. En op de top hiervan bevindt zich midden in de *Natuuroase* een bijzonder architectonisch complex. De rots met het heiligdom, dat wordt vereerd om de miraculeuze *Madonna met de Rozenkrans* (15de eeuw) tot wie zwangere vrouwen zich wendden, ook genaamd *Santuario della Madonna di Saiano*, weerspiegelt in de meren en wateren van de Marecchia, omgeven door het groene landschap. Van de oude burcht zijn nog enkele ruïnes en de cilinderachtige Byzantijnse toren behouden gebleven. De kerk is aan de "Beata Vergine del Carmine" gewijd en is enkele tientallen jaren geleden gerestaureerd, wat mogelijk was dankzij de langdurige inspanningen van de dichter Tonino Guerra. De kerk is nu voorzien van een bronzen poort van de beeldhouwer Arnaldo Pomodoro, ook wel "De poort die de zonsondergangen verzamelt" genoemd.

Weverij-Museum in Torriana De collectie die is ontstaan dankzij een ambachtelijke weefcursus is nu in een echt museum omgezet dat de technieken en vele combinaties van deze antieke en fascinerende kunst, die al sinds de oudheid bestaat, bestudeert.

Milieustudiecentrum "Osservatorio Naturalistico Valmarecchia" in Montebello In twee afdelingen verdeeld, bestudeert het aspecten van de rivier en het dal. Op de eerste verdieping worden natuurlijke omgevingen getoond en bevat het aquaterrarium planten en dieren die in de rivier leven. De bovenste verdieping is gewijd aan de geologisch-geomorfologische aspecten en heeft een uitgebreide collectie fossielen.

niet te vergeten

De mysterieuze voetstappen van Azzurrina

Montebello heeft een van de mooiste kastelen van dit gebied om Rimini, maar er is meer dat de bezoekers aantrekt. We hebben het hier over een mysterieuze verschijning die niet altijd verborgen blijft, en door de eeuwen zelfs meerdere tekens van leven heeft gegeven. Veel mensen kennen het verhaal al van de vele tv-reportages en documentaires. Maar voor wie nog van niets weet, onthullen wij hier het mysterie. In de burcht, eigendom van de familie Guidi di Bagno, huist al eeuwenlang de kleine Azzurrina, of liever, haar geest. Azzurrina zelf leefde in de 14de eeuw in het kasteel en kwam op jonge leeftijd op afschuwelijke wijze om het le-

ven, waarna haar ouders en familie ontroostbaar achterbleven en zelfs de bewakers, die haar hadden moeten beschermen, lieten doden. Er wordt, met de nodige en begrijpelijke onnauwkeurigheid en weglatingen, voor het eerst in een document uit de 17de eeuw over haar lotgevalen gesproken. Guendalina, dochter van de aristocratische Ugolinuccio Malatesta, was geen gewoon meisje, maar een albino, met een zeer witte huid, blauwe ogen en waarschijnlijk ook lichtblauw geverfde haren, waardoor zij Azzurrina genoemd werd. Tijdens de zomerzonnewende in 1375 heerste er een vreselijk onweer, waardoor het meisje binnen speelde. Terwijl ze haar van lappen vervaardigde bal die was weggerold, probeerde te pakken viel ze in de onderaardse gewelven van de burcht. De onderaardse gangen werden grondig doorzocht, maar haar lichaam is nooit teruggevonden. Het verhaal gaat dat Azzurrina iedere 5 jaar van zich laat horen, precies op de dag van de zomerzonnewende. Wat men hoort, is een zacht en delicaat, bijna hijgend, geweeklaag en de echo van haastige, korte voetstappen op de grond. Er zijn de laatste jaren zowel geluid- als beeldopnames genomen en mediums uit alle delen van de wereld hebben getracht met haar te communiceren. Over haar antwoord is niets bekend. Wat vaststaat is dat, om de legende in stand te houden, het geheim moet blijven bestaan en niet onthuld mag worden.

evenementen

“Scorticata” De heuvel van de genoegens

Torriana, laatste week van juli Feest van de culinaire genoegens. Dit gevarieerde en interessante feest voor smullers combineert lokale en internationale, ambachtelijk en professioneel bereide producten. Een route langs de eetgelegenheden met wijn- en bierproeverijen, kleine hapjes met kazen, fijne vleeswaren, gebak, chocola, olie, enz.. Naast de gastronomische stands van de “straatkeuken” vindt men hier ook de grote kookkunst van de chefs en geïmproviseerde creaties van beroemde banketbakers... alles onder de blote hemel met live-muziek en straatartiesten.

Honingfeest

Montebello, eerste weekend van september Het oude centrum van Montebello opent zijn poorten voor de zoetste gebeurtenis van het jaar. De honingmarkt loopt door de kleine straatjes met typisch lokaal en ambachtelijk vervaardigde producten. Er vinden demonstraties van honingextractie plaats. Het Osservatorio Naturalistico Valmarecchia organiseert verschillende didactische activiteiten en wandelingen. Animatie en voorstellingen begeleiden het tweedaagse feest.

Verucchio

wetenswaardigheden

De stad bezit het kwaliteitsmerk *Bandiera arancione* (oranje vlag) van de *Touring Club Italiano*.

Alleen al om haar positie op de beginnende rotsen, van waaruit men over de nabijgelegen zee kijkt, is Verucchio fascinerend. Maar ook haar prachtige gebouwen, die vanaf de laagvlakte te zien zijn, trekken de blik van de bezoekers. De stad is zeker een bezoek waard. Zo ontdekt men dat Verucchio een van de belangrijkste plaatsen van de Malatesta's was; de indrukwekkende burcht die de familie hier bouwde vormde het begin van haar roemrijke geschiedenis die was gebaseerd op winstgevende veroveringen en huwelijken. Hier leefde Mastin Vecchio, de honderdjarige Malatesta, die als een van de stamvaders van de familie wordt beschouwd en door Dante in zijn Komedie wordt genoemd. Daardoor wordt Verucchio traditioneel als de "Wieg van de Malatesta's" aangeduid, een getuigenis van de bevoorrechte band die de *Signoria* met dit kasteel had, dat sinds 1100 voor meer dan driehonderd jaar haar eigendom was. Zoals al eerder gezegd, wordt dit door de stad Pennabilli betwist, die ook beweert de plaats van oorsprong van de familie te zijn. Waarschijnlijk betekende Verucchio voor deze steeds machtigere en rijkere familie een etappe op haar weg naar Rimini. En al zou de familie hier niet haar oorsprong hebben gehad, dan is haar macht hier zeker wel ontstaan. Zo versterkte de *Signoria* de verdedigingsstructuren en ontwikkelde de woningbouw, waardoor het dorp groeide en werd uitgebreid met religieuze bouwwerken en openbare werken. Wanneer men door het oude centrum wandelt, bevestigt de middeleeuwse structuur het aanzienlijke aandeel van de Malatesta's in de groei van de plaats, die ook in de eeuwen erna een grote ontwikkeling en rijkdom heeft gekend. Verucchio had echter al lange tijd voor de heerschappij van de Malatesta's een bloeiperiode meegemaakt. Tussen de 9de en de 7de eeuw v.Chr. leefde hier een hoog ontwikkeld volk, de dragers van de Villanova-cultuur (beter omschreven als de Villanova-Verucchiocultuur), voorvaders van de Etrusken. Archeologische opgravingen hebben, ook in recente tijden, veel begraafplaatsen en nederzettingen en unieke, zeldzame vondsten van een onschatbare waarde aan het licht gebracht. Het gaat hier om ju-

welen van goud en amber, meubelstukken, wapens en instrumenten die men kan bezichtigen in het gemeentelijk archeologisch museum, dat zich in het oude klooster van de augustijner monniken bevindt. Dit museum is hierdoor wereldberoemd geworden en is een bezoek meer dan waard. Het moderne Verucchio beschikt over een golfbaan met 18 holes, de Rimini Golf Club, met clubhouse en oefenbaan, die op een fascinerend landgoed ligt, ooit eigendom van Caroline Amalia Elisabeth van Brunswijk, echtgenote van George IV, Koning van het Verenigd Koninkrijk, die hier lange tijd woonde en wiens naam het draagt.

Toeristische informatie

Toeristische Informatie IAT van Verucchio

Piazza Malatesta, 20

tel. +39 0541 670222 fax +39 0541 673266

iat.verucchio@iper.net - www.prolocoverucchio.it

bezienswaardigheden

Malatesta-burcht 11de-16de eeuw Ook de “Rots van de Steen” genoemd vanwege zijn positie op de rotsachtige uitloper die op het dorp, het dal en het laagland tot aan de Adriatische zee uitkijkt, is deze burcht eigendom van de familie Malatesta vanaf de 12de eeuw, waarvan de oudste sporen in de kelders zijn te zien. Hier werd Malatesta da Verucchio geboren, de “Honderdjarige” genoemd, die Dante in de Hel van zijn Goddelijke Komedie beschrijft als *Mastin Vecchio*, bestuurder en veroveraar van landen en steden en vervolgens gewaardeerd heerser van Rimini. De *Signoria* breidde hier vanaf 1295 haar macht uit en behield Verucchio als strategisch bolwerk tegen de rivaliserende familie Montefeltro. Ook om deze reden werd de burcht in 1449 uitgebreid door het belangrijkste lid van de Malatesta's, Sigismondo Pandolfo. Men kan de hele burcht bezoeken. Nu worden er congressen, culturele evenementen, voorstellingen en tentoonstellingen gehouden.

Passerello-burcht Op de overblijfselen van de tweede burcht van de Malatesta's, het kasteel van Passerello, werd in de 17de eeuw het klooster van de slotzusters van Santa Chiara gebouwd met de gelijknamige barokke kerk, geopend voor het publiek. Hiernaast is met het originele materiaal de gelijknamige toegangspoort die in 1449

**Malatesta-burcht,
bekend als de
“Rocca del Sasso”**

rechts
**Houten “troon”,
Gemeentelijk
Archeologisch
Museum**

door Sigismondo was gebouwd, gereconstrueerd. Van hieruit komt men bij de vlakte Pian del Monte, waar ooit de Villanova-nederzettingen lagen, en die nu op afspraak bezocht kan worden.

Muren van de Slotgracht Prachtige onlangs gerestaureerde ringmuren die de kracht van de verdedigingsstructuren uit de Malatesta-periode goed weergeven. Het uitzicht is hier adembenemend.

Gemeentelijk Archeologisch Museum Dit museum dat zich in het middeleeuwse augustijnerklooster bevindt, waarnaast de kerk Sant'Agostino uit de 14de eeuw ligt, is internationaal bekend, zowel door het zeldzame karakter als de hoge esthetische kwaliteit van de vele vondsten die hier worden getoond en zijn gevonden tijdens opgravingen van begraafplaatsen die uit de eerste periode van de ijzertijd stammen. De oorsprong van de vondsten die in de tomben zijn gevonden kan tussen de 11de en de 7de eeuw v.Chr. geplaatst worden. De vondsten omvatten verfijnde asurnen met grafritten, waaronder kostbare juwelen van goud en amber: unieke voorwerpen, zowel wat stijl als goede staat betreft. Het gaat hier om wapens, helmen, gespen, keramiek, gebruiksvoorwerpen van hout en plantenvezels, kleurige wollen en katoenen kledingsstukken en offermaaltijden.

Multimediaal Archeologisch Park (onder constructie) Het park zal het museum met de belangrijke necropolis van Verucchio verbinden. Met behulp van de modernste multimediale middelen kan men de weg langs de tombes afleggen en de vorm en inhoud ervan leren kennen; het project voorziet eveneens de reconstructie van een Villanova-dorp en een aanliggend stuk bouwgrond, een didactische wijngaard (er zijn druivenpitten in de tombes gevonden) en een didactische veehouderij.

Collegiale kerk 19de eeuw Deze is ontworpen door de architect Antonio Tondini en bevat kostbare kunstwerken zoals: een houten kruisbeeld (eerste helft 14de eeuw) van een onbekende artiest van de "School van Rimini"; houten kruisbeeld op een geprofileerde plaat in 1404 door Nicolò di Pietro beschilderd; doek van Francesco Nagli, ook *Centino* genoemd (ca. helft 17de eeuw) met afbeelding van *Sint-Maarten die zijn mantel aan een arme geeft*.

Franciscanenklooster 13de eeuw de kerk van het in Villa Verucchio gelegen klooster beschikt over een mooie fresco (kruisiging), meesterwerk van de "School van Rimini van de 14de eeuw" die tot zijn kunstenaars de zogenoemde "Meester van Verucchio" rekent. Buiten mag men de monumentale boom (circa 23 m hoog), de oudste cipres van Europa niet missen, die hier volgens de legende door Sint-Franciscus tijdens zijn verblijf in de plaats is geplant.

"Pieve" (parochiekerk) van Sint-Maarten 10de eeuw De betoverende plek waar de romaanse *Pieve* ligt tussen eeuwenoude olijfbomen, aan de voet van de rots met de oude stad, bereikt men via de

weg die naar het buurtschap Villa Verucchio voert. Dit voorbeeld van de magistrale en strenge romaans-gotische bouwstijl werd langs de Romeinse weg van Rimini naar Arezzo, *Iter Tiberinum*, gebouwd.

niet te vergeten

De voorvaderen van de Etrusken

In Verucchio kende tussen de 9de en de 7de eeuw v.Chr. de Villanova-cultuur haar bloeitijd. Het volk werd naar de plaats Villanova (bij Bologna) genoemd, waar de wetenschapper Gozzadini in 1858 de eerste begraafplaats vond. Vanaf 1613 doken ook in Verucchio de eerste vondsten op, die daarna systematisch werden verzameld tijdens verschillende opgravingscampagnes die tientallen jaren duurden en in 2009 werden onderbroken. Er zijn niet alleen begraafplaatsen gevonden, maar ook een heilige plaats (met offerput) en nederzettingen met hutten en ovens. Het specifieke karakter van de vondsten die een onschatbare historische en archeologische waarde hebben, doet veel wetenschappers vermoeden dat zij afkomstig zijn uit de oudste fase van de Etruskische beschaving, terwijl andere, juist vanwege de bijzondere kenmerken, praten over een echte *Verucchio-cultuur*. Uit de honderden graven zijn zeer kostbare voorwerpen aan het licht gekomen die aan mannen en vrouwen behoorden, die zeker een bepaalde macht op het omliggende gebied moeten hebben uitgeoefend: dit is te zien aan de vorstelijke graven met grafgiften, waaronder juwelen in goud en amber. Amber was bijzonder kostbaar omdat het uit verre streken als de Baltische Zee kwam en helende krachten zou hebben. Daarom werd het vaak gebruikt als geschenk aan hooggeplaatste personen. Tot de vondsten behoren verder zeldzame houtgesneden tronen en complete wollen of katoenen kledingsstukken, prachtig geweven en geverfd. En verder wapens, schilden, helmen, bronzen beeldhouwwerken, houten meubelstukken als tafels en voetenbankjes, voorwerpen voor het optuigen van paarden en delen van karren. Al deze unieke voorwerpen zijn in het Gemeentelijk Archeologisch Museum tentoongesteld, dat beroemd is geworden vanwege de enorme hoeveelheid en goede kwaliteit van de vondsten. Hier krijgt men een duidelijke indruk van de zeden en gebruiken, de handel en de verfijnde technologieën en dus van de hoge beschavingsgraad die dit volk al had verworven. Op het programma staat de creatie van een archeologisch park dat aan het museum, de opgravingsplaatsen en de Burcht wordt verbonden en de bezoekers langs de belangrijkste grafplaatsen leidt. Hier zal een didactische route worden aangelegd die gebruik maakt van de meest moderne technologieën; in het gebied om de begraafplaats wordt een klein Villanova-dorp nagebouwd met een

wijngaard (er zijn veel druivenpitten in de graven teruggevonden, die getuigen van de toenmalige plaatselijke wijnbouw), de oorspronkelijke teelt en een didactische veehouderij.

evenementen

Fira de Bagòin (Varkensfeest)

Villa Verucchio, januari Een zaterdagavond en een hele zondag in het teken van vermaak en traditie. Muziek en gastronomische stands terwijl het varken op de traditionele wijze wordt geslacht en er worstjes, karbonades, levertjes, gekruide varkensworst, zwoerd, zult en salami worden bereid. Dit alles wordt opgediend met polenta, de typische verse pasta *zavardone*, soep met kekererwten en bonen, wilde kruiden en kool. Ook het traditionele gebak moet geproefd worden: *fiocchetti* en *cantarelle*.

Verucchio Music Festival

Juli Een fascinerend internationaal festival dat al meer dan tweehonderd jaar bestaat en onder leiding van de componist en musicus Ludovico Einaudi in het teken staat van kwaliteit en professionaliteit. Iedere avond twee concerten uit een selectie van zeer goede Italiaanse en buitenlandse artiesten met een onbetwiste originele expressie. Leitmotiv van de artistieke keuzes is de hoge, niet genre-gebonden kwaliteit van de muziek.

Malatesta-feesten

Augustus Een feest met middeleeuwse maaltijden in de Burcht die zich vult met melodieën en poëzieën voor een reis terug in de tijd, met kostuums en versieringen van weleer. Het menu van de maaltijd is gebaseerd op oude recepten uit de tijd van de *Signoria* Malatesta.

Jaarmarkt van het Heilige Kruis - Fira di 'quatorg' (veertien)

September Oorspronkelijke waren- en veemarkt die inmiddels is uitgebreid met culturele en gastronomische evenementen en met spelen, zoals de race van de *caratelle* (kleine voertuigen zonder motor). Het feest vindt halverwege de maand plaats en op zondag kan men typische activiteiten uit de streek aanschouwen, zoals het melken van koeien, de bereiding van kaas, het beslaan van paarden, honingextractie, wijnpersen, enz. ... en natuurlijk de lekkernijen proeven.

**Verucchio Music
Festival, onder leiding
van Ludovico Einaudi**

San Leo

wetenswaardigheden

Het dorp behoort tot de “*Mooiste dorpen van Italië*” en heeft de *Bandiera arancione* (oranje vlag) van de *Touring Club Italiano*.

De prachtige kunststad San Leo, die al door Dante in de Goddelijke Komedie werd genoemd, vormt de kern van de historische regio van Montefeltro en is tevens de stad waaraan de regio zijn naam verleende. Bekend om zowel historische als geopolitieke gebeurtenissen en als locatie van films en documentaires, is deze toeristische trekpleister bij uitstek de parel van de provincie Rimini. De ligging van de plaats, op een hoog rotsblok, is vanaf het begin van invloed geweest op het militaire en religieuze karakter ervan, wat nog blijkt uit de bouwwerken. De stad heette ooit Monte Feltro, van *Mons Feretrus*. Deze naam was verbonden aan de grote Romeinse nederzetting die bij de aan *Jupiter Feretrius* gewijde tempel lag. Al in de 3de eeuw v.Chr. bouwden de Romeinen een vesting op het hoogste punt van de rots. De vroegchristelijke periode (2de eeuw n.Chr.) wordt gekenmerkt door de kerstening van de plaats dankzij de komst van Leo en Marino, twee Dalmatische steenhouwers die de christelijke gemeenschappen San Leo en San Marino stichtten. Hierdoor verspreidde het christendom zich in de hele regio en leidde uiteindelijk tot de oprichting van het bisdom van Montefeltro. Leo wordt als de eerste bisschop van het bisdom beschouwd en aan hem wordt tevens de bouw van het oorspronkelijk heiligdom toegeschreven waar in de Karolingische tijd de *Pieve* ontstond, die in de voor-romaanse periode werd gemoderniseerd. Na de 7de eeuw werd hier een kathedraal naast gebouwd, gewijd aan Sint-Leo die in 1173 werd gerenoveerd en een romaans-lombardisch uiterlijk kreeg. In de 12de eeuw had de *civitas Sanctis Leonis* zich tot een echte stad ontwikkeld met een bisschoppaleis en een residentie voor de kapittelheren, die samen de kern van de heilige stad vormden. Andere bouwwerken waren inmiddels door de *Signoria* Montefeltro gebouwd, die zich hier rond de helft van de 12de eeuw had gevestigd, en de naam van de oude “stad-burcht” van Montefeltro-San Leo had aangenomen. Vanaf 962, onder het Rijk van Berengario was de stad twee jaar de hoofdstad van Italië. Ook nu nog toont het prachtige stadscentrum, dat zijn oorspronkelijke pracht en strengheid heeft behou-

den, oude romaanse gebouwen, “*pievi*”, kathedralen en torens, waarnaast renaissancegebouwen zijn gerezen, zoals het Palazzo Mediceo, zetel van het mooie Museum van de Sacrale Kunst, de residentie van de graven Severini-Nardini en het Palazzo Della Rovere, het huidige stadhuis. De kern van San Leo wordt gevormd door het plein dat naar Dante is genoemd, die hier net als Franciscus van Assisi enige tijd verbleef. Deze laatste ontving hier van de graaf van Chiusi de Monte della Verna als geschenk. Bovenop de rots ligt de vesting, gebouwd door Francesco di Giorgio Martini, waar vanaf 1791 tot aan zijn dood in 1795, Giuseppe Balsamo, beter bekend als de graaf van Cagliostro, was opgesloten.

Toeristische informatie

Toeristische Informatie IAT van San Leo

Piazza Dante Alighieri, 14

tel. +39 0541 916306 - +39 0541 926967 fax +39 0541 926973

groen nummer (alleen vanuit Italië) 800 553 800

info@sanleo2000.it - www.san-leo.it

bezienswaardigheden

De Vesting van Francesco di Giorgio Martini De vesting, nu een museum, is genoemd naar de beroemde Siënese architect die op verzoek van Federico da Montefeltro in 1479 de middeleeuwse structuur van de donjon herontwierp. Vanaf de tweede helft van de 14de eeuw werd zij door de Malatesta's ingenomen, die de Montefeltro's opvolgden. De vesting werd in 1502 door Cesare Borgia veroverd, maar werd binnen een jaar door de Montefeltro's teruggewonnen. In 1527 viel zij in handen van de familie Della Rovere. Toen ze in 1631 onder de pauselijke staat viel, werd de vesting in een gevangenis omgezet, waar tijdens het risorgimento veel patriotten werden opgesloten. De meest beroemde gevangene was de graaf van Cagliostro.

Kathedraal van San Leone 9de-12de eeuw De kathedraal rijst op een plek die vroeger gewijd was aan een godheid uit de prehistorie. Dit is het beste voorbeeld van middeleeuwse architectuur van de streek Montefeltro en een van de belangrijkste getuigenissen van de romaanse architectuur in Midden-Italië. Gebouwd in 1173, omsluit zij de resten van de hoogmiddeleeuwse dom uit de 7de eeuw, toen het oude Montefeltro, later San Leo, de status van *civitas* ontving en zetel van het nieuwe bisdom werd.

vorige pagina
**de indrukwekkende
vesting van San Leo**

rechts
**kruisgang van het
klooster van Sant'Igne**

Zij is naar het oosten gericht en heeft de ingang aan de zijkant waarboven beelden van Sint-Leo en Sint-Valentijn hangen. In de crypte bevond zich de sarcofaag met het stoffelijk overschot van San Leo, waarvan het dekfel met inscriptie uit de 6de eeuw bewaard is gebleven.

Voor-Romaanse Onze-Lieve-Vrouwe kerk 11de eeuw Dit is het oudste monument van het Montefeltro-gebied en de eerste getuigenis van de kerstening die in de streek plaatsvond. De term *Pieve* verwijst naar de gemeenschap op deze rots, waar Sint-Leo tussen de 3de en 4de eeuw evangeliseerde en volgens de overlevering de eerste kerk bouwde. De kerk ligt met zijn hoge voorgevel op de steil aflopende rots naar het oosten gericht en heeft twee poorten in de zijmuren. Boven elke poort bevindt zich een kleine, gesloten loggia met afwisselend twee kleuren bouwstenen, wat op Ravennatisch-Byzantijnse kunst duidt. De zuilen en de kapitelen stammen uit de Romeinse of laat-antieke tijd en zijn opnieuw gebruikt. Zeer mooi is het ciborium met zijn rijk versierde zuilen (881-882).

Klokkentoren 12de eeuw Dit solide en afgelegen monument diende vroeger vaak als schuilplaats voor bisschoppen en heren.

Palazzo Della Rovere 17de eeuw Het huidige stadhuis was oorspronkelijk voor de familie Della Rovere, opvolgers van de Montefeltro's gebouwd. De chique voorgevel is versierd met zandstenen motieven en heeft een grote poort in rustica. De ramen zijn voorzien van frontons in de Toscaanse maniëristische stijl.

Museum van de sacrale kunst 16de eeuw In dit museum in het Palazzo Mediceo, met de wapens van Florence en van paus Julius II Della Rovere, vindt men sacrale kunstwerken van de 8ste tot de 18de eeuw, waaronder de 14de-eeuwse *Madonna met de Appel* van Catarino di Marco uit Venetië en de *Madonna met Kind* van Frosino (1487-1493).

Palazzo Nardini 14de eeuw Hier vond op 8 mei 1213 de ontmoeting tussen Sint-Franciscus en de graaf van Chiusi plaats die, getroffen door de woorden van de heilige, hem de Monte della Verna schonk.

Montemaggio Klooster en Kerk van Sant'Antonio Abate 14de eeuw Klooster met kerk in prachtige barokstijl die om twee kruisgangen is georganiseerd. Een waterreservoir, een achthoekige put en een bijzondere ijskelder verrijken deze mystieke plaats.

Franciscanenklooster Sant'Igne 13de eeuw De oprichting wordt toegeschreven aan Sint-Franciscus, evenals de naam, verbonden aan de miraculeuze verschijning van het "heilige vuur" dat hem het verloren pad zou hebben getoond. De in 1244 ingewijde kerk beschikt nog over een segment van de stam van de iep waaronder de heilige preekte.

Kasteel van Pietracuta De ruïnes liggen op de puntige rots die zijn naam aan Pietragùdola gaf. Het kasteel was eigendom van de familie Carpegna en vervolgens van de *Signorie* Malatesta en Montefeltro.

Deze laatste liet de burcht door Francesco di Giorgio Martini verbouwen. In 1462 woonde hertog Federico hier met zijn echtgenote Battista Sforza. Vervolgens viel het in handen van San Marino om ten slotte onder de bevoegdheid van San Leo terug te keren. Op korte afstand ligt het mooie renaissanceklooster van **San Domenico**, met aangrenzende kerk, gebouwd door Giovanni Sinibaldi.

niet te vergeten

Cagliostro en San Leo, een onverbreekelijke band

San Leo is nauw verbonden met een figuur die het midden hield tussen heemeester en magiër, ketter en vrijmetselaar, alchemist en charlatan. Deze figuur heeft hier donkere jaren in de kerkers doorgebracht toen hij door de *Heilige Inquisitie* werd beschuldigd van ketterij, en ondanks zijn afzwerigen en verklaringen van berouw gevangen werd gezet. San Leo, al bekend om haar antieke geschiedenis en prachtige kunst, verwierf op deze manier grote bekendheid. En in het bijzonder het kasteel, waar de *graaf van Cagliostro*, oftewel *Giuseppe Balsamo* uit Palermo, van 1791 tot zijn dood in 1795 gevangen zat. Federico da Montefeltro had zich niet kunnen inbeelden dat zijn prachtige residentie, verbouwd tijdens de Renaissance door de geniale Siënese architect Francesco di Giorgio Martini, herinnerd zou worden vanwege Cagliostro. Nog steeds vraagt men zich af wie Cagliostro in werkelijkheid was. Het fenomeen heeft zowel in Italië als in de rest van de wereld enorme proporties aangenomen. Schrijvers als Dumas, Schiller en Tolstoj putten inspiratie uit hem voor de personages van hun romans. Goethe schreef dat hij “Cagliostro als een schurk en zijn wederwaardigheden als zwendel beschouwde”, terwijl de Venetiaanse Casanova hem “een geniale nietsnut die een zwerversbestaan boven een hardwerkend leven verkiest” noemde. Het blijft echter een feit dat het leven van de Siciliaan geheimzinnig was. Maar ook zijn dood en de verdwijning van zijn lichaam, na de begrafenis in de buurt van de Vesting van San Leo, zijn door mysteries omhuld. Dit wordt nog eens aangewakkerd door degene die over hem schrijft, die nog steeds zijn volgeling is, die op de dag van zijn verjaardag een bos rode rozen op de houten bank in zijn cel achterlaat, zonder ooit te worden gezien. Zijn cel werd ook “Pozzetto” (putje) genoemd en had een enkel venster dat met ijzeren stangen was beveiligd en uitkeek op de kathedraal en de kerk. Veel uitzonderlijke gebeurtenissen worden aan hem toegeschreven, ook doordat veel aristocraten en zelfs koningen hem gunstig waren gezind. Hij werd echter ook het slachtoffer van samenzweringen die tot zijn val leidden. Hij maakte deel uit van de vrijmetselaars, maar gaf een heel persoonlijke draai aan de beweging. Hij was een ongewoon

kind van de verlichting, waarvan hij niet zozeer de wetenschappelijke en filosofische strengheid overnam, maar zich wel het kosmopolitisme eigen maakte. Cagliostro heeft dusdanig geleefd dat hij de grens van het leven zelf heeft overschreden en zijn nagedachtenis overal in San Leo behouden is gebleven.

evenementen

Kersenfeest

Pietracuta, eind mei In het dorp waar men langs de rivier onder de kersebomen kan wandelen, vindt het feest in het teken van deze vrucht plaats. Gastronomische stands en muziek vullen het aanbod aan.

Festival van de hofnarren van de wereld - San Leo ontmoet Franciscus

Laatste weekend van juni Evenement dat is gewijd aan Sint-Franciscus van Assisi die in 1213 in San Leo verbleef en hier de Monte della Verna als geschenk ontving. Twee dagen waarin muzikanten, dichters, acteurs, kunstmakers en straatartiesten de hoofdrol spelen. Conferenties en bijeenkomsten brengen het middeleeuwse dorp tot leven.

AlchimiaAlchimie

Rond 26 augustus Een evenement in het teken van de ontdekking van legendes, tradities en mythes. Geïnspireerd op Cagliostro, avonturier en alchemist, die hier op 26 augustus 1795 overleed.

Dorpsfeest van Pugliano

Elke maandag van september Zeer oude markt, die al meer dan 100 jaar langs de provinciale weg wordt gehouden in de gemeente Montecopiolo en het aangrenzende gebied van San Leo net raakt. Sinds 100 jaar heeft de markt zijn huidige vorm, maar men zegt dat hij al sinds eind 19de eeuw bestond en een precieze functie had, namelijk de handel en uitwisseling van vee. Het productaanbod is natuurlijk door de jaren veranderd, maar nog steeds is er een mooie veetentoonstelling. Veel aandacht wordt geschonken aan de paarden en runderen, die zich intussen tot hoogwaardige rassen hebben ontwikkeld en jaarlijks prijzen ontvangen tijdens deze cultureel en zoötechnisch belangrijke momenten.

**show van de
hofnarren tijdens
het Wereldfestival**

Maiolo

wetenswaardigheden

De fascinerende ruïne van de burcht van *Maioretto* is vanaf iedere plek in het Marecchia-dal te zien en ligt op een stuk rots dat haar van het onderliggende land scheidt. Het dorp is niet zichtbaar omdat het in het aangrenzende oord Serra ligt dat in de plaats is gekomen en de naam heeft geërfd van het gelijknamige kasteel. Dit kasteel is op een nacht in de 18de eeuw ingestort na veertig uur onafgebroken regen, hetgeen geologen en historici nog steeds boeit. Tot dat moment was Maiolo een levendig en bloeiend dorp, waarboven de indrukwekkende burcht oprees. Het vormde een strategisch punt voor het hele dal, en raakte beschadigd bij de explosie van de buskruitopslag. Volgens het volksgeloof ging het hier om een goddelijke straf vanwege de “engelendans” (de dansers waren geheel naakt) die hier werd uitgevoerd. Van het oude kasteel is niets overgebleven, maar van de burcht zijn de twee polygonale torens die de ommuring met haar mooie stenen gordel begrenzen, bewaard gebleven. Het uitzicht hier is ongelooflijk. Allereerst ziet men San Leo en dit bevestigt de verdedigingsfunctie die de burcht ooit had: de verovering van Maiolo was noodzakelijk om de Montefeltro-vesting in te nemen en dus werd haar lot bepaald in de lange en verbeten strijd van de Montefeltro's tegen de Malatesta's. Ook later werd Maiolo niet door de geschiedenis gespaard: in 1737 kwamen alle documenten van de plaats om bij een brand in de gemeentearchieven. Op het met ruïnes bezaaide platteland zijn echter veel boerenwoningen behouden gebleven en heeft men getracht ook de broodovens te redden. Daardoor is zij nu beroemd om haar brood dat op traditionele wijze met lokale meelsoorten wordt bereid en waaraan eind juni een feest is gewijd, het *Broodfeest*. Maiolo geeft haar bezoekers de kans een reis door haar duizendjarige geschiedenis en natuur te maken, waarbij zij hen verleidt met de schoonheid en het unieke uitzicht hiervan; vanaf de berg Fumaiolo naar het massief “Alpe della Luna”, de berg Carpegna, de stad San Leo en de torens die op de Monte Titano en de kastelen van San Marino prijken, tot aan de Adriatische zee.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Maiolo
via Capoluogo, 2
tel. +39 0541 920012 fax +39 0541 922777
comune.maiolo@provincia.ps.it
www.comune.maiolo.pu.it

Pro Loco Vereniging van Maiolo
Via Capoluogo
tel. +39 338 7566623
prolocomaiolo@aruba.it
www.prolocomaiolo.it

bezienswaardigheden

Burcht van Maiolo Dankzij de strategische positie heeft de burcht zijn charme bewaard. Na een intensief bestaan in de middeleeuwen en de renaissance toen hij als verdedigingswerk dienst deed, kwam de burcht tragisch aan zijn einde, net als het nabijgelegen dorp op de berg. De ruïnes van twee torens met een onregelmatige basis tonen hoe indrukwekkend en onneembaar deze constructie ooit was. Hoewel de plek voor iedereen toegankelijk is, zijn de steile wanden ideaal voor bergbeklimmers. De archeologische site en de onderliggende inhammen zijn zeer interessant. Deze zijn door de Europese Unie erkend als beschermd "BiolItaly" gebied en beschikken over meer dan 600 geregistreerde plantensoorten.

Kerk van Santa Maria van Antico Na de brug Ponte Baffoni komt men bij het dorpje Antico, waar deze simpele tempel ligt, die wordt verzacht door zijn mooie portaal en elegante rozet. De aan Onze-Lieve-Vrouwe van de Genade gewijde kerk ontvangt de gelovigen in de lunet aan de ingang met een omarming van de meedogende Maagd: een 15de-eeuws haut-reliëf. Binnenin wordt men verrast door een *Maagd met kind* in geglazuurd keramiek, van Andrea of Luca della Robbia.

Kerk van Sant'Apollinare In de plaats *Poggio* ligt deze kerk die is gebouwd naar het model van de kerken van San Leo uit de eerste helft 15^{de}

vorige pagina
Burcht van Maioretto
rechts
de oude broodovens

eeuw. Na de aardverschuiving in de 18de eeuw werd de kleine tempel verwerkt in een grotere, aan Sint-Blasius gewijde kerk. De stenen apsis en de fresco hierin, een *Majesteit met Kind tussen engelen en heiligen* tonen hoe oud de constructie is.

Kerk van San Rocco Deze aan het noorden van de rots gelegen kerk is nu een geliefd trefpunt voor groepen padvindders en bezoekers. Hij beschikt over een mooie fresco uit de 14de eeuw. Van hieruit voert een betoverend pad naar de burcht.

De ovens Door de borden te volgen, vindt men overal in de streek deze oude ovens. Ideaal om te bezoeken tijdens het Broodfeest, eind juni, wanneer ze allemaal in bedrijf zijn.

Kasteel van Antico en Kerk van Sint-Johannes de Doper Deze buitengewone uitkijkposten bieden de mooiste panorama's van het dal. De kerk huisvest meerdere kunstwerken waaronder een houten beeld uit de 15de eeuw.

niet te vergeten

Een bijzonder Broodmuseum

Maiolo beschikt over een ongewoon museum: het *Broodmuseum*. Het opmerkelijke van het museum is dat de ovens verspreid liggen op de gemeentegrond die door de Europese Unie als "BioItaly"-gebied is erkend vanwege zijn geologische waarde, het milieu en de flora. De meer dan vijftig ovens worden gebruikt om het karakteristieke plaatselijke brood en andere daarmee verbonden specialiteiten te bakken. Deze regelmatig verspreide traditionele ovens vormen een belangrijke getuigenis van de beschaving en haar cultureel erfgoed, omdat zij een fundamentele rol hadden en als sociaal bindmiddel fungeerden. Hoewel ze niet allemaal werkzaam zijn, zijn veel ovens opnieuw in bedrijf en bieden tijdens het *Broodfeest* de intense geur van het net gebakken brood. Deze ovens uit de 19de eeuw behoren bijna allemaal al generaties lang aan dezelfde families toe. Deze families waren ooit boeren, herders en houthakkers die nu aanvullende activiteiten of nieuwe beroepen hebben, maar die hun oude oven hebben gehouden. De traditionele structuur naast de boerenwoning of onder het afdak hiervan bestaat uit een bakstenen bakruimte, terwijl de buitenkant een stenen bekleding zoals mergelkalk heeft. Een van de belangrijkste kenmerken van deze ovens was dat ze meerdere families voedden, die een groep vormden waaraan zij hun naam gaven. Ze werden dus door families gebruikt die in dezelfde gemeenschap leefden, en werden niet alleen als kookinstrument beschouwd maar ook als ontmoetingspunt waar men informatie uit-

wisselde. Slechts weinigen kennen de geheimen van de bakkunst en zijn in staat de ovens volgens de juiste procedure te gebruiken. Dit is de reden waarom het brood niet bestemd is voor de handel, maar uitsluitend tijdens de twee feestdagen voor de bezoekers wordt bereid. Het brood en de ovens waren zowel vanuit antropologisch als sociaal oogpunt belangrijk. Ten eerste omdat tijdens het broodbakken de families bij elkaar kwamen. Voor de kinderen betekende dit dat ze van jongs af aan leerden hoe het brood in de verschillende vormen moest worden gekneed, die volgens traditionele symbolen werden gecreëerd. Zo bakte men bijvoorbeeld speciale koekjes als beloning voor de kinderen die het vee hadden gehoed. Het brood bepaalde ook het dagelijks ritme van de werkzaamheden op het land. Men vertrok 's morgens vroeg met een knapzak met brood, kaas en wijn, dat rond 7.30 werd genuttigd. Om twaalf uur vertrok een van de vrouwen met het middageten naar het land, waarbij zij het brood in een speciale mand droeg; in de warme seizoenen werd er ook 's avonds op basis van brood en wijn in de velden gegeten.

evenementen

Broodfeest

Eind juni Twee dagen gewijd aan *Brood* en hiermee verbonden tradities, zoals de bereiding van het brooddeeg en het bakken in de ovens van de boerenhuizen. Op traditionele wijze vervaardigd met lokale meelsoorten, speelt brood de hoofdrol tijdens dit interessante jaarlijkse feest. Afgezien van tentoonstellingen en historische en artistieke lezingen over de broodcultuur, draait het feest vooral om het proeven van de hapjes van de bakkers. 's Avonds worden er op de boerderijen die over een oven beschikken, gezellige maaltijden op basis van brood, bloemen en kruiden georganiseerd. Dit alles aangevuld met muziek en voorstellingen.

Novafeltria

wetenswaardigheden

In het hart van het middelste Marecchia-dal, in een overwegend vlak gebied, ligt de jonge gemeente die in 1907 werd opgericht en nu handels- en industrieel centrum van het dal is. Het plaatsje heette oorspronkelijk *Mercatino Marecchia* vanwege de belangrijke wekelijkse markten die hier plaatsvonden. In 1941 veranderde de naam in Novafeltria om de historische verbondenheid met de streek Montefeltro en tegelijkertijd een idee van vernieuwing aan te geven. De oorsprong van het gebied is vaag: het eerste bewoonde centrum dateert uit het jaar 1000, toen de kerk van “San Pietro in Culto” na de evangelisatie van het Montefeltro-gebied werd gebouwd. Het elegante plein Vittorio Emanuele met zijn 17de-eeuws Palazzo van de graven Segni, waar zich nu het stadhuis bevindt, beschikt over een romaans juweel: het Oratorium van Santa Marina. Tot deze interessante gemeente behoren enkele gehuchten die de moeite van een bezoek waard zijn. Een daarvan is Peticara dat tussen de pijnbomen op een helling van de Monte Aquilone ligt en ooit een zeer belangrijk mijncentrum was. Al in de oudheid werd hier zwavel gewonnen, maar de hoofdader werd pas vanaf 1917 geëxploiteerd, toen hier maar liefst 1600 mensen werkten in de grote onderaardse stad met 100 km gangen, verdeeld over 9 niveaus. Toen de mijn in 1964 gesloten werd, was het inmiddels 5000 inwoners tellende dorp, dat ooit over een theater, bioscoop, carnavalsvereniging, muziekkorps en een voetbalteam beschikte (dat het zelfs tot de tweede divisie schopte), hierdoor zwaar getroffen. Het museum *Sulphur* houdt de herinnering aan dit verleden in stand. In de omgeving van de Monte Aquilone, die druk bezocht wordt door deltavliegers en waar men prachtige wandelingen onder pijn- en kastanjabomen kan maken, bevinden zich een poëtische installatie van Tonino Guerra, de *Groene Zoo* en het *Sky Park*, een avontuurpark voor jong en oud. Peticara is verder bekend om haar steile rotswanden die erg in trek zijn bij liefhebbers van klimsporten.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Novafeltria - Kantoor Relaties met het publiek
Piazza Vittorio Emanuele, 2 - tel. +39 0541 845661 - +39 0541 845619
urp@comune.novafeltria.pu.it - info@comune.novafeltria.pu.it
www.comune.novafeltria.pu.it

bezienswaardigheden

Pieve (parochiekerk) van San Pietro in Culto De kerk die al voor 950 bestond, werd in 1929 vervangen door de huidige constructie, die op de nog zichtbare fundamenteën van de Pieve werd gebouwd.

Oratorium van Santa Marina Dit oratorium heeft een zeer slanke, bijzondere romaanse kerk die aan de top van een steile trap staat.

Sociale Theater Het theater is in de 20ste eeuw gebouwd en heeft jugendstil invloeden, aan de buitenkant de hoge punt met pinakels en binnenin de zuilen en pilaren onder de drie rangen met hun gepleisterde plafonds.

Palazzo van de graven Segni Dit elegante gebouw met zijn 17de-eeuws uiterlijk, een portico en drie verdiepingen, was het zomerverblijf van de graven Segni uit Bologna. Nu is het de zetel van het stadhuis en het Caffè Grand'Italia, een explosie van de typische jugendstil harmonie.

Secchiano Vanwege haar ligging zijn hier eeuwenlang grote landhuizen en villa's gebouwd. Er staan nu nog een groot aantal gebouwen die inmiddels worden omgeven door nieuwe constructies. De *Pieve* (parochiekerk) van Santa Maria in Vico beschikt over romaanse grafstenen en inscripties, gevonden op plaatsen waar ooit een Romeins *municipium* was. Op de heuvels liggen de resten van de kastelen "Sasso di Vico e di Galasso". Achter een rij huizen ligt het kleine en rustige pleintje van Ca' Rosello, of beter, Ca' Roselli, met in het midden de kleine kapel.

Ponte S. Maria Maddalena Vlak bij dit dorpje dat zijn naam dankt aan de gelijknamige 16de-eeuwse kapel die hier ooit stond, liggen de resten van twee molens.

Torricella Dit middeleeuwse dorp beschikt over een prehistorisch offeraltaar. Ook het nabijgelegen dorp Libiano is een bezoek waard.

Perticara Het al in de ijzertijd bewoonde dorpje is met zijn bergen Perticara, Pincio en Aquilone de ideale plek voor wandelingen, rotsklimmen en deltavliegen. Hier ligt ook het avontuurpark *Skipark*, voor

vorige pagina
**het Oratorium
van Santa Marina,
in Piazza Vittorio
Emanuele in
Novafeltria**

rechts
**Palazzo dei Conti
Segni, nu zetel
van het stadhuis**

sport en vermaak in contact met de natuur. Men vindt hier sporen uit de protohistorische, Etruskische en Romeinse tijd. De inmiddels ontmantelde zwavelmijn heeft een belangrijke invloed op de plaatselijke gemeenschap gehad, wat men nog kan zien in het dorpje Miniera en in het historische mijnbouwmuseum *Sulphur*.

Miniera Interessante wijk met woningen van de toenmalige mijnwerkers. Van deze structuur die in de tweede helft 19de eeuw ontstond, zijn de recreatieruimtes, de winkel en de kerk behouden gebleven.

Sartiano Dit kasteel biedt een adembenemend uitzicht over het dal. De parochiekerk van San Biagio bezit kostbare kunstwerken waaronder grote altaarstukken.

Uffogliano Tot het nu verwoeste antieke kasteel had men toegang via een middeleeuws pad dat in de rots was gehakt. De kerk en pastorie zijn een goed bewaard voorbeeld van een rurale parochiekerk.

niet te vergeten

Sulphur ter herinnering aan de mijnbouw die de plaats heeft getekend

De mijn van *Perticara*, een van de belangrijkste in Italië, met 100 km gangen over 9 niveaus, is tientallen jaren actief geweest. De mijn is al sinds 1964 gesloten, maar de plaats is niet verlaten; integendeel, hij leeft voort dankzij een belangrijk museum dat er de lange en ingewikkelde geschiedenis van vertelt. Het historisch museum voor mijnbouw *Sulphur* dat in 1970 is opgericht dankzij de vereniging *Pro Loco* die de verzoeken tot behoud van de mijn van de mijnwerkers verzamelde, is zeker een bezoek waard vanwege de emoties die het oproept en vanwege zijn sociale betekenis. In Italië was het een van de eerste musea die zich met industriële archeologie en met de materiële cultuur van het gebied bezighielden. Het doel was de herinnering aan een gemeenschappelijke Europese geschiedenis, die langzaam uit het collectief geheugen dreigde te verdwijnen, in stand te houden. Het herstel begon met de restauratie van de gebouwen van de voormalige zwavelmijn, Certino genaamd, die vanaf 1917 door de firma Montecatini was gebouwd. In die jaren waren de mijnbouwactiviteiten op hun hoogtepunt. In 2002 kwam het nieuwe museumproject tot stand. De uitgebreide collectie vondsten die in dertig jaar was verzameld, vond zo eindelijk een geschikt onderkomen. De vondsten werden tentoongesteld in hun originele omgeving, in de buurt van de Victoria-put, een oude verbinding met de enorme ondergrondse stad. De zalen zijn op kundige wijze ingericht en hebben een groot evocatief vermogen. De route is naar thema's ingedeeld, vanaf de extractie naar het smelten van de zwavel, en eindigt in de *Mijn*. De *Zwavelroute* en de *Werkplaat*-

sen tonen de dagelijkse werkzaamheden aan de hand van toenmalig gebruikte instrumenten en gereedschap. Het museum beschikt eveneens over een reeks documenten, tekeningen, foto's en filmopnames. Twee thema's worden verder uitgediept: een uitgebreide collectie stenen en mineralen en een verzameling antieke wetenschappelijke meetinstrumenten voor topografische en milieudoelinden.

evenementen

La Notte dei Cento Catini (Nacht van de 100 teiltjes)

Juni In het centrum van Novafeltria viert men met de Heksen de nacht van de Zomerzonnewende en van Sint-Johannes, met muziek en shows.

E...state insieme (Samen de zomer door)

Juni, juli, augustus Verschillende evenementen voor jong en oud volgen elkaar op:

- "Trame per parole accese ("structuren voor verhitte discussies"): boekenpresentatie, muziek en proeverijen.
- Montefeltro Festival: concerten en opera's.
- "Giocarlegendo": sprookjes & meer voor kinderen.

E...state in salute (gezond de zomer door): evenement gewijd aan gezond eten, oosterse geneeskunde, alternatieve geneeswijzen, beauty, sport, fitness, massages, muziek.

Perticara in... fiorentina - Feest ter ere van de Fiorentina van rundvlees van Marchigiana-rassen

Perticara, half augustus Culinaire afspraak voor wie van de smaak en de geur van gegrild vlees houdt: de *fiorentina* biefstuk. Markt met typisch gastronomische en ambachtelijke producten, stands waar men de *fiorentina*, *crostini*, fijne vleeswaren en kazen uit de streek kan proeven. 's Avonds op het plein muziek van typische orkesten uit Romagna.

Feest van polenta en specialiteiten uit het bos

Perticara, de zondagen in september Polenta met een saus van worstjes of everzwijn, of met porcini-paddenstoelen, vervaardigd van meel dat maar liefst 13 soorten maïs bevat, allemaal met watermolens gemaald. In de stands geserveerd, samen met de *piadina*, *trippa* (pens) en andere specialiteiten, vergezeld van een glas Sangiovese Doc. De markt loopt door de straten van Perticara, met spelen uit de volkstraditie en animatie.

Talamello

wetenswaardigheden

Gelegen op de Monte Pincio die haar beschermt, dialogueert zij vanaf de rivier met de rotsen waarop de vestingen van San Leo en Maioretto liggen, en domineert zij het dal en het aangrenzende Novafeltria. Talamello is de gemeente waaruit Novafeltria ongeveer honderd jaar geleden is ontstaan, waardoor zij een groot deel van haar gebied en bevolking verloor. Ooit was Talamello eigendom van de familie Della Faggiola, die haar in leen van de paus ontving. Hierna viel zij in handen van de Kerk en de Malatesta's. In 1296 speelde zich hier een vrij zeldzame gebeurtenis af voor dit, altijd door strijd tussen de Malatesta's en Montefeltro's gekenmerkte gebied. De Ghibellijn Maghinardo Pagani leidde de familie uit Rimini en de familie uit Montefeltro samen in een strijd tegen de legers van de paus, waarbij hij Talamello veroverde. De heerschappij duurde niet lang, de paus heroverde de plaats en dit gebeurde opnieuw na de verbanning van Sigismondo Pandolfo Malatesta, en hij Talamello in leen gaf aan de Guidi di Bagno en de Malatesta's van Sogliano. In 1490 ontstond de buskruitproductie in de molens van Talamello, waaraan in de 20ste eeuw een eind komt. Interessante overblijfselen hiervan zijn de twee achthoekige opslagplaatsen in Campiano, uit de 19de en 20ste eeuw. Het intieme oude centrum biedt de bezoeker een mooie wandeling vol grote kunstschaten: de fontein die het plein opfleurt, de kapel van de begraafplaats met zijn 15de-eeuwse authentieke kunstwerken en de prachtige Kruisiging van de "School van Rimini van de 14de eeuw". Niet te verwaarlozen is het Theater Amintore Galli, genoemd naar de vader van het *Inno dei Lavoratori* (het volkslied van de arbeiders), onderwijzer, criticus en componist, die hier in 1845 werd geboren. Dit is nu de zetel van het museum Gualtieri. Hier vinden belangrijke initiatieven plaats die zijn gericht op de ontwikkeling van typische producten: in oktober het *Feest van de kastanjes van het Marecchia-dal*; in november is het de hoofdstad van de *Formaggio di fossa*, met een markt die aan dit smakelijke product is gewijd dat door de dichter Tonino Guerra "Amber van Talamello" werd genoemd.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Talamello

Piazza Garibaldi, 2

tel. +39 0541 920036 fax +39 0541 920736

info@comune.talamello.rn.it

www.comune.talamello.rn.it

Pro Loco Vereniging van Talamello

Via Mazzini, 17

tel. +39 333 3601347

bezienswaardigheden

Kapel (van de begraafplaats) Votiekkapel, in 1437 gebouwd op verzoek van bisschop Giovanni Seclani, volledig voorzien van fresco's van de beroemde Antonio Alberti uit Ferrara. Op de achterwanden ziet men scènes van de *Maria-Boodschap* en van de *Madonna op de troon*. Rondom de *Aanbidding der Koningen*, de *Voorstelling in de Tempel* en twee rijen met heiligen. In de kruisgewelven de vier Evangelisten en in de hoeken de Doctoren van de Kerk. Op een paar vierkante meter is een groot deel van de geschiedenis van de kerk afgebeeld, een uniek en prachtig voorbeeld van de late gotiek.

Kerk van San Lorenzo Deze 17de-eeuwse kerk staat op het hoofdplein. Binnenin een kostbaar 14de-eeuws kruisbeeld dat lange tijd aan Giotto werd toegeschreven maar later van zijn leerling, Giovanni da Rimini, bleek te zijn. In de kerk vindt men ook een 15de-eeuwse *Madonna met Kind* van polychroom hout en nog een houten *Kruisbeeld* uit de 16de eeuw.

Palazzo Rusticucci Dit is een van de mooiste gebouwen van het centrum. Het belangrijkste architectonische kenmerk van wat men het "kasteel" noemt, zijn de kantelen.

Museum Pinacothek Gualtieri "De Glans van de Realiteit"

Het museum ligt in het voormalige theater Amintore Galli, genoemd naar de vader van het *Volkslied van de Arbeiders*, die was geboren in Talamello. Eerder was dit de middeleeuwse kerk van Sant'Antonio Abate. Hier hangen meer dan 40 werken die Fernando Gualtieri,

vorige pagina
het dorp
Talamello

rechts
de 17de-eeuwse kerk
van San Lorenzo
met het 14de-eeuwse
Crucifix van de School
van Rimini

wereldberoemd kunstenaar wiens moeder uit Talamello kwam, aan de gemeente heeft geschonken. Het gaat hier om zowel kleine als grote olieschilderijen.

Monte Pincio Bedekt met honderdjarige pijnbomen en kastanjebomen vormt de berg de ideale bestemming voor wandelingen en sportieve activiteiten, zoals deltavliegen en parapenten. Een groot aantal paden gaat de berg op en biedt de bezoekers een prachtig uitzicht, van de hoogste Apennijntoppen in de Marche en in Toscane-Romagna tot aan de Adriatische zee.

“Amber van Talamello kuilen” (fossa-kaas) Vreemde maar fascinerende in zandsteen gegraven kuilen waar de “magische” rijping van de kaas plaatsvindt tijdens de maanden van inkuiling (van augustus tot november).

Rotstuijn Dit park is aangelegd in een oude groeve en wordt vaak als voorbeeld gebruikt om zijn uitstekende resultaten met het oog op milieu en toerisme.

niet te vergeten

De dichter en de Amber van Talamello

Volgens de legende was Alfons van Aragon, nadat hij in 1486 door de Fransen was verslagen, te gast bij Girolamo Riario, heer van Forlì. Vanwege de ontoereikende voedselvoorraden in dit gebied voor zijn soldaten, beroofden zijn troepen de boeren, die zich tegen de plunderingen verdedigden door hun voorraden in kuilen te verstoppert. Toen de boeren na het vertrek van de soldaten hun verborgen kazen uitgroeven, ontdekten ze dat deze waren veranderd. In de hierop volgende eeuwen begroeven zij de kaas in zandsteen waardoor hij niet schimmelde en een sterker aroma kreeg. Dit oude gebruik is tientallen jaren geleden verloren gegaan door de komst van de kaasindustrie en de koelcellen, maar is onlangs opnieuw ontdekt. Zo streeft dit product met zijn aan de aarde ontleende unieke smaak en doordringende geur, het gehemelte van fijnproevers uit de hele wereld. Het begraven in kuilen is nu geen noodzaak meer, maar een eerbetoon aan de traditie. In augustus wordt de kaas in stoffen zakken in kuilen gelegd die in zandsteen zijn gegraven en met stro en takken zijn bedekt. Deze kuilen bevinden zich onder de huizen in het oude centrum. Wanneer de kuilen in november worden geopend, vult het hele dorp zich met de geur van de kaas, terwijl de voorbereidingen voor het dorpsfeest in volle gang zijn. De kazen hebben een onregelmatige vorm en een amberachtige kleur, waardoor de dichter Tonino Guerra hem deze naam heeft gegeven. Ook verkrijgt de kaas haar bijzondere eigenschappen,

net als amber, onder de grond. Hij heeft een broze structuur en een iets pikante smaak. De typische smaak is te wijten aan de luchtloze omgeving, die in de hermetisch gesloten kuilen wordt verkregen. Tijdens de drie maanden van rijping blijft de temperatuur hier constant, tussen 17° en 20°C, terwijl de relatieve vochtigheid tot 100% oploopt. Traditioneel vindt het begraven in kuilen slechts een keer per jaar plaats, om de goede werking ervan te kunnen garanderen. Tijdens het feest dat de eerste twee zondagen van november plaatsvindt, wordt de kaas verkocht en in plaatselijke gerechten verwerkt. De fossa-kaas kan over pasta en gnocchi worden geraspt, of in combinatie met vijgenjam of honing worden gegeten. Lekker in combinatie met zoete wijn, strowijn of *Vin Santo*. Er bestaat momenteel een consortium voor de bescherming van het productieproces en de rijping; dit om de kwaliteit te garanderen en imitaties van de kaas te voorkomen.

evenementen

Feest van de kastanjes van het Marecchia-dal

2° zondag van oktober Feest gewijd aan de Montefeltro-kastanjes, een bijzonder type uit deze streek, dat deel uitmaakt van de Nationale Lijst van Traditionele Producten. Kastanjabossen met een oppervlakte van ongeveer 40 hectare, met meer dan 2.000 oude bomen, wijzen erop dat de teelt al in de middeleeuwen door de monniken werd uitgevoerd. Ze zijn zowel “ballotte” (gekookt) als “caldarroste” (gepoft) te proeven. Ook worden ze als hoofdingrediënt in gebak, broodsoorten, voor- en hoofdgerechten gebruikt.

Feest van de fossa-kaas

2° en 3° zondag van november Sinds tientallen jaren is dit het meest bekende feest van het Marecchia-dal en de heuvels van Rimini. Het werd in het leven geroepen om de *Amber van Talamello*, zoals de dichter en scenarioschrijver Tonino Guerra de kaas noemde, te promoten. De kazen worden voor de rijping in zandstenen kuilen gelegd die onder het dorp zijn gegraven. Nadat na drie maanden de smaak en de geur dieper en rijker zijn geworden, wordt de kaas verkocht. Hier kan men de plaatselijke specialiteiten proeven. Elk jaar wordt hier in combinatie met de *Amber* een verschillend Italiaans kwaliteitsproduct gevierd.

Sant'Agata Feltria

wetenswaardigheden

Dankzij de legendes over haar ontstaan en haar idyllisch aanzicht, met een kasteel dat zo uit een sprookje lijkt te komen, is deze gemeente, gelegen tussen de dalen van de Savio en de Marecchia, een van de meest karakteristieke plaatsen van Montefeltro die op het gebied van cultuur, natuur, spiritualiteit en gastronomie heel wat te bieden heeft. Sant'Agata Feltria is ontstaan in de tijd voor de Romeinen, toen haar bossen werden bevolkt door boeren, herders en jagers, misschien de "Solonati" uit Mid-den-Italië. In 600 v.Chr. brak een rotsblok van de Monte Ercole af, een van de meest betoverende plaatsen van het Marecchia-dal. Men zegt dat er vervolgens een kerk werd gebouwd ter ere van Sant'Agata, waaromheen zich een dorp ontwikkelde. Vanaf de 9de eeuw behoorde zij toe aan verschillende feudale heren, waaronder de Malatesta's, Montefeltro's en ten slotte de Fregoso's, die hun naam aan de Burcht uit de 10de eeuw, in 1474 door Francesco di Giorgio Martini gerestaureerd, gaven. Onder de familie Fregoso werden veel nieuwe gebouwen in het mooie centrum gebouwd, waaronder het 17de-eeuws Palazzone met het Theater Angelo Mariani, een van de oudste theaters van Italië met een volledig houten structuur. Hier is een zeer beroemd componist geboren, Angelo Berardi, die zijn geboortestad en plaatselijke meesters in zijn werken noemt. Het oordeel van de deskundigen is unaniem. Hij is van groot belang voor de muziekgeschiedenis geweest dankzij zijn studies van het contrapunt, zijn kritische bijdrage en zijn composities. Hij werd rond 1630 geboren; de plaats maakte toen een grote bloeiperiode door en kon zich op een zeer oude en bijzondere muzikale traditie beroemen waaruit, ook dankzij de heerschappij van de Fregoso's, al eerder componisten en "kapelmeesters" waren voortgekomen. Hij is nog steeds beroemd dankzij zijn werk dat uit dertien verzamelingen muziekcomposities en zes theoretische verhandelingen bestaat. Sant'Agata is dankzij haar groot aantal heiligdommen en kloosters ook een zeer spiritueel oord. Verder bezitten een paar mooie dorpjes die deel uitmaken van Sant'Agata een grote historische waarde, zoals bijvoorbeeld de fascinerende en betoverende vesting **Petrella Guidi**. Een absolute aanrader is de *Jaarmarkt van de witte truffel*, die jaarlijks iedere zondag van oktober plaatsvindt.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Sant'Agata Feltria
Piazza Garibaldi, 35
tel. +39 0541 929613 fax +39 0541 848591
info@comune.santagatafeltria.rn.it
www.comune.santagatafeltria.rn.it

Toeristenbureau Pro Loco Sant'Agata Feltria
Piazza Garibaldi, 20 - tel/fax 0541 848022
info@santagatainfiera.com - www.santagatainfiera.it

bezienswaardigheden

Fregoso-burcht De burcht - nu een museum - werd rond het jaar 1000 gebouwd, maar werd in de 15de eeuw in opdracht van Federico da Montefeltro radicaal veranderd door de architect Francesco di Giorgio Martini. De architectonische ingrepen veranderden de vesting van een oorlogsbolwerk in een koninklijk verblijf voor de dochter van Federico, Gentile Feltria, die in het huwelijk trad met de adellijke Agostino Giovanni Fregoso. Na hun intrek in 1506 werd de burcht uitgebreid en voorzien van nieuwe structuren en kunstwerken, zoals het mooie cassetteplafond op de eerste verdieping, de monumentale renaissance open haarden en de zeshoekige kapel met zijn 16de-eeuwse fresco's.

Collegiale kerk De in de 10de eeuw opgerichte kerk die door de Fregoso's in 1520 werd uitgebreid, beschikt over een crypte uit de 7de eeuw. In de zijkapellen met hun prachtige gesneden en vergulde altaarstukken uit de 17de en 18de eeuw vindt men een groot aantal kunstwerken, waaronder een dramatisch houten *Crucifix* van de Duitse school van de 15de eeuw en een altaarstuk met de *Madonna met het Kind en Sint-Antonius uit Padua* van Giovanni Francesco Nagli, Centino genoemd (1650).

Theater Mariani Nu een museum, is het gewijd aan de directeur van de stadskapel van Sant'Agata, die bevriend was met Giuseppe Verdi. Dit is een van de oudste theaters van Italië en is volledig uit hout vervaardigd. Zijn drie rijen loges zijn versierd met afbeeldingen van beroemde personages. Door de smalle ellipsvormige zaal en het kleine podium heeft het theater de intimiteit van een klein hoftheater. Zijn eenvoudige lijnen worden in balans gehouden door de bogen boven de ingang en het baldakijn, dat zich aan de voorkant van de gevel opricht en als stadstoren fungeert.

vorige pagina
**vesting van Fregoso,
nu een museum**

rechts
**het theater Mariani,
een van de oudste
theaters van Italië**

Klooster en kerk van San Girolamo De stenen structuur van het klooster creëert een chromatisch evenwicht van warme tinten; een mooie kruisgang voltooit het interne gedeelte. De kerk, die vroeger Onze-Lieve-Vrouwe van de Genade heette, werd aan het begin van de 17de eeuw aan San Girolamo (Hiëronymus) gewijd, toen de familie Fregoso opdracht aan de School van Pietro Berrettini da Cortona gaf tot de vervaardiging van het *Altaarstuk van de Heilige*, dat de *Madonna met het Kind en de heiligen Hiëronymus, Cristina, Franciscus en Antonius van Padua* (ca. 1640) weergaf. Nu is het complex een **Museum van rurale kunsten van San Girolamo** en heeft twee afdelingen: de **sacrale kunst**, waar vondsten en paramenten afkomstig van de kerk en het klooster worden verzameld, en de **landelijke kunst**, met een meer sociale en educatieve bestemming. Naast een tentoonstelling van oude ambachtelijke producten, zijn hier werkplaatsen waar men de antieke beroepen kan leren.

Clarissenklooster Dit klooster uit de 16de eeuw heeft een interessante perkamentcollectie uit de 12de-14de eeuw. Het is waarschijnlijk opgericht door de zus van Sint-Clara, de oprichtster van de orde, direct na de oprichting van het klooster van San Domenico waar Clara zelf verbleef. De kerk uit dezelfde periode is meerdere keren gerestaureerd. Het klooster beschikt over een gastenverblijf voor overnachtingen.

Kapucijnenklooster en Heiligdom Het klooster werd gebouwd in 1575 in opdracht van de familie Fregoso. In de kerk hangt een afbeelding van de *Madonna Immacolata*, die eeuwenlang vele wonderen verrichtte, hetgeen met toestemming van de Heilige Congregatie voor de Riten in Rome werd bestudeerd en bevestigd. Het klooster is uitgerust met een gastenverblijf voor groepen.

Heiligdom Madonna del Soccorso In de poort van deze kerk, staat het jaar 1609. Binnenin een mooi verguld altaarstuk met het wonder van de *Vergine del Soccorso* die een kind aan de duivel onttrekt. Aan de door de inwoners van Sant'Agata vereerde Madonna del Soccorso zijn meerdere wonderen toegeschreven.

De fontein van de Slak Deze fontein, met zijn poëtische verwijzing naar de traagheid en de behoeften van de geest, naar een idee van de dichter Tonino Guerra, maakt deel uit van de eveneens door hem gecreëerde route *De plaatsen van de ziel*.

Petrella Guidi Dit betoverende plaatsje dat zijn oorspronkelijk aanzien heeft behouden, mag men niet missen. Boven de stenen huizen in de smalle, met kasseien geplaveide straatjes rijst de toren die onoverwonnen zijn machtige rol toont. In de poort van het kasteel zijn symbolen van macht gehouwen: de wapens van de Malatesta's en van de kerk. De oorsprong van Petrella Guida dateert van lang geleden: er zijn sporen van Romeinse ruïnes gevonden. Aan de voet van de toren, een hommage van de dichter Tonino Guerra aan Federico Fellini en Giulietta Masina.

Weerzien met de sterren Een rondgang om na te denken over het verhaal van Jezus, met de reconstructie van enkele van de meest representatieve evangelische scènes, die ons de pijnlijke actualiteit tonen. Werken van Italiaanse en buitenlandse kunstenaars creëren een uniek “verstrooid” museum, met bezoeken aan afgelegen heilige plaatsen, die buiten de normale toeristenroutes vallen.

niet te vergeten

Een juweel van een theater

Het belangrijkste kenmerk van het theater is dat het volledig van hout is. Dit kleine, gracieuze theater uit de 17de eeuw is absoluut een bezoek waard. In 1605 liet Orazio Fregoso, heer van Sant'Agata, op het plein het *Palazzo* bouwen. De bovenste verdiepingen worden nu als archeologisch museum ingericht. Het Theater ontstond een paar jaar later, en bestond uit een zaal en een podium. In 1723 begon de “Società Condomini” met de bouw van de eerste rij loges en tussen 1743 en 1753 voltooide Giovanni Vannucci de tweede en derde rij. Een ingang werd verkregen op de plaats van de vierde loge van de eerste rij, zodat men vanaf de kant van het podium de zaal binnenkomt. Op de loges van de tweede en derde rij zijn afbeeldingen van brokaat en kant met tempera geschilderd. Het voortoneel heeft medaillons in olieverf waarop beroemde kunstenaars zijn afgebeeld: Mariani, Monti, Goldoni, Alfieri en Metastasio. Ook in de hoeken van het plafond ziet men vier medaillons, met figuren uit de plaatselijke geschiedenis: Ugucione della Faggiola, Ottaviano Fregoso, Ranieri en Agatone De Maschi. Speciale aandacht verdient het doek van het voortoneel: het is een schilderij van het stadje van de 19de-eeuwse schilder uit Faenza, Romolo Liverani. De muziek- en toneelactiviteiten van het theater Mariani waren van hoge kwaliteit, dankzij de leiding van de *Accademia Filarmonica*, een in 1838 ontstaan muziekgezelschap. In 1841 nodigde zij de net twintig jaar oude meester Angelo Mariani uit Ravenna uit, die vervolgens een zeer beroemd orkestdirecteur werd, naar wie het theater werd genoemd. In de jaren 20 van de 20ste eeuw beleefde het theater zijn hoogtepunt; ook *Rigoletto* van Verdi werd hier opgevoerd onder begeleiding van het orkest van het theater La Scala van Milaan. In 1986 heeft de *Società Condomini* het theater aan de gemeente geschonken, die het nog steeds beheert. Noemenswaardig zijn de geluidsopnames van de *Goddelijke Komedie*, voorgelezen door Vittorio Gassman die hier in 1993 lange tijd verbleef en zich inzette voor de in 2002 voltooide restauratie, waardoor het theater Mariani zijn oorspronkelijke pracht heeft teruggekregen.

evenementen

Halfvastenfeest en oud feest van de Vergiffenis

De twee zondagen voor Pasen Na een lange winter komt het dorp tot leven en viert men de komst van de lente. Dit feest geeft de terugkeer tot de normale werkzaamheden aan en is ook verbonden met het traditionele religieuze feest van de Vergiffenis in afwachting van Pasen.

Nationale jaarmarkt van de witte truffel

Elke zondag van oktober Evenement van nationaal belang dat al circa 13 jaar ieder jaar plaatsvindt en talloze connaisseurs van de kostelijke en geurige *Tartufo Bianco Pregiato* trekt. Naast de beroemde geurige truffel presenteren de stands alle typische producten die deze streek in de herfst biedt: paddenstoelen, kastanjes, honing, geneeskrachtige kruiden, landbouw- en kaasproducten (zoals de fossa-kaas, een traditie die ook hier onlangs weer is opgenomen). De zorgvuldige selectie van producten en specialiteiten die op de markt aanwezig zijn, vormt een garantie voor de echtheid en versheid en maakt deze gebeurtenis in Sant'Agata tot een van de belangrijkste van deze sector. In de restaurants en de stands kan men specialiteiten op basis van truffel en paddenstoelen proeven. De straten, pleinen en meest karakteristieke hoekjes van het dorp, dat de titel "Truffelstad" bezit, vullen zich met bedwelmende geuren. Tijdens het hele evenement vinden hier tentoonstellingen, entertainment en voorstellingen plaats.

Het Kerstdorp

Zon- en feestdagen in december voorafgaand aan Kerstmis Belangrijke afspraak voor liefhebbers van kerstmarkten. Een betoverende sfeer in de straten van het middeleeuwse stadje dat zich met de traditionele klanken van de doedelzak vult en waar in de oudste straat handgemaakte kerststallen worden getoond. Het marktplein is ingericht als het huis van de Kerstman en de elfen organiseren hier spelletjes voor de kinderen. Twee levende rendieren trekken een slee die wordt bestuurd door een echte Laplander. De restaurants hebben een gastronomisch parcours aangelegd met de naam "Adventgerechten" volgens de plaatselijke kersttradities en -gebruiken. Ook in de "Mangiatoia", een grote overdekte en verwarmde stand, vinden gastronomische proeverijen plaats. Meer kerststallen zijn rondom de Fregoso-burcht te vinden.

**klooster en kerk
van San Girolamo**

Pennabilli

wetenswaardigheden

De stad bezit het kwaliteitsmerk *Bandiera arancione* (oranje vlag) van de *Touring Club Italiano*.

Gebouwd op de rotsachtige uitlopers van de *Rupe* en de *Roccione*, op 629 m, heeft zij haar middeleeuwse structuur bewaard. De stedelijke ordening is het resultaat van de vereniging van twee kastelen, n.l. die van *Billi* op de *Rupe*, en van *Penna* op de *Roccione*. Al zeer lang geleden werd de plaats door Umbriërs, Etrusken en Romeinen bewoond; rond het jaar 1000 werden er vestingen, verdedigingsbouwwerken en kerken gebouwd en zo ontstond het prachtige centrum. Het was een feudum van de heren van Carpegna alvorens in handen van de Malatesta's te vallen, waarvan zij, net als Verucchio, beweert de "wieg" te zijn. Ook hier kwam na de val van Sigismondo Pandolfo Malatesta, Federico da Montefeltro aan de macht. Rond 1300 verenigden de twee autonome gemeenten Penna en Billi zich en zo ontstond er een enkele entiteit, zoals ook in het gemeentewapen te zien is: twee torens met een Montefeltro-adelaar. In 1572 verplaatste Paus Gregorius XIII de zetel van het bisdom van Montefeltro van San Leo naar Pennabilli, dat nu het bisdom San Marino-Montefeltro heet. Dit heeft het stadje zowel vanuit sociaal als urbanistisch oogpunt sterk beïnvloed. Getuigenissen hiervan zijn de kathedraal, het heiligdom van de Madonna van de Genade en het klooster van de augustijnerzusters. Pennabilli heeft een prachtige natuur en ongeveer 50% van het *Parco del Sasso Simone e Simoncello* maakt deel uit van haar gebied. De talloze sporen van het verleden, de monumenten en het artistieke erfgoed in het centrum en de omliggende dorpjes, vormen een prestigieuze culturele route, die wordt verrijkt met veel evenementen waaronder de Nationale Antiekbeurs in juli en het Internationale Straatkunstfestival in juni. Er is bovendien een groot aanbod aan musea: het Diocesaanmuseum van Montefeltro "A. Bergamaschi", het wiskundig museum *Mateureka*, het *Museo del Parco Sasso Simone e Simoncello*, *De Wereld van Tonino Guerra* en *De plaatsen van de ziel*. De bijzondere werken van deze dichter liggen in en rond Pennabilli verspreid en nemen ons mee op een bizarre en meeslepende poëtische ontdekkingsreis.

Toeristische informatie

Toeristische Informatie IAT van Pennabilli

Piazza Garibaldi, 1 - tel/fax +39 0541 928659

prolocopennabilli@gmail.com - www.comune.pennabilli.rn.it

bezienswaardigheden

Kathedraal Gebouwd in de 16de eeuw vanwege de verplaatsing van het bisdom van San Leo naar Pennabilli. De kathedraal kijkt uit op Piazza Vittorio Emanuele waaraan het *Palazzo della Ragione* van de familie Medici ligt. In het midden de Fontana della Pace, gebouwd op het punt waar de akte van vereniging van de kastelen van Penna en Billi werd opgemaakt.

Klooster van de Augustijnzusters Opgericht in de 16de eeuw op de plaats van het oude kasteel van Billi.

Heiligdom van de Madonna delle Grazie, 11de-15de eeuw. Dit bevindt zich in de kerk San Cristoforo, ooit augustijns, en toont een wonderbare laat-gotische fresco met de *Madonna op de troon met Kind*; op de derde vrijdag van maart in 1489, die sinds die tijd Mooie Vrijdag wordt genoemd, zou zij hier voor het eerst tranen hebben vergoten.

Borgo San Rocco Een mooie wandeling door de gelijknamige poort, langs het Palazzo del Bargello, het Oratorium en het Ziekenhuis van Santa Maria della Misericordia, de ruïnes van het Malatesta-kasteel om te eindigen bij het mooie uitkijkpunt, belvedere.

Wiskundig museum Mateureka Hier worden instrumenten, ideeën en concepten getoond van een fascinerend avontuur van de menselijke hersenen. Het is een van de meest door scholen bezochte musea.

De plaatsen van de ziel - verspreid museum Dit over meerdere plaatsen verspreide museum - in het dorp en het hogere Marecchiadale - is ontstaan uit een idee van de dichter en scenarioschrijver Tonino Guerra, aan wie het zijn evocatieve en poëtische uitdrukkingsvermogen te danken heeft.

Museum De wereld van Tonino Guerra Dit museum dat zich in de kelders van het Oratorium van Santa Maria della Misericordia bevindt, verzamelt werken, boeken en films van Meester Tonino Guerra.

Natuurmuseum van het Park Dit museum is tevens het bezoekerscentrum van het *Parco Naturale Sasso Simone e Simoncello*,

vorige pagina
**de middeleeuwse
structuur van het
oude centrum van
Pennabilli**

rechts
**een detail van het
museum "Plaatsen
van de Ziel" van
Tonino Guerra**

ontstaan ter bescherming van dit prachtige interregionale gebied, gekenmerkt door een heuvelachtig landschap, met velden, weiden, beukenbossen, bosciken en naaldbomen.

Diocesaanmuseum van Montefeltro “A. Bergamaschi” Een nieuwe inrichting voor sacrale kunstwerken die uit het hele bisdom afkomstig zijn, gered van verwaarlozing en verlies, waaronder kostbare doeken van “Centino” en Cagnacci.

Romaanse Pieve van San Pietro in Messa Deze is in de 12de eeuw gebouwd in het buurtschap *Ponte Messa*, op een punt dat al in de oudheid heilig was en ook strategisch van belang was voor de Romeinse weg *Iter Tiberinus*.

Miratoio Aan het begin van het dorpje ligt de Kloosterkerk van Sant’Agostino uit 1127, met een mooie gotische poort en antieke fresco’s. Hier worden de relieken bewaard van Beato Rigo da Miratoio, een augustijner heremiet die in 1347 stierf. Heel bijzonder zijn de bekende oude grotten en holen.

Toren van Bascio Bouwwerk uit de 12de eeuw met een vierkante basis, dat geïsoleerd op een heuvel over het dorp uitkijkt. Aan de voet hiervan liggen de tapijten die een van de *Plaatsen van de ziel* van Tonino Guerra vormen: de *Versteende tuin*.

Meer van Andreuccio Het landschap van Soanne is bijzonder betoverend, niet in de laatste plaats door dit mooie meer. In het plaatsje liggen de ruïnes van de door Tonino Guerra bezongen molens.

Scavolino De ruïnes van het vorstelijke Palazzo van de Carpegna’s uit de 16de eeuw verheffen zich boven het dorp.

Kerk van Santa Maria dell’Oliva en Franciscanenklooster In *Maciano* ligt dit mooie complex in renaissancestijl. De kerk is van 1529 en werd in 1552 aan de franciscanen gegeven die er een klooster naast bouwden.

Toren van Maciano De cilindervormige toren uit de 14de eeuw is alles wat overblijft van het belangrijke verdedigingswerk, dat de residentie van de bisschop was en in 1458 door Federico da Montefeltro werd verwoest.

niet te vergeten

De paden van de poëzie

Deze poëtische wandeling mag men simpelweg niet missen. De dichter en scenarioschrijver Tonino Guerra koos ervoor hier te wonen. Vanuit Santarcangelo, waar hij in 1920 was geboren, bezocht hij als kind Pennabilli vaak met zijn ouders, die in de handel werkten. Er is een periode geweest waarin hij hier langere tijd verbleef vanwege de gezonde lucht, ter preventie van de toenmalig wijd verbreide tuberculose. Aan het eind van

de jaren 80 vestigde hij zich hier definitief. Dankzij de uitdrukkingvormen van zijn poëzie en zijn vruchtbare creativiteit zijn hier plaatsen ontstaan die zijn onmiskenbare handtekening dragen en vol herinneringen, verwijzingen en fantasie zijn. Deze plaatsen heeft hij verzameld onder de naam / *luoghi dell'anima* (De plaatsen van de ziel): een verspreid museum dat door Pennabilli naar het hogere Marecchia-dal loopt. Hij heeft hier **De tuin van de vergeten vruchten** gecreëerd, die hij - toen nog niemand zich met dit onderwerp bezig hield - vulde met verdwenen soorten struiken en fruitbomen en die hij vervolgens aanvulde met kunstwerken. Hier staat de moerbei die door de Dalai Lama is geplant tijdens een bezoek ter ere van de kapucijner pater uit Penna, pater Orazio Olivieri, die in 1700 in Tibet evangeliseerde. Aan de ingang zijn de sacrale reproducties van verschillende kunstenaars tentoongesteld die de dichter **Het toevluchtsoord van de verlaten Madonna's** noemde om te herinneren aan de kleine kapelletjes op de kruisingen van de wegen. **De weg van de zonnewijzers** vindt men in het oude centrum, terwijl **De versteende tuin** in *Torre di Bascio* ligt: zeven tapijten in keramiek die, naar het lijkt, door de wind aan de voeten van de duizendjarige toren zijn gebracht. Een suggestieve ode aan mannen en vrouwen die in het dal hebben geleefd of hier zijn gepasseerd, van Giotto tot Ezra Pound. **De engel met de snor** is een "museum" met een enkel schilderij en met een paar voorwerpen, geluid en licht die het gelijknamige gedicht van Guerra in de Kapel voor de Gevallenen voorstellen. **Het heiligdom van de gedachten** is een oosters getinte tuin, die binnen de muren van de Malatesta-burcht uitnodigt tot meditatie en innerlijke dialoog. In Ca' Romano heeft de dichter zijn creativiteit aangewend voor de reconstructie van een klein kerkje in het bos, **De Madonna van de rechthoek van sneeuw**, omdat volgens de legende deze "rechthoekige" lap land als enige door een teken van god werd aangeduid. En om meer over de meester te weten te komen, kan men verder wandelen tot **De Wereld van Tonino Guerra**, het aan hem gewijde museum, dat in de kelders van het Oratorio della Misericordia ligt, niet ver van zijn huis, dat zijn films, literaire en schilderwerken bevat.

evenementen

Pasquella in Scavolino

6 januari Gekostumeerde optocht met traditionele zang en dans.

Processie van de Joden

Goede vrijdag Zeer oude processie ter nagedachtenis aan de Passie van Jezus Christus.

Groene markt

Mei Markt van fruit, bloemen, tuingereedschap en tuinmeubelen.

Prugnolo-feest

Miratoio, laatste zondag van mei De prugnolo-paddenstoel staat in het middelpunt van de belangstelling: gastronomische stands waar men *tagliatelle* en andere gerechten op basis van dit overheerlijke product kan proeven. De keuken is geopend vanaf twaalf uur, terwijl er 's middags wedstrijden, tentoonstellingen, animatie, bezoeken met gids aan de grotten van Miratoio en muziek op het programma staan.

Artisti in piazza - Internationaal Straatkunstfestival

Juni Dit vrolijke en bruisende evenement laat de acrobatische wereld van de straatartiesten zien. Al meer dan 15 jaar geven *buskers* hier op de pleinen en in de kleine straatjes vijf dagen lang uitvoeringen van iedere aard, kunstmakers, jongleurs, mimespelers, noem het maar op. Van de voormiddag tot 's avonds laat vinden er verschillende shows plaats: theater, muziek, jongleren, goochelen, dansen, "cirque nouveau", dans, koorddans, enz.. Maar liefst honderd voorstellingen per dag die een garantie vormen voor vermaak in een feestelijke, uitgelaten sfeer. Het initiatief is gekoppeld aan de bijzondere *Markt van het gebruikelijke en ongebruikelijke*.

Nationale Antiekbeurs van Pennabilli

Juli Deze beurs wordt al meer dan 40 jaar gehouden en is zowel daarom uniek als vanwege zijn strenge selectiecriteria. In het Palazzo Olivieri toont een vijftigtal exposanten uit Italië en enkele andere Europese landen het publiek antieke meubels, beelden, schilderijen, keramiek, iconen, prenten en accessoires. Alle stukken zijn uniek en authentiek en beslaan een periode die van de 10de eeuw v.Chr. tot begin 20ste eeuw loopt. Elegant, origineel en verfijnd zijn de drie trefwoorden van *Pennabilli Antiquariato*.

Antieke Italiaanse fruitsoorten ontmoeten elkaar in Pennabilli

Oktober Een moment van sensibilisatie en cultuur, naar een idee van Tonino Guerra, voor de bescherming en het behoud van oude planten-, groenten-, druiven- en veerassen. Congressen, conferenties, boekpresentaties, tentoonstellingen en een markt met landbouwproducten en ambachtsproducten.

links
**het festival van
straatartiesten
"Artisti in Piazza" aan
het begin van de zomer**

Casteldelci

wetenswaardigheden

Gelegen in het zuid-westen van de provincie, valt Casteldelci op door haar prachtige natuur waardoor zij de “groene zee” wordt genoemd. Boven de plaats rijst de *Monte Fumaiolo* waar de Tiber ontspringt en niet ver weg de *Monte della Zucca*, waar de *Marecchia* zich een weg door het gras baant en vervolgens een stroompje vormt dat zich op weg naar het dal met water en stenen vult. Dit prachtige, ongerepte gebied is het meest bergachtige van de provincie en bereikt de 1355 m. Het is de ideale bestemming voor wie van tochten in de natuur houdt. Te voet, te paard of met de mountainbike kan men over de vele paden en bergweggetjes genieten van dit authentieke, wilde landschap van de Apenijnen met zijn oorspronkelijke samenstelling. Casteldelci zelf heeft net iets meer dan 500 inwoners en haar geschiedenis gaat terug tot de pre- en protohistorie. Voor het eerst wordt in documenten uit de 12de eeuw naar de plaats verwezen met “*Casale d’Illice*”, van het Latijnse *Castrum Illicis*, letterlijk “fortificatie bij de steeneiken”, maar prehistorische vondsten duiden op een veel oudere oorsprong. Uit opgravingen zijn interessante overblijfselen van de Romeinse kolonisatie aan het licht gekomen: nederzettingen met boerderijen, ambachtelijke structuren en begraafplaatsen. Na eeuwenlang constant te zijn bewoond - ook dankzij de altijd aanwezige waterbronnen - bereikte ze haar bloei in de middeleeuwen, toen er dankzij haar specifieke geografische ligging veel vestingen werden gebouwd. Een hiervan was die van de heren van Faggiola, die dezelfde naam hadden als de berg waarop ze hun burchten bouwden, waarschijnlijk afgeleid van de beuken (“faggi”) die hier nog steeds staan. In 1250 werd hier de beroemde bevelhebber Ugucione della Faggiola geboren, die Dante Alighieri hier als gast zou hebben gehad. Volgens Boccaccio zou Dante hem als dank daarvoor een handgeschreven afschrift van de *Hel* hebben geschonken. Voordat zij door Ugucione en de andere heren van Faggiola werd bestuurd, die hun macht tot de 15de eeuw uitoefenden, was Casteldelci in handen van de Montefeltro's en keerde uiteindelijk ook onder hun bestuur terug. Tijdens een bezoek aan dit prachtige gebied en het oude centrum proeft men nog steeds de sfeer van deze oude en belangrijke gebeurtenissen.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Casteldelci
Piazza San Nicolò, 2
tel. +39 0541 915423 fax +39 0541 925300
www.comune.casteldelci.pu.it

Toeristenbureau en Pro Loco Casteldelci
Via Roma, 26/A - tel. +39 0541 915423 fax +39 0541 925300
info@prolococasteldelci.it - www.comune.casteldelci.pu.it

bezienswaardigheden

Ponte Vecchio Aan de voet van het dorp vormde de brug de enige toegangsweg tot het oude centrum, tot aan de aanleg van de weg. In de tijd van de Romeinen was de toenmalig houten brug de tweede, na de Tiberiusbrug van Rimini, van het Marecchia-dal. Van middeleeuwse oorsprong en met een enkele brugboog, vormt hij een juweel dat perfect in harmonie is met de rivier en de zandstenen uitstulpingen. Een goed startpunt voor een wandeling naar de oude stad.

Klokkentoren Deze toren die in het dorp ligt, dateert uit de 12de eeuw en had oorspronkelijk een verdedigingsfunctie. Pas later werd het de klokkentoren van de nabijgelegen kerk van San Martino.

Casa Museo “S. Colarieti” Archeologisch Museum “Ugucione della Faggiola” Dit is een intieme, typische 16de-eeuwse bergwoning met open haard en broodoven, die nu ingericht als museum vondsten uit de prehistorie en protohistorie en uit de Romeinse tijd en de middeleeuwen tentoonstelt.

Borgo di Poggio Calanco Dit karakteristieke dorpje met zijn stenen huizen is alleen te voet bereikbaar en heeft een buitengewoon mooi uitzicht. Het is nu praktisch verlaten wat een bezoek nog fascinerender maakt.

Senatello Een buurtschap bij de bron van de gelijknamige stroom. Op de voorgevel van het voormalige stadhuis ziet men het wapen van hertog Federico dat hier in 1474 werd aangebracht als teken van zijn heerschappij.

Gattara Vroeger heette het “Gattaia”, afkomstig van het Keltische “Gat”, dat bos betekent. Het kasteel uit 1145 bleef eigendom van de graven van Carpegna tot aan 1817, ook al was het betrokken in de strijd tussen

vorige pagina
**de Toren Campanaria,
nu klokkentoren
van de kerk van
San Martino**

rechts
**het dorpje Senatello,
bij de bron van de
gelijknamige stroom**

de *Signorie* Malatesta en Montefeltro. De plaats was al vanaf de late iijertijd en de Romeinse tijd bewoond, waarvan veel getuigenissen zijn gevonden. Het dorp biedt een uniek uitzicht op de tafelbergen Simone en Simoncello. Zeer karakteristiek zijn de Toren, enig overblijfsel van het kasteel, en de klokkentoren van de kerk, vernoemd naar de Heilige Maria van de Sneeuw, die sinds hij in de 16de eeuw op al bestaande constructies werd gebouwd, weinig van zijn originele aanzicht over heeft

Campo Niet ver van Gattara, een van middeleeuwse oorsprong kleine groep huizen in zandsteen met een fascinerende ligging.

Fragheto Dit nu rustige dorpje wil de gruwelijkheden van zijn verleden niet vergeten. Op 7 april 1944 stortten de nazi's zich met ongekend geweld op de bevolking: vrouwen en kinderen werden uitgeroeid, huizen verbrand. De reden voor de represaille was dat de bevolking partizanen verborgen, of in ieder geval, niet aangegeven zou hebben. Ter nagedachtenis van deze gebeurtenis is in 2004 de vereniging "*Het dorp van de Vrede*" opgericht. Casteldelci heeft om deze reden een medaille voor burgerlijke verdienste ontvangen.

Ponte Otto Martiri Deze "Acht Martelaren" brug werd genoemd naar de slachting van de Nazi's die hier in 1944 plaatsvond. Hij ligt in het natuurreservaat in Toscane, dat onder de gemeente Badia Tedalda valt, niet ver van waar de Senatello in de Marecchia stroomt.

niet te vergeten

De bevelhebber die bevriend met Dante Alighieri was

Deze groene, wat afgelegen streek te midden van de bergen was ooit een centraal punt voor een machtig heerschappij dat zich hier op veldslagen en oorlogen voorbereidde. Uguccione della Faggiola werd hier in 1250 geboren en maakte deel uit van de machtige familie die toen over Casteldelci heerste. De familie woonde in kastelen die in de middeleeuwen in de heuvels waren gebouwd. De bekendste daarvan is Faggiola Nuova, waarvan men tussen de struiken nog steeds de fundamenteën ziet. Hij was een van de politieke machthebbers aan het begin van de 14de eeuw en bekleedde de functies van bevelhebber van de troepen, leider van de Italiaanse Ghibellijnen en slim onderhandelaar tussen paus en keizer. Na podesta en heer van Arezzo geweest te zijn van 1308 en 1310, was hij tussen 1311 en 1313 in Genua vicaris van Keizer Hendrik VII van Luxemburg. In 1313 werd hij naar Pisa geroepen. Aan het hoofd van het leger van Pisa veroverde hij samen met Castruccio Castracani de stad Lucca en in 1315 versloeg hij het Welfse leger bij Montecatini. Een jaar later werd hij door de Pisanen verdreven vanwege zijn tirannieke gedrag, waarop hij naar zijn vriend Cangrande della Scala in Vicenza vluchtte, die hem

tot stadsbestuurder benoemde, hetgeen hij tot zijn dood bleef. De naam Uguccione is nauw verbonden met die van Dante, die tijdens zijn lange ballingschap als gast in het kasteel van Casteldelci verbleef en hem in 1307 als dank daarvoor een handgeschreven kopie van de zangen van de Hel stuurde. Sommige Dante-experts zijn van mening dat Uguccione de “hazewind” was die Dante in zijn eerste zang beschrijft (*Hel I*, verzen 100-111), allegorische personificatie van een held die de mensheid, en in het bijzonder Italië, van gierigheid en begeerte moest bevrijden. Volgens de legende reed de bevelhebber, toen hij oud en versleten was, vaak paard in de bossen om zijn kasteel. Op een zomermiddag zou hij van zijn paard zijn afgestegen om in de schaduw van een grote eik uit te rusten. Na zich van zijn zware uitrusting te hebben ontdaan, ging hij bij de stam liggen en net toen hij in slaap dommelde, verscheen Sant’Alberico, de heremiet die naar zijn grot terugkeerde, voor hem. De mannen praatten lange tijd waarop Uguccione, die spijt had gekregen van zijn hardvochtigheid, in tranen uitbarstte. Zijn tranen sijpelden in de aarde waardoor het begin van een bron ontstond. Sinds die tijd wordt dit water als therapeutisch beschouwd: het geneest niet alleen lichamelijke maar ook geestelijke kwalen, en wel in het bijzonder hoogmoed en egoïsme. Deze plaats die de *Bron van Koorts* wordt genoemd, ligt ten westen van het oude centrum, niet ver van de bron van de zijrivier Senatello. Al eeuwen lest hij de dorst van bergbewoners, pelgrims en nu ook wandelaars, die hier komen uitrusten.

evenementen

Veemarkt (*Fiera dell’allevamento e del bestiame*)

Het dorp Giardiniera, 1 mei Al meer dan 100 jaar ontmoeten hier elkaar zowel fokkers van de “Marchigiana” rundersoort als ruiters uit heel Italië. Paardrijritten in een prachtige omgeving, gastronomische stands met lokale specialiteiten, tentoonstelling van plaatselijke kunstnijverheidsproducten.

Heiligenfeest

Het dorp Giardiniera, 1 november Traditionele jaarmarkt die nu is veranderd in een ontmoeting van gastronomie, markt en ruiterbijeenkomst.

Feest van de “Madonna del Piano”

Het dorp Fragheto, laatste zondag van juni of eerste van juli Een feest ter ere van het weerzien met diegenen die geëmigreerd zijn en het land hebben verlaten. Er wordt samen gegeten en gefeest naast de kerk, waar de traditionele mis wordt opgedragen.

MONTE TITANO

DE OUDE REPUBLIEK SAN MARINO

De **Republiek San Marino** is de oudste republiek ter wereld en is een uitstekend voorbeeld van een representatieve democratie gebaseerd op burgerlijke autonomie en zelfbestuur. Een vorm van democratie die uniek is in Europa en daardoor door Unesco tot **Werelderfgoed** is uitgeroepen. Haar territorium van net 61 vierkante kilometer is verdeeld in negen administratieve districten, “Castelli” genaamd. De hoofdstad San Marino ligt op de top van de Monte Titano, 750 m boven de zeespiegel, die de eerste uitloper van de centrale Apennijnen is en met zijn drie karakteristieke punten al van veraf te zien is. Volgens de legende trok een Dalmatische steenhouwer, Marino, zich op de Monte Titano terug om te vluchten voor de onderdrukking van de christenen door keizer Diocletianus. Marino stichtte hier een gemeenschap waaraan hij een ideaal erfgoed liet: *“Relinquo vos liberos ab utroque homine”* (“Ik laat jullie vrij van zowel de ene als de andere man”, oftewel van de keizer en van de paus). Deze uitspraak is door de gemeenschap altijd in ere gehouden. Het gebied was al vanaf de prehistorie bewoond, er zijn namelijk resten van de Villanova-periode teruggevonden. Maar middeleeuwse documenten bevestigen het bestaan van een klooster, een *Pieve* (parochiekerk), en een kasteel. Toen de macht van het keizerrijk afnam en die van de paus nog niet diep geworteld was, vormde zich hier, net als in andere steden, de wens van de burgers zich zelfstandig te besturen. De gemeente, die ver-

volgens republiek werd, vertrouwde haar zelfbestuur toe aan een Vergadering van familiehoofden ("Arengo"). Nu komt de Arengo overeen met de kiezers die de Grote en Algemene Raad (Parlement) kiezen. In 1243 werden de eerste twee consuls benoemd, oftewel de "kapitein-regenten" die elkaar nu nog iedere zes maanden afwisselen. Haar geschiedenis verweefde zich met die van de aangrenzende Italiaanse gemeenten en er werd fel gestreden met de bisschoppen van Montefeltro, waarbij San Marino echter als winnaar uit de bus kwam en haar politieke en bestuurlijke autonomie bevestigde. Samen met de heren van Montefeltro, met wie zij al enige tijd geallieerd was, nam ze deel in de strijd waardoor haar gebied groeide. In de middeleeuwen reikte het gebied tot net om de Monte Titano en dit bleef zo tot 1463, toen paus Pius II de bevolking van San Marino beloofde voor haar deelname in de alliantie tegen Sigismondo Pandolfo Malatesta, heer van Rimini, en haar de kastelen van Fiorentino, Montegiardino en Serravalle schonk. Faetano voegde zich spontaan bij het grondgebied, dat vanaf dat moment hetzelfde is gebleven. De Republiek San Marino werd twee keer bezet, maar slechts voor enkele maanden: in 1503 door Cesare Borgia en in 1739 door kardinaal Alberoni. Beide bezetters kwamen om het leven waardoor San Marino weer vrij was. Napoleon voelde sympathie voor dit kleine onafhankelijke staatje en bood het een "opening naar de zee" aan. De staat was zo verstandig het aanbod niet te accepteren. Afgezien van de erkenning in 1797 van Bonaparte van haar autonomie, werd de Republiek ook door het Verdrag van Wenen erkend, dat ondanks alle ingrepen in Europa, de onafhankelijkheid van San Marino ongewijzigd liet. De Marinezen zijn bijzonder trots op een definitie die de Amerikaanse president Abraham Lincoln van de republiek gaf, toen hem het ereburgerschap werd aangeboden: in een brief van 7 mei 1861 schreef hij aan de kapitein-regenten: *"Hoewel uw staatsgebied klein is, is uw staat een van de meest vereerde van de hele geschiedenis"*. Tijdens een bezoek, dat vereenvoudigd wordt door de euro en het feit dat er geen paspoort is vereist, heeft men een buitengewoon uitzicht op zowel de zijde van de Riviera als op de heuvelzijde, met de zeer uitgestrekte glooiingen van Montefeltro, die ook terug te zien zijn in schilderijen van Piero della Francesca. Verder beschikt de Republiek over veel monumenten en kunstwerken in haar rijke muzea en kerken, waaronder de 19de-eeuwse basiliek van San Marino met haar neoklassieke lijnen, die op de oude parochiekerk is gebouwd. Het

vorige pagina
**uitzicht op de Monte
Titano met de eerste
van de drie torens,
de "Rocca"**

aanbod wordt verder aangevuld met gastronomie, filatelie en numismatiek, evenementen, tentoonstellingen, veel mooie winkels en historische feesten in het teken van duizend jaar oude tradities. Ieder jaar vinden in de zomer *De Middeleeuwse Dagen* plaats, een van de meest populaire evenementen op de agenda, waarbij de pleinen en straatjes van het oude centrum een ware metamorfose ondergaan. Zij veranderen in een soort nachtelijk podium, waar de gekostumeerde hoofdrolspelers in optochten en shows voorbij paraderen en er een kleurrijke, bijzonder meeslepende sfeer ontstaat. Muzikanten, acteurs, jongleurs en kunstenaars betrekken het publiek in leuke, zich door de straten voortbewegende voorstellingen. Tijdens deze feestdagen bieden de restaurants in het centrum menu's op basis van middeleeuwse recepten. De middeleeuwse markt, met zijn fakkels en warme sfeer, vormt een schitterende omlijsting voor de werkplaatsen van oude kunst en beroepen die hier hun creativiteit botvieren. Ook tijdens de "*Palio*" van de grote kruisbogen worden de middeleeuwen opnieuw tot leven gebracht; deze wedstrijd tussen kruisboogschutters werd door de oude Statuten voorgeschreven en vindt op 3 september plaats tijdens het feest ter ere van de oprichter, Sint-Marinus. De wedstrijd had het tweeledige doel de heilige Marinus te eren en ervoor te zorgen dat de boogschutters goed getraind bleven. Het is geen toeval dat de boogschutters van San Marino de beste van Italië zijn. In juli vindt ieder jaar het Etnofestival (worldmusic) plaats met muziek en bands uit de hele wereld dat een groot publiek aantrekt. Verder worden iedere zes maanden, op 1 april en 1 oktober, de suggestieve investituurceremonies van de kapitein-regenten gehouden. Het hele oude stadscentrum, ook bereikbaar via kabelbaan, is de moeite van een bezoek waard en meer in het bijzonder de stadspoort, Porta San Francesco, het "Cantone panoramico" met zijn prachtige uitzicht, de Basiliek van San Marino, het Palazzo Pubblico, het Staatsmuseum, de kerk van Sint-Franciscus en het aangrenzend museum, en de drie Torens, die van veraf zichtbaar zijn en tussen de 11de en 13de eeuw zijn gebouwd: de eerste *Rocca* genaamd, de tweede *Fratta* of *Cesta* en de derde, geïsoleerd op de uiterste top van de berg, de *Torre del Montale*. Buiten de stad, op 4 minuten van het centrum en op 20 minuten van Rimini, ligt het avonturenpark *San Marino Adventures*. Een gevarieerd park voor kinderen, volwassenen, beginners en experts: 12 parcoursen van 0 tot 16 m hoog.

Toeristische informatie

Republiek San Marino

Rijksbureau Toerisme

Contrada Omagnano, 20

tel. +39 0541 882914 - +39 0541 882410 fax +39 0541 882575

info@visitsanmarino.com - www.visitsanmarino.com

DE MARANO- STROOM

HET LIEFLIJKE LANDSCHAP RONDOM DE MARANO

Na de *Marecchia* en de *Conca* is de *Marano* de derde belangrijke stroom in de provincie Rimini. Hij vormt een dal dat weliswaar klein maar van groot belang is wat natuur en cultuur betreft en heeft struikgewassen die tot de belangrijkste biotypes van de provincie behoren. Dit zijn overblijfselen van een oude bosgordel die alles in dit gebied bedekte en alleen werd onderbroken door hier en daar een uitstekende rots en de bedding van de stroom. De *Marano* ontspringt op de grens van de provincie van Pesaro (gemeenten van Montegrimano en Sassofeltrio) en de Republiek San Marino, op de Monte Ghelfa (581 m) en loopt tot aan de Adriatische zee waar hij na ongeveer 30 km in het dorp Spontricciole uitmondt, tussen Rimini en Riccione. Onderweg komt hij langs de plaatsjes **Coriano** en **Montescudo** en stroomt hij over lieflijk glooiende heuvels, langs brede dalen en ronde bergkammen, rijk begroeid met bomen en planten. Op de grens met San Marino, in de buurt van Fiumicello, ligt een schitterend bos met zomereiken, zilverpopulieren en verschillende soorten wilgen. Dit gebied maakt deel uit van het *Rivierpark van de Marano*, dat de gemeente Coriano hier heeft opgericht. De stroom heeft een kronkelige loop en door het jaar heen een zeer variabele hoeveelheid water. Aangezien het een stroom is, is hij van regenwater afhankelijk, waardoor hij in de zomer praktisch droog staat.

In het dal wordt de stroom steeds kronkeliger en maakt veel wijde bochten om vervolgens op heel eenvoudige wijze in de Adriatische zee uit te monden. **Coriano** is het belangrijkste centrum van het Marano-dal dat een verbazingwekkende oase van groen biedt, die zeer goed is uitgerust voor openluchtactiviteiten. Het park begint bij Ospedaletto en loopt tot aan de grens met San Marino. Er kunnen oneindig veel activiteiten worden uitgeoefend, van wandelingen tot paardrijden, tochten op de fiets, enz.. In het meer wordt de hengelsport beoefend en er zijn verschillende maneges in de buurt. De omgeving heeft veel te bieden: aan de rechterkant van het dal ligt het bos van Albereto, dat onder de gemeente **Montescudo** valt en bekend staat om zijn unieke omgeving van 25 hectare en rijkdom aan bramen, paddenstoelen, truffels en asperges. In het gelijknamige dorp rijst het middeleeuwse kasteel (*Castrum Albareti*) op. Dit was een van de nederzettingen van de *Signoria* Malatesta, en van hieruit ziet men de hele Romagnoolse riviera, vanaf Milano Marittima tot aan de landpunt bij Gabicce. Het is ook goed bereikbaar via de fiets-, voetgangers- en ruiterspaden die aan een kant de Malatesta-burcht in de plaats Montescudo met de kastelen uit de omliggende gemeenten verbinden en langs de Conca-rivier tot aan Cattolica lopen en aan de andere kant de weg langs de Marano, via de gemeente Coriano met Riccione verbinden.

In het gebied van Coriano liggen in de buurt van de Marano overblijfselen van maar liefst zeven middeleeuwse kastelen: de belangrijkste hiervan is het kasteel van de gemeentehoofdstad Coriano, dat meerdere malen is gerestaureerd; de andere zijn Cerasolo, Passano, Mulazzano, Besanigo, Monte Tauro en Vecciano. Omhoog naar Montescudo met haar mooie oude stadscentrum komt men langs werkplaatsen waar terracotta op traditionele wijze wordt vervaardigd en op korte afstand van de grens met de staat San Marino kan men aan het meer van Faetano deelnemen aan hengelwedstrijden of gewoon een plezierige dag in de prachtig groene natuur doorbrengen.

Coriano

wetenswaardigheden

Bezoekers van dit landschap, dat achter Rimini en de zee ligt en door de Marano wordt doorkruist, voelen een sfeer van harmonie en zorgeloosheid. De hier verbouwde producten, waaronder druiven en olijven, duiden op een vruchtbare en rijke grond die al duizenden jaren is bewoond en bebouwd. Dit blijkt uit vondsten en monumenten, waarvan de eerste uit de ijzertijd stammen. Uit de ontelbare resten van ovens en villa's in de streek, wordt de Romeinse overheersing vanaf de 3de eeuw v.Chr. duidelijk. Een eerste vesting behoorde in 1202 aan de kerk van Ravenna toe, om al snel in handen van de familie Malatesta te vallen, die in 1440 onder Sigismondo Pandolfo het kasteel verbouwde. Ongeveer 100 jaar later, na de val van de Malatesta's, arriveerde de familie Sassatelli uit Imola hier, die Coriano van het wapen voorzag dat men op de 16de-eeuwse toegangspoort van de vesting ziet. Hiervan zijn de buitenste ommuring, de polygonale torens en het dubbele poortensysteem nog over. De familie Sassatelli kreeg in 1528 van paus Clemens VII het bestuur over Coriano. Binnen het gemeentegebied zijn sporen te vinden van maar liefst zeven kastelen, waaronder dat van het stadscentrum. In een woning van het kasteel, tussen de twee poorten, wordt nu de permanente tentoonstelling *Antiquarium* gehouden, waar vondsten uit de streek worden getoond, terwijl er op de binnenplaats een ijskelder te zien is. Ook een meer recent verleden laat veelzeggende sporen na; allereerst het *Oorlogskerkhof* waar 1496 soldaten zijn begraven, voornamelijk leden van het Britse Achtste leger. In 1944 streden hier de geallieerden tegen de Duitse troepen om de Gotische lijn. Deze nagedachtenis zal verder worden ontwikkeld door middel van het "Sistema Territoriale a Rete Linea Gotica", dat momenteel wordt opgericht door de plaatselijke en regionale instellingen om het historisch-culturele erfgoed te beschermen, met speciale verwijzing naar de Tweede Wereldoorlog. In 1714 is Giovanni Antonio Battarra hier geboren, een van de eerste landbouwkundige wetenschappers die, overigens zonder het te weten, de etnografische wetenschap uitvond. Op een paar kilometer afstand van San Marino en van badplaatsen als Riccione is deze plaats uiterst geschikt voor wie van openluchtactiviteiten houdt

(paardrijden, fietsen, mountainbiken, wandelen). Niet te verwaarlozen zijn de typische producten van deze streek, zoals wijn en olie, waaraan in de herfst twee jaarmarkten worden gewijd.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Coriano

Piazza Mazzini, 15 - tel. +39 0541 659811

urp@comune.coriano.rn.it - www.comune.coriano.rn.it

Bureau Toeristische Informatie Coriano

Piazza Mazzini, 10 - tel/fax +39 0541 656255

info@prolococoriano.it - www.prolococoriano.it

bezienswaardigheden

Kasteel, 16de eeuw De muren met de polygonale torens en de twee poorten maken deel uit van het Malatesta-complex. Dankzij de restauratie zijn de vestingwerken van Roberto Malatesta, zoon van Sigismondo, toen hij het kasteel tussen 1468-1482 in zijn residentie veranderde, zeer goed te zien.

Antiquarium Malatestiano Dit museum, dat is gevestigd in het gebouw tussen de twee kasteelpoorten, toont voorwerpen die zijn gevonden tijdens opgravingen in het gebied: keramiek uit de 14de-17de eeuw, glaswerk uit de 15de eeuw, metalen wapens, munten.

Parochiekerk van Santa Maria Assunta 20ste eeuw Binnenin ziet men een mooi houten kruisbeeld uit de 14de eeuw. Dankzij een bul van het bisdom werd de kerk tot heiligdom van het Allerheiligste Kruis verklaard. Het hieraan gewijde feest vindt eens in de drie jaar in september plaats.

Kerk van de Madonna Addolorata 19de eeuw Bevat de relieken van de Zalige Elisabetta Renzi (1756-1859) en een afbeelding van de *Madonna delle Grazie* van een onbekende artiest.

Elisabethaans museum Dit naast de kerk gelegen museum is aan de zalige Renzi gewijd, oprichtster van de religieuze orde *Maestre Pie dell'Addolorata*, die zich bezighield met de opvoeding van jonge meisjes. Een verzameling documenten en voorwerpen en kant en bor-

vorige pagina
**16de-eeuwse poort naar
de Malatesta-burcht**

rechts
**"Squisito!",
culinair evenement
in San Patrignano**

duurwerk afkomstig uit het gelijknamige klooster-instituut.

Stadstheater 19de eeuw Dit is een van de weinige door de oorlog gespaarde gebouwen en is onlangs heropend onder de naam *CORTE Coriano Teatro*, naar een ontwerp van een leerling van Luigi Poletti, architect van het verwoeste theater Galli in Rimini. Het beschikt over faciliteiten voor meetings en tentoonstellingen en over een ruimte gewijd aan de ontwikkeling van de lokale wijnen en producten.

Cerasolo, Parochiekerk van San Giovanni Battista In de kerk een waardevol stenen Doopbekken uit 1572 en een Madonna met *Kind* uit dezelfde tijd alsmede schilderijen van de "Romagnoolse School" en mooie antependia die ooit deel van het altaar waren.

Mulazzano, Santa Maria Assunta Kerk De kerk werd direct na zijn verwoesting in de Tweede Wereldoorlog herbouwd. Men vindt hier een 17de-eeuws houten kruisbeeld en een 18de-eeuws schilderij met de *Madonna del Sole*, voorwerp van een bijzondere volksdevotie.

Sant'Andrea in Besanigo Bekend om de wijnproductie en vele typische restaurants. De parochiekerk is na de oorlog herbouwd, maar beschikt nog over het originele 18de-eeuwse schilderij *Madonna del Rosario*.

Marano-dal en dal van de Rio Melo Betoverende plekken voor een wandeling in de natuur. In het Marano-park met zijn faciliteiten voor allerlei soort activiteiten wordt in juni het Eco-feest gehouden.

Ospedaletto, San Patrignano Hier is de *Gemeenschap van San Patrignano* gevestigd, bekend om haar sociale bewogenheid. Zij houdt zich onder meer bezig met het verbouwen van landbouwproducten, kunstnijverheid en het fokken van renpaarden.

Brits militair kerkhof Hier liggen 1496 soldaten van de Commonwealth-landen, die zijn omgekomen in de Tweede Wereldoorlog.

niet te vergeten

Een rehabilitatiecentrum dat zich op arbeid baseert

In Coriano bevindt zich *San Patrignano*, het grootste rehabilitatiecentrum in Europa. De missie van deze gemeenschap bestaat in de rehabilitatie van jonge gemarginaliseerde en drugsverslaafde jongeren en in hun beroepsonderwijs, dat met name, maar niet alleen, is gericht op de levensmiddelensector. Ook de liefde voor kunstnijverheid is binnen deze gemeenschap sterk gegroeid. Dankzij het geloof in het belang van de oude beroepen worden hier nu meubels, stoffen, smeedijzeren voorwerpen en producten voor de enogastonomie geproduceerd, waaronder uitstekende kaas- en wijnsoorten. In het restaurant *Vite* worden gerechten geserveerd die bijna uitslui-

tend bereid zijn met producten van de *Fattoria di San Patrignano*: van kaas tot vlees en fijne vleeswaren, van groente tot fruit, de olie en de uitstekende wijnen van de gemeenschap. Maar *Vite* is ook een opleidingscentrum: in de keuken geeft een grote chef kookles aan de jongeren. Een keer per jaar, van eind april tot begin mei, vindt het evenement *Squisito! Cuochi, prodotti, ricette, vini. Itinerario nel Buonpaese* plaats. Dit enorm succesvolle evenement dat al een aantal jaren bestaat, is gewijd aan zowel de Italiaanse als de buitenlandse keuken en enogastronomie. Uitgenodigd worden grote chef-koks, culinaire experts, producenten van kwaliteitsproducten, critici, sommeliers, enz.. In het centrum bevinden zich ook honden- en paardenfokkerijen. In de maneges worden binnen- en buitenconcouren gehouden, waaraan ruiters deelnemen die hoog op de internationale ranglijsten staan.

evenementen

Squisito! Cuochi, prodotti, ricette, vini. Itinerario nel Buonpaese

San Patrignano, eind april, begin mei Bijeenkomsten over culturele en economische aspecten van voedsel, voeding en drank: de grote chef-koks staan klaar om de geheimen van hun keuken te onthullen; de beste producten van de Italiaanse enogastronomie; ervaringen en routes met nieuwe en bijzondere smaken. Meer dan 120 stands waar men van alles kan proeven en kopen.

Internationaal concours hippique. Vincenzo Muccioli Challenge

San Patrignano, eind juli, begin augustus Jaarlijks springconcours dat ruiters aantrekt die aan de top van de internationale ranglijsten staan. Een van de meest geliefde en prestigieuze afspraken op het gebied van paardensport op wereldniveau.

Sangiovese feest

3° Zondag van september Proeverij van de nieuwe plaatselijke wijn en markt met kunstnijverheidsproducten, met gastronomische stands en nog veel meer. De wijnproductie is uitstekend waardoor Coriano terecht deel uitmaakt van het nationale circuit van de "Città del Vino" (wijnsteden).

Feest van de olie en de herfstproducten

3° en 4° Zondag van november De productie van de extravergine olijfolie is hier belangrijk en dat is te zien aan de vele olijfgaarden en olijfpersen. Hier kan men de olie proeven, kopen en beter leren kennen.

Montescudo

wetenswaardigheden

Dankzij haar ligging in de heuvels van het Conca-dal die aan de oude Republiek San Marino en het Montefeltro-gebied grenzen, kan men Montescudo vergelijken met een terras dat uitkijkt over het hele gebied. Vanwege haar strategische positie, vormde zij een belangrijke voorpost voor de Malatesta's. Deze ligging was zo ideaal dat er niet alleen bezoekers, maar ook nieuwe bewoners op de plaats afkwamen. Door dit vruchtbare gebied stromen de Conca en de Marano, waardoor zich hier in het verleden Etrusken, Kelten en Romeinen vestigden; deze laatste gebruikten de plaats in de tijd van Augustus als poststation. *Montescutulum* wordt al geciteerd in het Diploma (962) dat Ottone I aan de Carpegna's gaf, maar werd pas echt belangrijk toen het voor de Malatesta's een fundamenteel punt van verdediging werd tegen de Montefeltro's die de kastelen in de buurt in handen hadden, waaronder dat van Sassofeltrio. Aangezien de twee families de voorpost al lange tijd betwistten, wilde Sigismondo Pandolfo Malatesta in 1460 een robuuste burcht als "scudo", (schild) bouwen om Rimini te beschermen, zoals men op het zuidelijke bastion kan lezen. Indrukwekkend is ook de massieve stenen ommuring met de hellende muren, waaruit een bijzondere vondst afkomstig is: een amfoor met 22 medailles met een afbeelding van hoe de Malatesta-tempel van Rimini uitgevoerd had moeten worden, en met afbeeldingen van Sigismondo. Ook uit de 15de eeuw zijn de fresco's van de "School van de Ghirlandaio" in de romaanse kerk van Valliano, op enkele kilometers van het centrum. Alvorens deel uit te maken van Rimini, hoorde de plaats toe aan de Republiek van Venetië, de Pauselijke Staat en het Napoleonische rijk, zoals men ziet uit de inscriptie aan de ingang van het Stads-theater en de kleuren van de Franse vlag in het stadswapen. Het hart van de oude stad is de Piazza del Comune, met een put in het midden, een tuin op het bastion met prachtig uitzicht over zee, een cilindervormige ijskelder en de uitkijktoren die door middel van onderaardse gangen met de burcht was verbonden. Ook het prachtige versterkte dorpje Albereto dat van Romaanse oorsprong is en midden in de groene natuur ligt, was vaak betrokken in de strijd tussen de Malatesta's en Montefeltro's en werd herbouwd door Sigismondo, heer van Rimini.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Montescudo

Piazza Municipio, 1

tel. +39 0541 864010 fax +39 0541 984455

info@comune.montescudo.rn.it

www.comune.montescudo.rn.it

Pro Loco Vereniging van Montescudo

via Roma, 1

tel. +39 0541 864010 fax +39 0541 984455

info@prolocomontescudo.it

www.prolocomontescudo.it

bezienswaardigheden

Stadstoren 13de eeuw Deze mooie toren is meerdere malen geres-
taureerd, maar heeft zijn originele structuur behouden.

IJskelder Dit zeldzame exemplaar uit de Malatesta-periode ligt naast
het hoofdplein. Vooral interessant is de bouwtechniek.

Ondergrondse gangen Deze verbonden de burcht met de uitkijktoren.

Ringmuur Hier liggen resten van de robuuste muren die door Sigi-
smondo waren gebouwd en die nu volledig gerestaureerd zijn. Door
hun hoogte en inclinatie moesten zij het kasteel onneembaar maken.

Kasteel van Albereto Een klein versterkt boerendorpje te midden
van het groen. Dankzij de recente en zorgvuldige restauraties is dit
een van de architectonische parels van de streek. Voor het eerst
geciteerd in 1233, werd dit kasteel van Romaanse oorsprong rond
de helft van de 15de eeuw door Sigismondo Pandolfo Malatesta
versterkt. Te midden van de rechthoekige structuur die omgeven
is door hellende muren en ronde torens, loopt een enkele weg die
naar een panoramisch terras voert waar de klokkentoren staat.

Het bos van Albereto Circa 25 hectare bijzonder mooie struikgewas-
sen waar men te voet doorheen kan lopen om te genieten van de
ongerepte natuur.

**Trarivi, San Pietro kerk, nu de “Vredeskerk” en Museum van
de Oostelijke Gotische Lijn** Oude romaanse *Pieve*, nu gewijd aan

vorige pagina
de 14de-eeuwse
Stadstoren

rechts
kerk van San Pietro,
nu de “Kerk van
de Vrede”, zetel
van het museum
van de Oostelijke
Gotische Lijn

de broederschap van volkeren die elkaar in de Tweede Wereldoorlog bij de Gotische Lijn bestreden. Deze lijn was door de Duitsers aangelegd om de Povlakte te verdedigen, hetgeen doorslaggevend gevolgen voor de geschiedenis van Italië en Europa had. Het museum dat op het moment opnieuw wordt ingericht, beslaat twee verdiepingen van het parochiehuis en bevat fotografisch materiaal, vondsten en getuigenissen van de strijd die hier plaatsvond. Na voltooiing van dit project, zal het deel uitmaken van het “Sistema Territoriale a Rete Linea Gotica”, dat door de verschillende instellingen wordt opgericht om het historisch-culturele erfgoed met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog te bewaren. Enkele panelen in het mooie 18de-eeuwse portico geven de geschiedenis van de kerk weer.

Valliano, Heiligdom Santa Maria Succurrente 15de eeuw en Volkenkundig Museum van Valliano In het dorpje Valliano, een paar kilometer van het centrum, vindt men in de kerk belangrijke en zeer goed bewaard gebleven 15de-eeuwse fresco's van de “School van de Ghirlandaio”. In de pastorie een klein maar zeer verzorgd museum, gewijd aan de cultuur van de boeren aan het begin van de 20ste eeuw. Het museum is zo ingericht dat men de vondsten en voorwerpen in verband met hun traditionele gebruik en context kan brengen. Hier zijn onder meer de weefkunst en beschildering met de roesttechniek, de wijnbouw, spelen voor kleine kinderen en de vervaardiging van terracotta te zien.

Santa Maria del Piano Dit buurtschap is beroemd om haar traditionele terracottaproductie. De werkplaatsen presenteren zowel oude als moderne voorwerpen.

niet te vergeten

Een museum ter herinnering aan de oorsprong

Het land om Montescudo is nog steeds relatief dicht bewoond en de landbouwactiviteit heeft hier interessante sporen achtergelaten. De inrichting van het land, de kleine weggetjes tussen de verschillende, met struiken begrensde stukken grond en de mooie boerderijen in de velden zijn duidelijke tekens van een boerenverleden dat de economie en traditionele cultuur sterk heeft beïnvloed. Om dit verleden te documenteren zijn er al een aantal jaar geleden in Montescudo, tijdens een waardevol onderzoek dat door enkele onderwijzers in de scholen van het dorp werd uitgevoerd, veel “tekens” verzameld; voorwerpen afkomstig van huis, werk, spel, en in het algemeen, van het leven van de boeren. Nu hebben deze voorwerpen een plaats gekregen waar zowel de esthetische als documentaire waarde tot hun

recht komen. In de pastorie naast de kerk van Valliano, die midden in de natuur ligt en prachtige fresco's van de school van de Ghirlandaio bevat, is een klein maar belangrijk en zeer goed verzorgd volkenkundig museum ingericht. Het museum is geconcentreerd op een specifiek aspect van de sociaal-economische structuur van het gebied: *het boerenhuis als centrum van de boerenwereld*. Dit museum heeft voornamelijk een didactische doelstelling en men kan hier meer leren over de beroepen, gewoonten en gebruiken van de plaatselijke bevolking en de organisatie van het leven op het land, die is gebaseerd op de veeteelt (vooral varkens) en op landbouwproducten, bijenteelt en wijnbouw. De verschillende afdelingen beslaan de weefkunst, het bewerken van stoffen met de roesttechniek, wijnbouw (met vaten en kruiken en andere instrumenten voor de wijnproductie), spelletjes en voorwerpen van de kinderen, terracotta productie. Het gebied om Montescudo stond, en staat nog steeds, bekend om de aanzienlijke productie van traditionele voorwerpen van terracotta, zoals kruiken, soepterrines, flessen, pannen en serviesgoed: een bezoek aan het museum is een beginpunt om deze productie van het gebied, die nog steeds in Santa Maria del Piano bestaat, beter te leren kennen.

evenementen

Garagolo-feest (feest van de slak)

Santa Maria del Piano, Paasmaandag Traditioneel feest gewijd aan het smakelijke weekdier "garagolo" ofwel "pelikaansvoet", met gastronomische stands en muziek.

Feest van de Aardappel, de Gnocchi en Jaarmarkt Lokale Producten

2° week van augustus Feest in het oude centrum in het teken van deze beroemde knol die vanwege de speciale grond waarin hij wordt verbouwd, bijzondere kenmerken heeft verworven. De verschillende stands bieden naast andere plaatselijke producten de bekende "gnocchi", kabeljauw met aardappels, piadina en speciale gerechten, zoals aardappelgebak en -ijs. Muziek en vuurwerk. Tijdens het evenement "Smaken van Montescudo", een ontmoetingspunt voor producenten, restaurateurs en handelaars, worden producten als wijn, honing en kaas aangeboden.

Ferragosto feest

Valliano, Ferragosto (15 augustus) Traditioneel feest met gastronomische stands, muziek en vuurwerk.

HET DAL VAN DE CONCA

A photograph of a river flowing through a valley. The river is in the foreground, with water rippling over a rocky bed. The banks are covered in dense, dark green trees and foliage. The sky is a clear, bright blue. The overall scene is a natural, scenic view of a river valley.

VAN DE MALATESTA- HEUVELS TOT HET MONTEFELTRO- GEBIED

Anders dan de dalen in de klassieke iconografie is dit uitgestrekte dal niet door bergruggen omgeven. Op sommige punten wordt de Conca aan de blik onttrokken doordat hij verdwijnt achter een groene heuvelrand, waar zich torens en burchten verheffen. Dit zijn de eerste heuvels van de Apennijnen die uitkijken over de Adriatische zee, waardoor ze miljoenen jaren geleden omgeven werden. Graan en fourage vullen de velden, en de wijngaarden op perfect rechthoekige stukken land zijn beroemd om hun uitstekende kwaliteit, net als de olijfgaarden met hun gezonde, volle vruchten. Vanaf de ringmuren of de torens van een oud stadje, in een sfeer van rust en bezinning, kan men de meest populaire stranden van Europa zien liggen; dat van het familievriendelijke Bellaria, of dat van Rimini, geboorteplaats van Federico Fellini, het hippe en mondaine Riccione, het aristocratische Cattolica of het sportieve Misano. Niet altijd hebben deze vruchtbare gebieden onderling in harmonie geleefd. De bestuurders van de grondgebieden waren onderling in continue strijd en menig machtsspel is hier in het verleden uitgedacht. Vaak bereikten bedrog en verraad datgene wat door middel van veldslagen en strijd niet mogelijk was en uiteindelijk hebben onverwachte gebeurtenissen en besluiten van machthebbers de overhand gehad. Dit is wat er is gebeurd met de Malatesta-burchten die door de eeuwen

heen waren uitgebreid en versterkt in bolwerken van verdediging en die na de excommunicatie van Sigismondo, laatste Heer van Rimini, in handen vielen van hun vijand bij uitstek: de Montefeltro's. Zij bezaten vanaf Urbino het ene dal na het andere en nu ook dit laatste, dat strategisch gezien belangrijk was omdat het op de grens met het betwiste Rimini en vlak bij de zee lag. En juist vanwege deze ligging werd hier in meer recente tijden de Gotische Lijn getrokken die de troepen van de geallieerden moest verhinderen om Noord-Italië van de Nazi's te bevrijden. Aan de bezetting van de Duitsers kwam hier pas een einde toen de uitkomst van de Tweede Wereldoorlog duidelijk was. De prijs die ervoor betaald werd was hoog, vooral voor enkele gemeenten van het Conca-dal, waaronder **Gemmano**, dat totaal werd uitgeroeid. Veel plaatsen vormen hier een getuigenis van, plaatsen die nu in een symbool van vrede, documentatiecentra, bedevaartplaatsen, enz., zijn veranderd, zoals de militaire begraafplaatsen, de Vredeskerk van Trarivi, het bijbehorende museum van de oostelijke Gotische Lijn, en het museum van de Gotische Lijn van Montegridolfo. Vandaag de dag is de streek vriendelijk en bekoorlijk en zeer geliefd bij bezoekers die dit fascinerende gebied beter willen leren kennen. Als eerste valt de blik van de bezoeker op wat ooit het zomerverblijf van de heren van Rimini was, **Montefiore Conca**. Midden in een zee van groen verheft zich hier de eenzame en trotse burcht. Om het maar niet te hebben over het delicate profiel van **Saludecio** met haar oude stadsmuren, poorten en torens dat zich tegen de groene heuvel aftekent. Voor geschiedenisliefhebbers is er een overdaad aan prachtige oude dorpjes, zoals Saludecio, **Mondaino** en **Montegridolfo**, die een middeleeuwse structuur hebben en rijk zijn aan kunstwerken uit de verschillende bloeiperiodes. Maar ook voor wie wandelingen en tochten in de ongerepte natuur wil maken is het aanbod groot: de kastanjabossen van Montefiori, de bossen van Gemmano, de velden van **Montecolombo** en **Montescudo** - deze laatste in het Marano-dal -, het Arboreto van Mondaino, of **San Clemente**. Ook loopt hier de Rio Ventena, een klein stroompje dat de gemeenten Montefiore Conca en Gemmano scheidt. Hij ontspringt op de Monte di San Giovanni om daarna over te gaan in de Conca, net voor Morciano di Romagna. Het eerste stuk van het kleine dal van de Rio Ventena valt onder de provincie

[vorige pagina](#)
**de groene heuvels
van het Conca-dal
die op zee uitkijken**

van Pesaro en is dunbevolkt, met minuscule dorpjes als Valle Fuini di Ripasmassana, die bijna verlaten zijn. Deze dorpjes maakten ooit deel uit van de voormalige gemeente Castelnovo, die niet meer bestaat; het oude centrum is volledig verlaten en van de huizen en kerken zijn slechts resten over. Het tweede deel van het Ventena-dal ligt in de provincie van Rimini en bestaat uit landbouwgrond en bossen. De stroom loopt te midden van een brede strook spontaan groeiende planten, met elzen en verschillende soorten orchideeën; hieromheen liggen heuvels en indrukwekkende bergkloven. Door het netwerk van paden kan men hier wandelen, paardrijden of fietsen. En als beloning voor de inspanning vindt men heerlijke gerechten die de meest verwende gehemelten tevreden stellen. Lokale producten van hoge kwaliteit, zoals wijn en olie, kaas, honing en de karakteristieke "piadina". Voor liefhebbers van contemporaine kunst is het 19de-eeuwse **Morciano di Romagna** dat aan het begin van het dal ligt, een must: hier bevindt zich een mooi beeld van Arnaldo Pomodoro, die hier in 1926 is geboren, dat is gewijd aan een ander groot kunstenaar, de futurist Umberto Boccioni, wiens ouders uit Morciano kwamen. Aan hem en zijn beweging wijdt het plaatsje in juli een evenement van drie dagen, *Fu. Mo.* genaamd, (*Futurismo Morcianese*) in het teken van cultuur, kunst en gastronomie. Ook over kunst, maar dan naar de mode vertaald, gaat het in het nabijgelegen **San Giovanni in Marignano**, waar bekende ondernemingen als Ferretti, Gilmar, Iceberg met hun wereldberoemde merken hun hoofdkwartier hebben, en zo een bloeiend economisch-productief centrum van de stad hebben gemaakt. Wanneer men uit het dal omhoog gaat naar de bron van de Conca, in de richting van de berg **Carpegna**, de hoogste van de Apennijnen in deze streek die op zee uitkijkt, komt men langs gefortificeerde dorpjes die door de eeuwen heen niet minder fascinerend zijn geworden. Zoals dat op de Sasso Simone dat onder de familie Medici, heren van Florence, de *Città del Sole* (Zonnestad) werd genoemd: de hoogste vesting die ooit was gebouwd, waarvan nu alleen nog sporen op de toegangswegen zijn overgebleven. Uit tekeningen blijkt echter duidelijk hoe de vesting eruitzag. Nu is het dal verdeeld door de grens met de regio Marche. Maar wanneer men hier op zoek gaat naar de schoonheid en harmonie en naar de ware ziel van het gebied, speelt deze politieke scheidingslijn geen rol.

Gradara

wetenswaardigheden

Provincie van Pesaro en Urbino, regio Marche.

Het dorp behoort tot de “*Mooiste dorpen van Italië*” en heeft de *Bandiera arancione* (oranje vlag) van de *Touring Club Italiano*.

Wanneer men vanaf de snelweg Gradara met zijn ringmuur en kasteel ziet oprijzen tegen de groene olijfbossen en wijngaarden, wordt het belang hiervan onmiddellijk duidelijk. Deze burcht met het versterkte dorp is een van de best bewaarde middeleeuwse structuren van Italië. De vesting wordt door twee ringmuren beschermd waarvan de buitenste bijna 800 m lang is. Het kasteel ligt op een groene heuvel, op 142 meter boven de zeespiegel en de donjon, de hoofdtoren, is bijna 30 meter hoog, waardoor hij over het hele dal uitkijkt. Dankzij haar gunstige ligging, die zowel veilig was als dicht bij zee, was de vesting al van oudsher een drukbezochte plaats. In de middeleeuwen was zij betrokken in de strijd tussen de twee *Signorie*, Malatesta en Montefeltro, die altijd op de uitbreiding van hun gebied en vestingen uit waren. En het waren de Malatesta's die Gradara haar huidige aanzien gaven door tussen de 13de en 14de eeuw de vesting en de dubbele ommuring om de al sinds de 12de eeuw bestaande toren te bouwen. Hun heerschappij eindigde in 1463 toen Federico da Montefeltro, aan het hoofd van de pauselijke troepen, de burcht innam. Vervolgens viel Gradara in handen van de families Borgia, Della Rovere en Medici waarbij het een rol als oorlogstheater in de tumultueuze pauselijke gebieden bleef spelen. Onder de Malatesta-heerschappij speelde zich hier volgens de legende de tragedie van *Paolo en Francesca* af, die beroemd is geworden door de ontroerende en hartstochtelijke verzen van Dante. Een van de twee jonge minnaars die hier op gruwelijke wijze om het leven kwam, was Francesca da Polenta, dochter van Guido Minore, heer van Ravenna. Zij was in 1275 getrouwd met de zoon van Malatesta da Verucchio, heer van Gradara, Giovanni genaamd en ook wel “de manke” of Gianciotto genoemd. Dankzij een toenmalige wet mocht hij als stadsbestuurder van Pesaro zijn familie niet meenemen naar de stad die hij bestuurde. Om die reden woonde zijn vrouw in Gradara. De andere

was Paolo, de zwager van Francesca en broer van Giovanni. De vonk van de liefde moest wel overslaan tussen deze twee en, zoals Dante schreef, was het een boek dat de aanleiding hiertoe gaf, en zou Francesca hebben gezegd *“deze kust mij geheel bevend den mond, galahad was het boek en die het schreef: dien dag lazen wij niet verder”*. De twee werden betrappt door Gianciotto die hen met een zwaard ombracht. Dante plaatst Paolo en Francesca in de Hel van zijn Goddelijke Komedie tussen de onmatigen, veroordeeld tot eeuwige verdoeming, maar met zijn verzen heeft hij de herinnering aan het paar tot een symbool van de liefde verheven. Nu Gradara het hele jaar door toeristen wordt bezocht, is het dorp voorzien van veel overnachtingsmogelijkheden en typische *“osterie”*, met specialiteiten uit Romagna en de Marche. Een van de specialiteiten is *“Tagliolini con la Bomba”* (lange dunne pasta met bom): de naam heeft te maken met de bereidingswijze. Een initiatief dat men niet mag missen is *De Middeleeuwen aan Tafel*, een culinair evenement gewijd aan de middeleeuwse keuken waarbij de restaurants als tafernes worden ingericht.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Gradara (PU)

Via Mancini, 23

tel. +39 0541 823901 fax +39 0541 964490

comune.gradara@provincia.ps.it

www.comune.gradara.pu.it

Pro Loco Vereniging van Gradara

Piazza 5 Novembre, 1

tel. +39 0541 964115 fax +39 0541 823035

info@gradara.org

www.gradara.org

**vroige pagina
vesting van
Gradara, een van
de best bewaarde
middeleeuwse
structuren van Italië**

**rechts
Paolo en Francesca
in een schilderij van
Clemente Albei,
Stadsmuseum, Rimini**

San Giovanni in Marignano

wetenswaardigheden

Het dorp behoort tot de “*Mooiste dorpen van Italië*”.

Deze streek die ooit een belangrijke graanschuur voor de Malatesta's vormde, kan op twee verschillende manieren worden gedefinieerd: een lineaire stad, rijk aan industrie en dienstverlening, die zich op de vlakte heeft ontwikkeld na haar oorspronkelijke hoger gelegen positie te hebben verlaten, en aan de andere kant een vruchtbaar land, waardoor de stroom Ventena loopt, met geordende en harmonieuze landschappen en bezaaid met mooie wijngaarden die bekend staan om hun goede kwaliteit druiven. San Giovanni is praktisch samengesmolten met de badplaats Cattolica en ligt daardoor vlak bij de kust. In het centrum ziet men hoe belangrijk de plaats voor de heren van Rimini was, die hem versterkten door uitbreiding van de ringmuren en het aanleggen van een gracht, die water van de Ventena ontving. Binnen de muren, die aan de zeekant zijn versterkt met twee grote puntige bastions, heeft de middeleeuwse structuur een regelmatig stratennetwerk dat rond een open plein is georganiseerd, waar rond de 13de eeuw de parochiekerk van San Pietro werd gebouwd. De 15de-eeuwse stadstoren met klok aan de noordkant fungeert als toegang tot het oude dorpje. Van hieruit vertrekt de “De middenweg” of, zoals hij werkelijk heet, de Via XX Settembre, waar zich een groot aantal graankuilen bevinden. Er zijn ongeveer 200 geregistreerde ondergrondse graanopslagen verspreid over het centrum, een teken van het economische belang van de stad, die eerst een Romeinse nederzetting was en daarna aan de benedictijnen toebehoorde. Naast de landbouw, die zich toespitst op twee hoofdproducten, wijn en graan, speelt de industrie een rol en in het bijzonder de mode-industrie. De nijverheid van de bevolking uit zich ook in de organisatie van evenementen die het toerisme trekken, zoals tentoonstellingen, beurzen en markten. *De nacht van San Giovanni*, d.w.z. de nacht tussen 23 en 24 juni wordt ook hier volgens de traditie als “heksennacht” beschouwd en wordt een week lang gevierd. Het Massari-theater, een 19de-eeuws zeer goed bewaard gebleven gebouw, biedt het hele jaar door een uitgebreid programma aan voorstellingen.

Toeristische informatie

Gemeentehuis San Giovanni in Marignano
via Roma, 62
tel. +39 0541 828111 fax +39 0541 828182
info@marignano.net
www.comune.san-giovanni-in-marignano.rn.it

Bureau Toeristische Informatie van San Giovanni in Marignano
Piazza Silvagni, 26
tel. +39 0541 828124 - +39 0541 828169 fax +39 0541 828182
turismo@marignano.net
www.prolocosangiovanni.it

bezienswaardigheden

Het dorp, de vestingen en de torens Via XX Settembre, ook wel de “middenweg” genoemd, is de hoofdstraat van het dorp waaraan de prachtige 18de en 19de-eeuwse *palazzi* liggen. Men bereikt de straat door vanaf het plein door de oude poort, de 15de-eeuwse stadstoren met klok, te lopen. Langs de met kinderkopjes geplaveide straat ziet men cirkelvormige stenen die de openingen van ondergrondse kuilen voor het graan aangeven, waarvan er meer dan 200 zijn geregistreerd. Het oude centrum is omgeven door verdedigingsmuren uit de 14de-15de eeuw. Aan de westkant wijst de restauratie van het plaveisel op de oude gracht die zich hier bevond.

Parochiekerk van San Pietro De kerk is rond de 13de eeuw op het gemeenteplein gebouwd en in de 18de eeuw gerestaureerd. Het altaarstuk met de heiligen Benedetto en Mauro en een mooi rococo-stuk op het hoogaltaar dateren uit deze laatste periode.

Stadstheater Augusto Massari Dit was oorspronkelijk het oratorium van de Broederschap van de Rozenkrans en werd in de 19de eeuw in theater veranderd. Hoewel klein van afmetingen, is dit een klassiek Italiaans theater met een hoefijzervormige parterre en twee rijen rijk versierde loges. Naast theateropvoeringen worden hier culturele evenementen gehouden.

Santa Lucia Kerk Tijdens het feest van Santa Lucia (13 december)

vorige pagina
**de verdedigingsmuren
van het dorp en de
oude gerestaureerde
gracht**

rechts
**Theater Augusto
Massari waar culturele
evenementen worden
georganiseerd**

verlichten honderden kaarsen de afbeelding van de heilige. In de kerk een 16de-eeuwse fresco, Madonna met Kind, en een uniek orgel uit de 18de eeuw met meer dan 600 tinnen en houten pijpen.

Kerk van S. Maria in Pietrafitta 17de eeuw De kerk is op twee kilometer van het centrum langs de weg naar Tavullia op een eerder bestaand bouwwerk gebouwd. Grafstenen en inscripties getuigen van de wonderen die door het miraculeuze altaarbeeld in de kerk zijn verricht. In de kerk een altaarstuk met de Maria-Hemelvaart van de schilder uit Rimini, Giuseppe Soleri Brancaloni (1750-1806) en op de bodem een gegraveerde marmeren plaat uit de 9de eeuw.

Santa Maria del Monte Kerk 17de eeuw Dit 17de-eeuwse bouwwerk bevindt zich net buiten het centrum en is gebouwd om de miraculeuze afbeelding van de Madonna te bewaren. Het bestaat uit slechts een schip. Vooral de buitenkant is origineel omdat hij aan drie zijden door een portico is omgeven. De van baksteen vervaardigde kerk heeft door lisenen omgeven rondbogen waar de bezoekers de interessante gedenkstenen zien die de door de Heilige Maagd verrichte wonderen navertellen.

Kerk van Santa Maria fuori le mura De kerk is in 1786 herbouwd maar beschikt over een 15de-eeuwse fresco van de Madonna met Kind.

De wijnkelder Een bezoek aan de gerenommeerde wijnkelders mag niet ontbreken. San Giovanni maakt al langere tijd deel uit van het circuit *Città del vino* (Wijnsteden), dankzij de uitstekende kwaliteitswijn die in de hele regio bekend is. Sommige kelders bieden ook cultureel interessante programma's.

Manege Riviera Horses Een grote nieuwe rijschool van bijna 10 hectare waar wedstrijden (voornamelijk springwedstrijden) worden gehouden, met rijschool, "paardrijden als therapie" en stallen.

Insectententoonstelling Deze tentoonstelling die in het voormalige oude slachthuis plaatsvindt, is in samenwerking met het *Centro Studi Naturalistici Valconca* opgericht om het natuurlijk erfgoed van het Conca-dal te bestuderen en registreren, in het bijzonder door middel van de studie van insecten en andere geleedpotigen.

niet te vergeten

De magische komst van de zomer

De nacht van San Giovanni, d.w.z. de nacht tussen 23 en 24 juni wordt niet alleen in de Romagnoolse traditie als de "heksennacht" beschouwd. Het gaat hier om een oud geloof dat te maken heeft met de viering van de zomerzonneward. Deze dag werd al eeuwen lang als een zeer magisch moment beleefd. Volgens de legende

kon men 's nachts heksen zien die elkaar onder grote bomen en op viersprongen ontmoetten. Men hoefde slechts op een kruispunt te gaan staan met een houten hooivork onder de kin om zich voor de heksen te behoeden; dit zou genoeg zijn om het onheil te weren dat de heksen dagelijks over het platteland verspreidden. Men geloofde dat ook de dauw die deze nacht op de velden neerdaalde, krachten tegen hekserij bezat. De kleren en doeken die hierdoor bevochtigd werden zouden niet door mot worden aangevallen en knoflook die met de dauw in aanraking kwam, werd als nog heilzamer beschouwd. Van het water uit de bron 's morgens zou men goede ogen en een gezond lichaam krijgen. Maar voor San Giovanni in Marignano bestaat er een andere reden om dit feest dagenlang in haar mooie oude centrum te vieren. Deze reden heeft te maken met *Artemisia*, een fascinerend wezen dat hier tussen de 18de en 19de eeuw geleefd zou hebben. Zij was een traditionele genezer, in zekere zin een "goede heks", die in de hele streek bekend was. Mensen kwamen van heinde en ver om zich door haar aan het ritueel met de olie van San Giovanni te onderwerpen, waarmee zij hen van het "boze oog" of van hekserij kon genezen. De herinnering aan Artemisia duurt nog steeds voort en haar huis ligt in het centrum van het dorp, waar ook de schilder Mario Magnanelli heeft gewoond en gewerkt en wiens werken hier nog te zien zijn.

evenementen

Heksennacht

Juni Gevarieerd evenement dat cultuur en vermaak combineert en de tradities en rituelen in verband met de zomerzonnepunt viert, een magisch moment dat is verbonden met heksenactiviteiten. In het hele dorp vinden evenementen, tentoonstellingen, marktjes en andere activiteiten plaats.

Nieuwjaarsfeest van de wijn

September Deze afspraak wijdt het begin van de herfst en het oogstseizoen in. San Giovanni, Wijnstad, organiseert in haar gerenommeerde wijnkelders evenementen volgens de plaatselijke traditie.

Jaarmarkt van Santa Lucia

December, 13 december en de zondag daarvoor De enige nog overgebleven landbouwbeurs. Markt, tentoonstellingen, exposities, kerstversieringen, landbouwproducten en plaatselijke gastronomie en wijn.

Morciano di Romagna

wetenswaardigheden

Tijdens een wandeling door het stadscentrum ademt de bezoeker de 19de-eeuwse sfeer in van de architectonische soberheid en strengheid die rond de eeuwwisseling gebruikelijk was. Deze kleine stad is voor het Conca-gebied van groot belang, dankzij de ontwikkeling van de laatste 150 jaar, die haar in een centrum van handel en dienstverlening veranderde. Maar ook vroeger stond de stad al bekend als handelscentrum wat zich manifesteerde in de jaarmarkten en in het bijzonder in die van San Gregorio, waarmee het begin van de lente werd gevierd en die ook nu nog een van de belangrijkste van Romagna is. De gunstige ligging - aan de voet van de Montefeltro-heuvel, niet ver van San Marino, op een kruising van wegen die naar de kust leiden - heeft ongetwijfeld een grote rol gespeeld. De straten in het centrum zijn als schaakbord georganiseerd; vanwege de sobere sfeer is het de ideale plaats om te winkelen of over de drukbezochte marktjes te slenteren, die vroeger dagelijks werden gehouden. Ook de Romeinen hadden deze streek om haar ligging gekozen en bouwden hier boerderijen en nederzettingen, waarvan nog steeds overblijfselen worden gevonden. De naam Morciano lijkt afkomstig van de familie Marcia, die hier een nederzetting vestigde. In de middeleeuwen bereikte de plaats haar hoogtepunt dankzij de Abdij van San Gregorio, het klooster dat door San Pier Damiani in 1061 werd gebouwd. Hier ontstonden de eerste grote markten, die later werden verplaatst naar het dorp op de heuvel die over de Conca uitkeek. Al genoemd in de Geographus Bavarus in de 8ste, 9de en 10de eeuw, werd het een "castrum" rond het jaar 1000, zoals uit enkele documenten blijkt. Morciano was in die tijd een landelijk kasteel dat het bewoonde centrum moest verdedigen en waar de producten van het gebied werden opgeslagen. Morciano werd pas een gemeente in 1857, toen een pauselijk decreet alle gebieden van Montefiore Conca (rechts van de rivier) en San Clemente (links van de rivier) verenigde, waarbij Morciano aanvankelijk was "ingelijfd". Door de bouw van de brug over de Conca in 1870 kreeg zij de rol van verbindingsweg tussen Montefeltro, het Conca-dal en het gebied om Rimini, waardoor er

steeds meer personen en goederen circuleerden en de oorspronkelijke op landbouw gebaseerde economie zich ook tot de tertiaire sector uitbreidde. Er ontstonden een pastafabriek, een zijderupsboerderij en een wolfabriek; de groei van de bevolking, ook dankzij de ontvolking van de heuvels, zorgde voor de rest. Hier is het aan Dante gewijde centrum "San Gregorio in Conca" gevestigd, dat is ontstaan om kennis van het leven en werk van Dante Alighieri te verspreiden. De vele activiteiten van dit centrum spelen zich echter ook in andere plaatsen van het Conca-dal af.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Morciano di Romagna
Piazza del Popolo, 1
tel. +39 0541 851911 fax +39 0541 987581
protocollo@comune.morciano-di-romagna.rn.it
www.morciano.org

Pro Loco Vereniging van Morciano
Via Boccioni, 61
tel. +39 338 2434105

bezienswaardigheden

Resten van de Abdij van San Gregorio 11de eeuw Langs de weg naar Cattolica op circa twee km van het centrum. De Abdij lag op de rechteroever van de Conca en vormde het religieuze en economische referentiepunt van het dal; in de kruisgang werd de markt gehouden. Toen de legers van Napoleon de abdij in 1797 sloten, verloor zij aan belang. De weinige resten van de muren zijn in meer recente constructies opgenomen, maar de structuur van het klooster dat in 1061 door San Pier Damiani is gebouwd, is nog steeds zichtbaar.

Vleugelslag van Arnaldo Pomodoro Het beeld van de beroemde contemporaine kunstenaar Arnaldo Pomodoro staat op Piazza Boccioni, in het midden van een fontein. Pomodoro, die in Morciano is geboren, heeft dit beeldhouwwerk aan de futuristische schilder

vorige pagina

**het stadhuis met zijn
karakteristieke balkon
dat op Piazza del
Popolo uitkijkt**

rechts
**veemarkt tijdens
de beurs van
San Gregorio**

Umberto Boccio gewijd, die ook uit deze streek komt.

Kerk van San Michele Arcangelo 18de eeuw Dit is de parochiekerk in het oude centrum, op piazza Umberto I. Hij werd in 1794 herbouwd toen de oorspronkelijke kerk werd vernietigd na een overstroming van de Conca.

Kapel van de Beata Vergine 18de eeuw Tegenover de parochiekerk staat een kleine kapel met een achthoekig interieur.

Piazza del Popolo Dit plein dat in de schaduw van hoge pijnbomen ligt, was ooit heel groot. Er werden jaarbeurzen en markten werden gehouden totdat het gemeentehuis met zijn torenklok en balkon op het plein werd gebouwd en het park werd aangelegd. In het midden staat een fontein uit 1901 met Mercurius en leeuwenmaskers.

Molens De watermolens zijn hier al eeuwenlang aanwezig, in 1662 werden er maar liefst 66 door de Conca aangedreven. Nu nog zijn er enkele exemplaren van groot historisch belang. Hiertoe behoren de *Malatesta-molen* en de *Rossi-molen*, die eveneens door de *Signoria* uit Rimini is gebouwd. Ook in de omliggende gemeentes staan verschillende molens.

niet te vergeten

Van markt naar handelsstad

De geschiedenis van Morciano en de grote *Jaarmarkt van San Gregorio*, die in de week rond 12 maart wordt gehouden, zijn onverbrekkelijk met elkaar verbonden. De oorsprong van het plaatsje en zijn ontwikkeling door de eeuwen heen baseren zich op het commerciële belang van zijn zeer oude jaarmarkt. Aanvankelijk vond deze naast de *Abdij van San Gregorio* plaats, waar hij zijn naam aan te danken heeft. Dit religieuze complex is van enorm belang voor de hele geschiedenis van het Conca-dal geweest en de resten zijn buiten het dorp nog steeds zichtbaar, langs de weg naar San Giovanni in Marignano en Cattolica. De beurs verplaatste zich geleidelijk van de Abdij naar het dorp dat op de hoogte van de rivieroever was ontstaan. Tot aan het begin van de 20ste eeuw werden hier duizenden runderen en paarden uit de omliggende bergen en heuvels te koop aangeboden. Voor het hele Montefeltro-gebied was Morciano het commerciële centrum bij uitstek. Nu nog is de beurs van San Gregorio een van de grootste traditionele voorjaarsbeurzen van Romagna. En ook nu is er een veemarkt en vinden er ontmoetingen plaats tussen paardenhandelaars en kopers. Maar er is wel wat veranderd. Zo is de markt uitgebreid tot een enorme beurs met landbouwwerktuigen, planten en tuingereedschap, allerlei soorten stands en zelfs een kermis voor de kleinere bezoekers. Tij-

dens deze feestweek is het gebruikelijk om gedroogde vijgen te eten, volgens een oud ritueel dat was bedoeld om onheil af te weren. Een bezoek aan de beurs doet herinneren aan vroeger toen men elkaar alleen tijdens speciale gelegenheden ontmoette.

evenementen

Beurs van San Gregorio

Week rond 12 maart De beurs trekt veel geïnteresseerden uit Romagna en de nabijgelegen Marche. Hij is gebaseerd op de duizend jaar oude traditie die de lente aankondigt. De boerenoprsprong wordt niet verloochend en nu nog worden hier een veemarkt, een paardententoonstelling en een grote markt met landbouwwerktuigen gehouden. Overal in de straatjes bieden de *osterie* de meest heerlijke specialiteiten.

Fu. Mo.

Laatste weekend van juli Drie dagen in het teken van de futuristische kunstenaar Umberto Boccioni wiens ouders hier zijn geboren. Aan hem en zijn beroemde beweging is het evenement *Fu. Mo., Futurismo Morcianese* gewijd, met momenten van cultuur, entertainment, kunst en gastronomie.

La Fiera dei Golosi (culinaire jaarmarkt)

November Gericht op de ontwikkeling en de promotie van zowel Italiaanse als buitenlandse voedselproducten. Een echte culinaire beurs waar producenten en verkopers van de levensmiddelenindustrie en enogastronomie een publiek van fijnproevers ontmoeten.

Morciano Antico

Beursgebouw, november Antiekbeurs die de nationale aandacht heeft weten te trekken dankzij gerenommeerde exposanten uit heel Italië.

Affari Privati (private business)

Beursgebouw, november Dit is hét ontmoetingspunt voor wie tweedehands-voorwerpen (van zolder of uit de kelder) wil verkopen.

Expò Elettronica

Beursgebouw, november Een grote beurs met de meest innovatieve producten op electronicagebied; hiernaast oudere voorwerpen en voorwerpen voor verzamelaars.

San Clemente

wetenswaardigheden

Dat dit dorp van de *Signoria* Malatesta afstamt, wordt de bezoeker al snel duidelijk. Dit is namelijk direct te zien aan de ringmuur en de resten van de burcht met zijn polygonale torens die door Sigismondo Pandolfo, heer van Rimini zijn gebouwd. Naast de noord-westelijke toren ligt een ijskelder, terwijl men in de poorttoren de openingen voor de balken van de ophaalbrug en de Ghibellijnse kantelen op de aangrenzende gordels ziet. De tijd wordt in het dorp aangegeven op een 18de-eeuwse stenen wijzerplaat en op een artistieke keramiek wijzerplaat van de beeldhouwer Giò Urbinati, die zich beide op de stadstoren bevinden. De gemeente is genoemd naar een beroemd persoon uit de geschiedenis van de kerk, en wel naar Clemens, bisschop van Rome, derde opvolger van Petrus van 88 tot 97 n.Chr. en auteur van de "Brief aan de christenen van Korinte". De eerste getuigenis van zijn "castrum" dateert van 962 toen Otto I het dorp aan de graven van Carpegna schonk. Hierna behoorde het aan de Malatesta's toe en na hun val werd het eigendom van de familie Serenissima en vervolgens van de kerk. Door het door muren omringde centrum loopt slechts een straat die op piazza Mazzini uitkomt, waar het stadhuis en de parochiekerk liggen. De kerk werd in de 19de eeuw op een constructie uit de 14de eeuw gebouwd. Op de hier-naast gelegen oostelijke poort ziet men een gedenksteen ter herinnering aan een beroemd inwoner die hier in 1842 was geboren, de dialectdichter Giustiniano Villa. Hij was een van de meest beroemde dichters van Romagna die de schoonheid en sociale gerechtigheid bezong. Rust en vrede heersen over dit dorp dat niet al te veel werd betrokken in de strijd tussen de *Signorie* dankzij zijn relatief afgelegen ligging; hierdoor kreeg het dorp het bestuur in handen van het middelste Conca-dal. Veel dorpjes in dit gebied hebben interessante middeleeuwse of renaissancesporen. Ook de mooie constructies van Agello en Castelleale op enkele kilometer van het centrum, zijn zeer de moeite waard. Afgezien van zijn bloeiende landbouwproductie, richt het dorp zich nu vooral op de enogastronomie en op activiteiten die de tradities in stand houden. De wijn is koning in dit gebied, waar

een uitstekende Sangiovese van Romagna wordt geproduceerd. Niet voor niets is de plaats opgenomen in de Nationale Vereniging van Wijnsteden en heeft het een belangrijk dorpsfeest waar men de plaatselijke productie kan proeven.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van San Clemente
Piazza G. Mazzini, 12
tel. +39 0541 862411 fax +39 0541 980710
mail@sanclemente.it
www.sanclemente.it

Pro Loco Vereniging van San Clemente
p/a Comune Piazza G. Mazzini, 12
proloco.sanclemente@libero.it

bezienswaardigheden

San Clemente Kerk Deze werd in 1836 op resten van de 14de-eeuwse kloosterkerk gebouwd, waarvan binnenin sporen te zien zijn. In het enkele schip dat door zuilen wordt opgesierd, hangt een doek met de Heilige Familie van Giovanni Battista Costa, een interessante 18de-eeuwse schilder uit Rimini. Het hoogaltaar met het beeld van San Clemente is van scagliola vervaardigd. De rechterkapel is aan de Gekruisigde Jezus gewijd, de linker aan de Heilige Familie. Onder het presbyterium bevindt zich een reservoir, genaamd "put van de Broeders" uit 1370.

Piazza Mazzini Hierop komt de enige straat van het oude centrum uit en hier liggen de parochiekerk, het stadhuis en de toegangspoort met zijn barokke stadstoren en gedenksteen ter ere van de dichter Giustiniano Villa, een van de vaders van de dialectpoëzie in Romagna.

Muren en bastions De aanwezigheid van de Malatesta's is nog steeds zichtbaar in de structuur van San Clemente. Net als vroeger omsluiten de muren met hun polygonale bastions het oude centrum waardoor het zijn middeleeuwse identiteit behoudt.

[vorige pagina](#)
**het rustige Malatesta-
dorp in het middelste
Conca-dal**

[rechts](#)
**de originele 18de-
eeuwse Mariakapel**

Agello, gefortificeerde boerderij Een minuscule versterkt dorp midden in het landschap dat de aandacht verdient. Het ligt gesloten en geïsoleerd aan de voet van de heuvel waarop San Clemente ligt. De Tombe van Agello wordt voor het eerst in de 14de eeuw genoemd.

Cevolabbate Hier liggen de “*case con bottega*”, huizen met werkplaats, en traditionele kleine eenvoudige woningen met slechts een paar kamers.

Mariakapel Deze elegante en originele Mariakapel uit de 18de eeuw is zowel interessant om zijn vorm als om de ligging.

Castelleale 14de eeuw Gefortificeerde nederzetting van middeleeuwse oorsprong die in 1388 door Leale, Bisschop van Rimini en lid van de familie Malatesta, werd gebouwd. De originele structuur is sterk veranderd doordat zij gedeeltelijk werd verwoest en meerdere malen werd gerestaureerd, maar voor een nauwlettend en kundig oog is haar oorsprong goed te zien.

niet te vergeten

Een schoenmaker met de gave van de dichtkunst

In San Clemente is in 1842 een persoon geboren die van grote invloed op de volkscultuur van Rimini en Romagna is geweest: de dichter Giustiniano Villa. Van beroep was hij schoenmaker maar zijn artistieke inslag en vastberadenheid om uit te spreken wat hij dacht, maakten hem tot een echte “*poeta di piazza*” (dichter van de straat). Zijn gedichten in dialect, die hij tijdens zijn werk uit zijn hoofd creëerde, werden vanaf 1875 gedrukt en vanaf dat moment circuleerden zijn gedichten op losse blaadjes. Op een stoel staand droeg hij zijn gedichten voor die vaak sarcastisch, maar altijd diepgaand en sociaal bewogen waren, waarna hij voor weinig geld zijn blaadjes aan het publiek verkocht, dat uit boeren, arbeiders en een enkel verlicht lid van de middenklasse bestond, die de gedichten vervolgens thuis of tijdens feesten voorlezen. In het begin bereikte hij zijn publiek via markten en jaarbeurzen, ook in afgelegen steden, zoals Rimini, Santarcangelo en veel dorpen uit de gebieden van Montefeltro en Pesaro. Al snel werd hij beroemd en maakte hij deel uit van de glorierijke geschiedenis van Romagna. Hij werd door velen geïmiteerd, die zijn poëtische verhalen en essays in dialect uit hun hoofd leerden. Half bard, half troubadour, wist hij zo goed in dialect te dichten dat hij voor iedereen begrijpelijk was. Zijn gedichten hadden de vorm van dialoog en waren vaak een redetwist, bijvoorbeeld tussen heer en boer, waarbij de eerste in het Italiaans sprak en de laatste in dialect - op slimme en expliciete wijze - antwoordde. Villa

was gevoelig voor de werkelijkheid om hem heen en behandelde daarom thema's als de oorlog, politieke verkiezingen en belastingen. Op 77-jarige leeftijd kwam hij bij een ongeluk om het leven, maar zijn poëzie duurt voort en houdt de herinnering in stand aan deze dichter van de armen en aan zijn strijd tegen onrecht en tirannie. Ieder jaar wordt in zijn nagedachtenis het succesvolle *Concours van dialectpoëzie* gehouden.

evenementen

Net als ooit

Eind mei, begin juni Een evenement in twee delen, gericht op de gastronomische en culturele tradities: de *Palio Gastronomico* waar de verschillende dorpen elkaar uitdagen in de bereiding van plaatselijke gerechten; en verder het *Concours van de dialectpoëzie*, ter ere van de dichter Giustiniano Villa. Het werk van de deelnemers wordt zowel door het publiek als door een deskundige jury beoordeeld.

Note di...vino (noten van wijn)

Juni en juli Een reeks afspraken in het teken van wijn en goede muziek. San Clemente is een "Città del Vino" en beschikt over veel wijngaarden en DOC-wijnen, waaronder de Sangiovese. Het groot aantal variëteiten is te wijten aan de verschillende liggingen en kenmerken van de grond waarop de druiven groeien: van de hoger gelegen gebieden die op zee uitkijken tot die op kleiachtige grond bij de rivier.

Montecolombo

wetenswaardigheden

Montecolombo is in 1815 door paus Pius VII tot zelfstandige gemeente uitgeroepen, na deel te hebben uitgemaakt van Montescudo. Dit dorpje dat links van de rivier ligt, was een van de Malatesta-burchten wat nog te zien is aan de structuur. Door de eeuwen heen heeft het grote delen van zijn fortificaties weten te behouden en gelijktijdig zijn groene landschap beschermd. Daardoor heeft het nu een harmonieus en vriendelijk aanzien. En vanaf de middeleeuwse terrassen opent zich het panorama over het vlakke land en de zee. De *Signoria* Malatesta die hier vanaf 1271 regeerde, ook al was het dorp al sinds 568 van Rimini, onderging hier aanvallen vanuit het hoge Conca-dal, dat door de Montefeltro's werd bestuurd. Daarom lieten de Malatesta's de eerdere constructie uit het jaar 1000 versterken. Samen met het nabijgelegen Montescudo vormde Montecolombo een barrière tegen de aanvallen van het hertogdom van Federico. Als deze twee burchten zou worden ingenomen, zou de weg tot verovering van het platteland van Rimini open liggen. Tijdens een wandeling door het oude centrum proeft men de middeleeuwse sfeer en kan men van het uitzicht genieten, om vervolgens naar de 18de-eeuwse wasplaats af te dalen. Deze is uniek in zijn soort vanwege de "overloop"-wasbakken die geleidelijk aan lager worden. Onder in het dal, in het buurtschap Taverna, ligt nog een interessante wasplaats die ongeveer een eeuw later is gebouwd en op wonderbaarlijke wijze bewaard is gebleven. In het vriendelijke omliggende landschap ziet men uitgestrekte wijn- en olijfgaarden waar uitstekende wijn en olie geproduceerd worden. Vanaf Montecolombo bereikt men San Marino en bij de weg in het dal beginnen de eerste Apenijnen. Hier veranderen de lage heuvels in een meer bosachtig gebied met velden en weiden. Ook San Savino heeft een burcht die over de hoofdweg uitkijkt.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Montecolombo
Piazza Malatesta, 3
tel. +39 0541 984214 fax +39 0541 984705
sindaco.montecolombo@provincia.rimini.it
www.comune.montecolombo.rn.it

Pro Loco Vereniging van Montecolombo
Piazza San Martino di Tours, 1/1
tel. +39 0541 984158 fax +39 0541 868143

bezienswaardigheden

Oude centrum De middeleeuwse structuur van het dorp is duidelijk herkenbaar. Interessant is het systeem van de oude poorten. De toegang moet niet eenvoudig geweest zijn met de eerste gekanteelde barrière die bewaakt werd door een cirkelvormige toren en door de klokkentoren. Via de tweede barrière, een poort met lancetboog, gaat men het dorp binnen. Noemenswaardig zijn ook de ringmuren die nu door een dichte begroeiing zijn omgeven.

Wasplaatsen Er zijn nog twee mooie exemplaren van deze wasplaatsen, die door de gemeenschap echter niet alleen gebruikt werden om te wassen maar ook om elkaar te ontmoeten en te socialiseren. Beide zijn zeer zorgvuldig gerestaureerd. De eerste bestaat uit meerdere "overloop"-wasbakken en bevindt zich aan de voet van het dorp, die men kan bereiken via een mooie weg met geplaveide traptreden van middeleeuwse oorsprong, *Via Acquabona*, die de Villa en het dorp verbindt. De tweede wasplaats is uit 1874 en ligt in Taverna.

Kerk van S. Martino De parochiekerk bevat een mooi 17de-eeuws schilderij, vervaardigd door Brancalone, met de afbeelding San Martino.

Palazzo Orlandi-Contucci Oorspronkelijk uit de 16de maar herbouwd in de 19de eeuw, was dit de vestingtoren van het kasteel, waar de kapitein van het militaire garnizoen en heer van de plaats, verbleef. Al vanaf de 18de eeuw werd het eigendom van de familie Contucci uit Monte Colombo. Hoewel deze familie geen mannelijke erfgenamen meer had sinds het eind van de 19de eeuw, werd de naam van het gebouw door de erfgenamen in stand gehouden,

vorige pagina
de versterkte
structuur van het dorp

rechts
kasteel van San
Savino langs de
heuvelweg naar Rimini

en wel vanaf de laatste schoonzoon, die familie van de beroemde schrijver Giacomo Leopardi was. Na het stadhuis is dit het grootste gebouw in het oude centrum.

Stadhuis Dit is een van de meest imposante gebouwen van het oude centrum. Het heeft een vleugel uit de 18de eeuw. De nieuwe vleugel, naar het westen gericht, was ooit een kerk die aan Santa Maria della Neve (Heilige Maria van de Sneeuw) was gewijd.

Kasteel van San Savino San Savino is een mooi dorp dat aan de weg naar Rimini ligt, met interessante gebouwen en mooie kasteelmuren.

Taverna en Osteria Nuova In deze twee kleine dorpjes zijn de keramiekwerkplaatsen nog in bedrijf, die zich op een grote traditie kunnen beroemen. De pottenbakkers vervaardigen hier al van oudsher huisraad, schalen, vazen en bakken van terracotta die ook nu nog te koop zijn.

Meer van Monte Colombo Hier zijn de *Associazione Dare* (Vereniging "Geven") en de *Stichting Leo Amici* gevestigd. De *Jongens van het Meer*, zoals ze worden genoemd, beheren een agriturismo, een biologisch landbouwbedrijf, een luxe hotel-resort met medisch centrum en thermen, een restaurant en een theater dat ieder jaar grote musicals produceert. De gemeenschap beschikt nu over een kunstacademie, een opnamestudie en maar liefst twee toneelgezelschappen: behalve een professionele theatergroep, heeft de acteur en regisseur Carlo Tedeschi die de jongeren regisseert, een twee groep gecreëerd met leerlingen van de academie. Tot dertig jaar geleden lag hier alleen het meer; nu bestaat er een volledig dorp, het *Kleine Dorp aan het Meer*, of beter gezegd, een "klein dorp buiten de wereld" zoals de jongeren de plaats noemen, geïnspireerd door de oprichter Leo Amici. Deze laatste, geboren in de buurt van Rome, was een rooms-katholieke leek die hier, na vele reizen in Italië en in het buitenland waarbij hij honderden mensen tot steun was, in het begin van de jaren 80 arriveerde om zijn droom tot werkelijkheid te maken: het oprichten van een dorp dat gewijd was aan liefde, vrede en broederschap. En hier was het dat hij in 1986 stierf.

niet te vergeten

Een variëteit aan landschappen en gerechten

Vanuit Coriano bereikt men San Savino en vervolgens Montecolombo, via een van de mooiste wegen qua landschap in het hele Malatesta-gebied. Dit is een heuvelpas van waaraf men de zeer goed behouden landbouw-omgeving met haar harmonieuze landschappen kan bewonderen. De olijf- en wijngaarden zijn hier gul met hun producties die van uitstekende kwaliteit zijn, de huizen herinneren aan de woningen van weleer en de

boerenwereld laat zich van zijn traditionele kant zien. Interessant is te zien hoe het evenwicht is behouden tussen de ingrepen van de mens en het heuvelachtige landschap, waar men overal op de achtergrond de drie karakteristieke pieken van de nabijgelegen Republiek San Marino ziet. De beste manier om van deze landelijke omgeving en haar geuren en kleuren in de verschillende seizoenen te kunnen genieten, is tijdens een wandeling of op de fiets. En wanneer men geen haast heeft zijn ook de mooie oude weggetjes zeer de moeite waard, zoals de “wegen van de wasplaatsen”. De meest interessante is de route tussen de twee wasplaatsen vanwege haar historische en artistieke waarde. Dit netwerk van wegen en paden, dat zeer goed begaanbaar is, ligt tussen de Via Acquabona en de Strada per la Fonte en tussen Via Castelrotto en Ca' Balducci. Grote delen van deze straten liggen in de schaduw van hoge bomen en als men naar het geheel kijkt, ziet men de technologische kundigheid waarmee zij vroeger zijn aangelegd. De eerste twee die vooral qua omgeving mooi zijn, verbinden de wasplaatsen van Monte Colombo en Taverna. De Via Castelrotto loopt door het landschap onder het kasteel en heeft zijn naam (“verwoest kasteel”) te danken aan een volksverhaal dat over een laat-romaanse fortificatie in de heuvels spreekt, dat een groot deel van de Conca-rivier domineerde. De natuur en omgeving zijn hier prachtig, ook dankzij de immense honderdjarige bomen en bosachtige omgeving rond het Calamino-park met zijn rijke fauna, waaronder reeën, eekhoorns en vossen. Het gebied dat voor een deel eigendom van de gemeente is, heeft een oppervlakte van 15 hectare. De grote verscheidenheid van het landschap in dit mooie heuvelgebied weerspiegelt zich in de enogastronomische producten en de goede keukens van de agriturismo's en restaurants.

evenementen

Feest van de Trippa en de Strozzaprete

Juli Typisch folkloristisch dorpsfeest gewijd aan twee traditionele gerechten: de “strozzapreti”, handgemaakte pasta, en de “trippa” (pens), een gerecht met een zeer lange bereidingstijd. Dit alles vergezeld van de beroemde olie, de uitstekende lokale wijnen, muziek en stildansen.

De musicals in het theater Leo Amici

Meer van Montecolombo Volgens een programma dat zich over het hele jaar uitspreidt worden originele Italiaanse musicals opgevoerd, gecreëerd door Carlo Tedeschi, wiens leitmotiv wordt gevormd door de waarden vrede, broederschap en liefde.

Gemmano

wetenswaardigheden

Een zee van groen in dit *hoogste punt van het Conca-dal* van de provincie Rimini. De heuvels zijn hier door de prachtige natuur met een weelderige en wilde begroeiing bedekt. Een paradijsachtige oase van stilte en licht vanwaar men van oneindige horizonten geniet. Vooral liefhebbers van bucolische scenario's mogen een bezoek aan deze plaats niet missen. En dit is nog niet alles, want binnen het gebied van deze gemeente liggen de Grotten van Onferno, beschermd door het gelijknamige *reservaat*. Deze grotten, die ook nationaal bekend zijn, zijn de enige natuurlijke grotten van de provincie Rimini. Ze zijn goed bereikbaar en tijdens een bezoek ontdekt men hoe betoverend en uniek deze plaats is, zowel vanwege de geologische samenstelling als om zijn bijzondere bewoners: meer dan 6000 vleermuizen, bijna zes keer meer dan de inwoners van de gemeente. Ook de geschiedenis heeft hier haar tekens achtergelaten. Op het land, bij de mooie vlakte die aan Montefiore grenst, zijn er in het plaatsje San Pietro in Cotto sporen van een grote nederzetting waar een intense exploitatie van de landbouw heeft plaatsgevonden, hetgeen te zien is aan de boerderijen en de rustieke villa's. De oorsprong van de vesting dateert uit de late middeleeuwen en ondanks de verwoestingen in de Tweede Wereldoorlog ("Gotische Lijn") zijn de resten nog goed zichtbaar, ook dankzij de hulp van de beschrijvingen die men tijdens een bezoek kan lezen. Van 1233 tot 1356 viel Gemmano onder de gemeente Rimini om vervolgens deel uit te maken van het Malatesta-gebied. Aan het begin van de 16de eeuw arriveerden de Venetianen hier maar in 1518 keerde Gemmano terug onder Rimini. Twee andere kastelen in het landschap zijn interessant vanwege hun landelijke karakteristieken: Marazano en Onferno, dat nu volledig is gerestaureerd nadat het in 1496 door Federico da Montefeltro werd verwoest. Het heeft vervolgens ernstige gevolgen ondervonden van het feit dat het zich op de Gotische Lijn bevond. Daarom blijft het een belangrijke plaats van herinnering die opgenomen zal worden in het "Sistema Territoriale a Rete Linea Gotica", dat momenteel wordt opgericht door de plaatselijke en regionale instellingen ter bescherming van het historisch-culturele erfgoed, met speciale verwijzing naar de Tweede Wereldoorlog.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Gemmano - Bureau Toeristische Informatie
Piazza Roma, 1

tel. +39 0541 854060 fax +39 0541 854012

uit@comune.gemmano.rn.it - info@comune.gemmano.rn.it

www.comune.gemmano.rn.it

bezienswaardigheden

Oude centrum In het hart van het centrum liggen de kerk van San Lorenzo en het stadhuis, omgeven door de oude muren (11de eeuw), die onlangs zijn gerestaureerd. Iets verderop, uit latere tijd, het oratorium van de Beata Vergine delle Grazie, die door het volk zeer vereerd was.

Kerk van Carbognano Een kleine plattelandskerk met een mooie ligging in het gelijknamige dorpje dat door de verering van een afbeelding van Maria uit de 17de eeuw veel bezoekers aantrok.

Piana di San Pietro in Cotto Dit gebied ligt niet ver van de Conca-rivier en hier zijn belangrijke archeologische resten gevonden uit de tijd van de Romeinse republiek en de late middeleeuwen. Zo kan men een inrichting voor metaalbewerking herkennen en een complex monumentaal gebouw met verwarmde ruimtes, een bad met mozaïeken en marmeren bekleding dat uit de tijd tussen de Romeinse republiek en het keizerrijk stamt en uitzicht op de hoofdweg heeft. Verder zijn er sporen van nederzettingen uit verschillende tijden gevonden, van de laat-antieke tijd tot aan de late middeleeuwen, waaronder de oude weg, waarvan het wegdek vervolgens meerdere malen werd gerestaureerd met bakstenen, kinderkopjes en grind.

Onferno, Natuurreservaat, Bezoekerscentrum, Museum en Grotten Het reservaat beslaat 273 hectare, beschermd vanwege de aanwezigheid van krijtaderen en *badlands*, alsmede om de weelderige begroeiing en de dierenwereld met veel zeldzame wilde dieren. Ook de flora is de moeite waard met haar meer dan 420 soorten en ondersoorten bloemen. In het gebied bevindt zich het museum dat tentoonstellingen en didactische activiteiten organiseert om een uitleg te geven over de grotten en het reservaat, met betrekking tot fauna, geologie en vegetatie. Het is verbonden met het Bezoekerscentrum van de grotten, dat zich in

[vorige pagina](#)

**het groene Gemmano,
hoogste punt van
het Conca-dal in de
Rimini-streek**

**rechts
natuurreservaat
Onferno dat 273
hectare beslaat**

de oude *Pieve* van Santa Colomba bevindt. De grotten bestaan uit een zeer bijzondere karstformatie die voor het eerst in 1916 wetenschappelijk werd onderzocht door de speleoloog Quarina. Een onderaards riviertje heeft deze krijtrotsen uitgegraven en hier gangen, ruimtes en rotsspleten gecreëerd, die zich onder de grond over een oppervlakte van circa 750 m uitspreiden. Het publiek kan een route van bijna 400 m afleggen. Een zeer fascinerend bezoek onder leiding van een gids en met uitrustingen die door het Bezoekerscentrum worden geleverd.

Onferno Op de rotsvlakte boven de grotten ligt het dorpje, dat ooit een echte burcht was en nu over verblijfsaccommodatie en restaurants beschikt.

Marazzano Landelijk kasteel waarvan nog resten van de muren en wallen zijn overgebleven.

niet te vergeten

De enige natuurlijke grotten in de buurt van Rimini

Deze liggen in de *Riserva naturale orientata* en het bijzondere aan deze grotten is dat ze veel meer inwoners hebben dan de gemeente zelf. De naam van de plaats is *Onferno*, die in 1810 de naam Inferno (Hel) heeft vervangen, die door de bisschop van Rimini, Gualfardo, te diabolisch werd geacht. Waarom de plaats zo heette, wordt al snel duidelijk: hier liggen grotten met een oppervlakte van 750 meter in de krijtaderen van het Conca-dal, die al in de oudheid beroemd waren en als mysterieus werden beschouwd, en die door hun duisternis de naam Inferno kregen. Nu zijn ze bewoond door een kolonie van meer dan zesduizend vleermuizen, van maar liefst zes verschillende rassen. De vleermuizen zijn onschuldig en hebben een grote wetenschappelijke waarde omdat ze met uitsterving zijn bedreigd. Enkele deskundigen zagen in deze grotten de plaats waaraan Dante inspiratie zou hebben opgedaan om de Hel in zijn Goddelijke Komedie te beschrijven; de analogieën tussen de beschreven plaatsen en het landschap van de grotten zouden ten minste tachtig zijn, om te beginnen de toegangspoort. Er zijn namelijk veel getuigenissen dat Dante een periode van zijn ballingschap in dit gebied heeft doorgebracht. Het staat in ieder geval vast dat de grote onderaardse ruimte die ooit grotendeels ontoegankelijk was, angst en onherbergzaamheid inboezemde. Vandaag de dag hebben de grotten niets vreeswekkends meer maar ze blijven fascinerend. De mooie grotten liggen in een natuurlijke omgeving die even interessant is en nu beschermd is door het gelijknamige *Natuurreserveaat*. Ze kunnen helemaal bezocht worden tijdens een tocht die van een hoogte van 290 m naar 70 m afdaalt, waar men het ondergrondse systeem van de grotten en de zeer suggestieve ruimtes

kan bewonderen. Hier vindt men gepolijste wanden, op sommige punten met kristallen en verder glanzend kalksteen dat watervallen lijkt te vormen, paden met de “parels van de grot” en stalactieten die tot de grootste van Europa behoren. Hoewel men door canyons, ingestorte ruimtes en nauwe doorgangen komt, blijven de grotten dankzij een ingang onder en een uitgang boven, goed geventileerd. Hun compositie als krijtrots is ontstaan door de eroderende werking van infiltratiewater op lagen grond van verschillende dichtheid, permeabiliteit en oplosbaarheid. Met hun karstmorfologie hebben ze een ondergrondse waterstroom en een reeks op verschillende niveaus gelegen ruimtes, die onderling verbonden zijn door gangen en spleten. Door de stroming van water op de oppervlakten van de ruimtes, hebben zich bizarre concentraties calciumzout gevormd. De verlichting wordt uit respect voor de kolonie vleermuizen die hier woont minimaal gehouden; in de zomer kan men de kolonie zien die in juni druk bezig is met de voortplanting. De eerste tien dagen blijft een net geboren vleermuis bij de moeder, waarna zij het in een soort beschermde ruimte achterlaat die door andere volwassen vrouwelijke vleermuizen wordt beschermd. Dit is een goede gelegenheid om de vleermuizen van dichtbij te zien en vooral om de klassieke vooroordelen jegens de handvleugelige diertjes te overwinnen: ze bijten zich niet in haren vast, en voeden zich met insecten, niet met bloed! De bezoeken vinden onder leiding van deskundige gidsen plaats en bij de ingang ontvangt men een helm en een zaklamp. Het is raadzaam stevige schoenen te dragen want door de vochtigheid kan de bodem glad zijn, en een sjaal of regenjack, ook in de zomer, want de temperatuur ligt tussen de 12-14 graden.

evenementen

Gemmano & Gerechten

4° zondag van de maand van april tot oktober Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat is de markt met landbouwproducten geopend en kan men plaatselijke gerechten proeven. Ieder evenement wordt vergezeld van live-muziek, tentoonstellingen, prijzen, enz..

Feest van de Pappardella al Cinghiale

Half augustus Typisch gastronomisch dorpsfeest met heerlijke plaatselijke gerechten waarin de handgemaakte pasta een hoofdrol speelt, zoals de *pappardelle* - een wat brede verse tagliatella - geserveerd met een saus van everzwijn, die men in het dal onder het dorp vindt. Dit feest, waar de “*azdore* (huisvrouwen) uit Romagna meer dan 7 duizend eieren voor de *pappardelle* gebruiken, trekt ieder jaar duizenden bezoekers.

Montefiore Conca

wetenswaardigheden

Het dorp behoort tot de “*Mooiste dorpen van Italië*” en heeft de *Bandiera arancione* (oranje vlag) van de *Touring Club Italiano*.

Het zicht op de burcht, een indrukwekkende Malatesta-constructie die onneembaar het dal van de Conca-rivier domineert, is adembenemend. Maar ook het middeleeuwse centrum is fascinerend en moet bezocht worden. Het dorp ligt te midden van ongerepte bossen en vriendelijk glooiend bouwland, terwijl de rivier op de achtergrond ligt en de horizon wordt afgetekend door de zee. Montefiore is een bestemming die in ieder seizoen de moeite van een bezoek waard is: in de winter met de omliggende witbesneeuwde bergtoppen en met de levende kerststal binnen de 14de-eeuwse muren; in de lente wanneer het bloeiende landschap ontwaakt en de rituelen met Pasen ons terug in de tijd voeren; in de zomer, wanneer muziek en stemmen de pleinen en de binnenplaats van de burcht vullen en feesten met voorstellingen en kunst elkaar opvolgen; in de herfst met de geuren en kleuren van de rijke producten van dit land, waaronder kastanjes en extravergine olie. De *Castrum Montis Floris* werd voor het eerst in de 12de eeuw genoemd in een concessie van paus Alexander III aan de kerk van Rimini. De oorsprong van het dorp is zeer oud zoals uit de vele vondsten uit de ijzertijd en de Romeinse periode blijkt. De historische periode die de meeste sporen heeft achtergelaten zijn de middeleeuwen, toen hier de machtige familie Malatesta heerste, die in 1322 alle rechten op Montefiore van de gemeente Rimini en van de Paus kochten en het in een exclusief familiebezit veranderden. Ook om deze reden hebben ze de burcht met zorg verbeterd en versterkt, die zowel als sterke militaire machine als als vakantieverblijf van de familie werd gebruikt en van alle gemakken was voorzien. Hier werd Galeotto Belfiore Malatesta in 1377 geboren en hier zijn beroemde personen als pausen en keizers te gast geweest. De burcht breidde zich uit met huizen, kerken en kloosters, waar nog overblijfselen van zijn. Na de val van de Malatesta's werd de plaats door de Borgia's bestuurd, vervolgens door de republiek van Venetië en door de prins van Macedonië, Costantino Comneno, die hier in 1530 overleed. Daarna was het de kerk die hier, net als in de rest van Romagna, regeerde. Nu belooft Montefiore

de bezoekers met een breed aanbod aan bezienswaardigheden en activiteiten. Naast het mooie landschap en de monumenten, met op de eerste plaats de burcht, kan men in de omgeving wandelen, paardrijden en fietsen. Er is verder een grote keuze aan structuren om een rustpauze te houden en Montefiore maakt deel uit van *Comune Amico del Turismo Itinerante* (Caravans en Camper Toerisme).

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Montefiore Conca - Bureau Toeristische Informatie
via Roma, 3 - tel. +39 0541 980035 fax +39 0541 980206
uit@comune.montefiore-conca.rn.it
www.comune.montefiore-conca.rn.it

bezienswaardigheden

Malatesta-burcht De burcht werd eerder gebouwd, maar een jaartal staat vast: in 1337 bouwde Malatesta Guastafamilia de burcht om tot een militaire machine die ook tot zomerverblijf diende. De burcht werd onder meer bezocht door de koning van Hongarije, Andrea, die hier in 1347 met zijn hele hofhouding verbleef en later door de pausen Gregorius XII en Julius II, Sigismund, keizer van Bohemen en door oneindig veel edellieden en heren uit die tijd. Een ander lid van de *Signoria*, Malatesta Ungaro, gaf opdracht tot de vervaardiging van het wapen aan de ingang en de kostbare fresco's in de zogenoemde Zaal van de keizer, van Jacopo Avanzi, waarop een strijd met voet-soldaten is afgebeeld. De hele structuur is onlangs gerestaureerd en kan nu in haar volle schoonheid en machtigheid bezichtigd worden. De bezoeker krijgt een goede indruk van vroegere tijden alsmede van welke historische en architectonische periodes haar hebben gekenmerkt. Zo ziet men onder meer het originele dak vanaf het hoogste punt van de burcht, dat ook een adembenemend uitzicht over de Adriatische zee en de heuvels biedt. Door het jaar heen vinden er kunsttentoonstellingen en -workshops in de burcht plaats.

Permanente tentoonstelling “De kleuren van Montefiore”.
Archeologische getuigenissen van de opgravingen in de burcht In het kasteel vindt een permanente tentoonstelling plaats

vorige pagina
**een contemporaine
kunstinstallatie voor
de Malatesta-burcht**

rechts
**“Slag van de ridders”,
fresco van Jacopo
Avanzi in de keizerlijke
zaal**

van de vondsten van het archeologisch onderzoek dat plaatsvond tussen 2006 en 2008, waar men de uitzonderlijke keramiekproductie uit de tijd van de Malatesta's kan bewonderen: tientallen borden, mokken en kommen met portretten en cartouches, gotische letters en versieringen, geometrische motieven en symbolen. Het keramiek is in de kleuren blauw, geel, okergeel, kopergroen en mangaanbruin, dezelfde kleuren als die van het schitterende landschap.

Kerk van het “Ospedale della Misericordia” Het *Ziekenhuis van de Put*, dat rond 1470 in het centrum werd opgericht als opvangplaats voor pelgrims, zoals gebruikelijk was in burchten, beschikt nog over interessante fresco's. De onlangs gerestaureerde serie op de binnenwanden wordt toegeschreven aan Bernardino en Ottaviano Dolci uit Casteldurante en toont afbeeldingen van de herrijzenis van de doden, het laatste oordeel, de hel en het paradijs. Bij dit antieke gebouw eindigt ieder jaar de processie van Goede Vrijdag, waar verschillende symbolen van de passie getoond worden.

Het heiligdom van de Madonna di Bonora Niet ver van het dorp ligt het beroemdste Mariaheiligdom van het bisdom van Rimini. De oorsprong hiervan kan worden gevonden in het werk van een heremiet, Ondidei di Bonora, die met een in 1409 opgesteld testament zijn bezit en zijn cel, waarin hij een afbeelding van de *Madonna del latte* had laten schilderen, aan de derde orde van Sint-Franciscus naliet. Rondom deze afbeelding die als miraculeus werd beschouwd, ontwikkelde zich het heiligdom dat aan het begin 20ste eeuw compleet werd gerenoveerd en waar de afbeelding van Maria het hoogaltaar domineert. Ook interessant is de sacristie waar een enorme verscheidenheid aan ex voto's getuigt van de volksdevotie van deze plek.

Middeleeuws dorp en rondgang om de muren Een wandeling door het dorp betekent de magie van de geschiedenis proeven. Na de 14de-eeuwse Porta Curina, de poort in gotische stijl met het wapenschild van Pius XII Piccolomini, ziet men rechts de parochiekerk van San Paolo, beschermheilige van de gemeente, die een mooi kruisbeeld van de “School van Rimini” en interessante figuratieve werken bezit. Links ligt de oude pottenbakkers' werkplaats die over een originele houtoven beschikt. Op weg naar de burcht, aan de voet ervan, ligt de ingang tot het Parco di Porta Nova. Een prachtig groene omgeving die zeer geschikt is voor een wandeling maar ook voor evenementen in de open lucht, met als decor de horizon van de riviera en de zee. De weg om de stadsmuren is fascinerend, zowel qua structuur als qua omgeving.

Het Stadstheater Malatesta Een kleine parel die door de recente restauraties weer straalt als vanouds. Oorspronkelijk uit de 19de eeuw heeft het een U-vormige parterre en twee rijen loges.

niet te vergeten

Een kasteel voor een blik op de cultuur van de 14de eeuw

Montefiore, residentie van de *Signoria* Malatesta, is een van de meest boeiende en welsprekende plaatsen die de geschiedenis en gebruiken tussen de middeleeuwen en de renaissance kan navertellen. Dit ook dankzij het feit dat haar oude centrum goed bewaard is gebleven en deel uitmaakt van het prestigieuze circuit van de "*Borghi più belli d'Italia*". Montefiore wordt gedomineerd door de burcht, een strenge en indrukwekkende schildwacht die vanaf de hoogste rotsvlakte het hele gedeelte van de kust tussen Fano en Ravenna overziet. Heel interessant is de route die men tijdens een bezoek aan de plaats aflegt. De recente restauratiecampagne, die gedeeltelijk door de "Soprintendenza per i beni architettonici e per il paesaggio" van Ravenna in samenwerking met de "Soprintendenza per i beni archeologici" van Emilia Romagna en de gemeente Montefiore is verricht, heeft dusdanige werkzaamheden aan het monumentale complex uitgevoerd dat men nu toegang heeft tot plaatsen die tot voor kort ontoegankelijk waren. Ondanks de vele ingrepen in de bouw, de verwoestingen en de restauraties, is het nog steeds mogelijk om uit het voorbeeld van deze burcht de 14de-eeuwse artistieke en architectonische cultuur beter te leren kennen. Hij vormt een belangrijke schakel in de 14de-eeuwse architectuur van de kastelen en een belangrijke pagina in de geschiedenis van de kunst. De opgravingen hebben structuren aan het licht gebracht die ouder waren dan de burcht zelf en tijdens archeologische onderzoeken is er een grote hoeveelheid vondsten gedaan, die vaak zeer goed behouden zijn gebleven. Sommige kruiken hebben een zeer oude gelakte majolica uit Noord-Midden Italië en verder is er 15de en 16de-eeuwse majolica uit de streken om Pesaro en Faenza teruggevonden. Ook is er veel glaswerk gevonden, voornamelijk glazen en flessen van Venetiaanse oorsprong. Andere vondsten zijn munten, gereedschap en wapens, maar ook kostbare voorwerpen, zoals een bronzen zegel met dubbele matrijs. De verscheidenheid en hoeveelheid van de vondsten geven een goed inzicht in het leven aan het kasteel, in al zijn facetten, van het leven aan het hof en de antieke beroepen tot aan militaire activiteiten. Dankzij de restauraties kan men nu ook bij ruimtes komen die tot voor kort ontoegankelijk waren, zoals de Zaal van de Keizer, waar men zeldzame schilderijen kan bewonderen die waarschijnlijk door de Bolognese schilder Jacopo Avanzi zijn gecreëerd. Het gaat om een van de meest bijzondere schilderwerken onder de Malatesta-heerschappij: een echte rariteit omdat het het enige overgebleven stuk van de 14de-eeuwse Malatesta decoraties is

met een profaan thema. Een andere fundamentele vondst is die van het dak van het kasteel. Vanaf het huidige dak is een prachtig stuk van het oorspronkelijke dak zichtbaar.

evenementen

Processie van Goede Vrijdag

Goede Vrijdag Al honderden jaren wordt Goede Vrijdag in Montefiore gevierd met een dramatische processie. De optocht die bestaat uit leden van de Congregaties met kap, uit Simon van Cyrene die het kruis draagt, Romeinse soldaten, engelen en andere figuren uit de passie van Christus, vertrekt vanuit het klooster van de Monte Auro en eindigt in de Chiesa dell'Ospedale. De gebruiken, fakkels en muzikale noten van de stadskapel maken van dit ritueel een moment van religie en volkscultuur dat hier altijd heeft voortgeleefd.

Rocca di Luna

Juli In de week van de volle maan, een feest van drie dagen vol evenementen en shows, theater, muziek, poëzie en animatie. Het hele oude centrum, de Malatesta-burcht, de pleinen en de straten veranderen in een perfect scenario voor deze ontspannen en gezellige atmosfeer.

Feest van de kastanje

De zondagen van oktober Feest van een vrucht die hier wordt geraapt in de honderdjarige kastanjebossen die relatief laag liggen en aan de olijfgaarden grenzen. Kastanjes te kust en te keur, op iedere mogelijke wijze bereid, en verder muziek, dans, een gastronomische markt en wijn die uit de dorpsfontein stroomt.

Levende kerststal

Kerstperiode Het oude centrum verandert in een meeslepend podium om de geboorte van Jezus op te roepen. Het publiek dat de kerststal langs de oude muren volgt bij een verlichting van fakkels en vuur te midden van gekostumeerde figuranten, raakt betoverd door de sfeer waarbij het zich betrokken voelt. Dit blijft een van de meest populaire initiatieven in Romagna. Tijdens zon- en feestdagen worden er Kerstmarkten gehouden.

de 14de-eeuwse
gotische Porta Curina

Saludecio

wetenswaardigheden

Dit elegante plaatsje wordt gekenmerkt door een 19de-eeuwse soberheid en niet voor niets vindt hier in augustus het *800 Festival* (*festival van de 19de eeuw*) plaats. Al van veraf tekent het mooie silhouet van het dorp zich af en is het duidelijk dat Saludecio, zowel wat landschap als wat de historisch-architectonische context betreft veel te bieden heeft. Te midden van uitgestrekte, glooiende heuvels wisselen chique gebouwen, statige kerken en eenvoudige dorpswoningen elkaar af. Ook in het verleden had men deze gunstige ligging in de heuvels ontdekt, zoals vonden uit de Romeinse tijd en de late middeleeuwen tonen. Vanaf de 13de eeuw veranderden de Malatesta's de plaats in een verdedigingswerk, niet alleen vanwege de strijd tegen de Montefeltro's, maar ook om productieve redenen. Zij versterkten de burcht en de ommuring, wat nog steeds aan het oude centrum te zien is met zijn kleine steegjes binnen de muren en de twee monumentale toegangspoorten ter verdediging van de burcht. Ook om deze reden heeft Saludecio na de val van de *Signoria* - het fragiele evenwicht stortte in 1462 ineen toen Federico da Montefeltro Saludecio van Sigismondo won en het aan de kerk schonk - zijn rol behouden, ook dankzij machtige families die hier prachtige gebouwen en kerken bouwden, en intellectuelen en kunstenaars die hier beroemd werden: een getuigenis hiervan is het werk van Guido Cagnacci die werken van een onschatbare waarde heeft achtergelaten. In de 19de eeuw beleefde de plaats een nieuwe bloeiperiode, er werden bestuursinstellingen en diensten opgericht en Saludecio werd de belangrijkste plaats van het dal. Een grote rol in het leven van de bevolking speelde de Zalige Amato Ronconi, die in de 14de eeuw leefde en vervolgens eeuwenlang door zijn volgelingen werd vereerd. Aan hem zijn het heiligdom en het museum gewijd. Nu streeft Saludecio ernaar haar bezoekers een nieuwe vorm van gastvrijheid te bieden; dit blijkt onder meer uit evenementen als *Saluserbe*, waaruit ook de "Italiaanse tuin" in de buurt van Porta Montanara is ontstaan, het *800 Festival* en het schilderen van de *murales* op de muren tijdens het festival onder de ogen van het publiek, waardoor het nu ook deel uitmaakt van de "*Città dei muri dipinti*" ("Vereniging van steden met beschilderde muren").

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Saludecio
Piazza Beato Amato Ronconi, 1
tel. +39 0541 869701 fax +39 0541 981624
info@comunesaludecio.it - www.comunesaludecio.it

Bureau Toeristische Informatie Saludecio
Piazza Beato Amato Ronconi, 8
tel. +39 0541 869731 fax +39 0541 869732
uit.saludecio@comune.saludecio.rn.it - www.comunesaludecio.it

bezienswaardigheden

Porta Marina 14de eeuw Via dit mooie bouwwerk met toren en lancet-boog komt men uit op het belangrijkste plein van het dorp.

Belvedere een panoramisch balkon met uitzicht op zee waar het Monument voor de Gesneuvelden (1928), de fontein en het aan Santiago de Compostela gewijde plein liggen; hier begint de Viale dei Tigli die naar de “Giardino all’Italiana” (Italiaanse Tuin) en het Parco delle Rimembranze aan de Porta Montanara voert.

Piazza Beato Amato Ronconi Het regelmatig gestructureerde plein dat uit de tijd van Sigismondo Pandolfo Malatesta stamt, is het hart van het plaatsje en hier liggen de parochiekerk en het stadhuis.

Stadhuis Zetel van diverse culturele instellingen zoals het **theater, de bibliotheek** en de **permanente tentoonstelling van aandenkens aan Giuseppe Garibaldi**, binnenkort het **Museo Risorgimentale**, waar men via een strenge neoclassicistische zuilengang aankomt. Hij is gelegen op de oude Malatesta-burcht waarvan men binnen nog sporen van de muren kan zien.

Parochiekerk van San Biagio, 1930 Heiligdom van de Beato Amato 18de eeuw Deze imposante structuur in perfect neoclassicistische stijl, die op de plaats staat van een oude middeleeuwse kerk, wordt om haar afmetingen, rijkdom aan kunstwerken en de relieken van de Zalige Ronconi die zich hier bevinden als dé kathedraal van het Conca-dal beschouwd.

Museum van Saludecio en van de Zalige Amato Het museum is

vorige pagina
**structuur van de toren
van de Porta Marina
die op het dorpsplein
uitkomt**

rechts
**“De processie van
het heilige sacrament”
van Guido Cagnacci
in het museum van
Saludecio en van
de Beato Amato**

verbonden met de kerk en is een klein juweel dat meubilair, paramenten, huisraad, devotionalia en ex voto's bewaart als getuigenis van de cultus van de Zalige; in de kerk zelf vindt men belangrijke werken, waaronder de *Onthoofding van Johannes de dooper* van Claudio Ridolfi, ook wel "Veronese" genoemd, 1605, *De processie van het heilige sacrament*, 1628, van Guido Cagnacci en, van dezelfde schilder, *Paus Sixtus*, 1628.

Stadtoeren 14de eeuw De toren die van oorsprong middeleeuws is, is kenmerkend voor het silhouet van Saludecio.

Klooster van de Gerolomini 17de eeuw Dit klooster, dat een eenheid met de kerk vormt, al vanaf de mooie classicistische poort, is een belangrijk complex in het hogere deel van het dorp.

Porta Montanara 14de eeuw Deze poort tegenover Porta Marina is gefortificeerd maar minder indrukwekkend en overziet de Apennijnen om de Montefeltro's te kunnen controleren.

De murales Een veelkleurig en origineel museum *en plein air* te midden van steegjes en pleinen van het oude centrum van Saludecio, op zoek naar de Uitvindingen van de 19de eeuw: schilderijen die iedere zomer ter gelegenheid van het 800 Festival op de muren van de huizen worden geschilderd (circa 50 werken) door de artiesten van "Genius Loci - Ar.Per.C." (Cultuur- Kunst en Milieuvereniging van Castellabate-Salerno). Door deze werken is Saludecio een van de belangrijkste leden van AsslPaD (Italiaanse Vereniging Beschilderde Dorpen) en van Res Tipica.

Astronomisch Observatorium "N. Copernico" In het landschap van Santa Maria del Monte zijn twee telescopen op het firmament gericht. Een hiervan wordt voor wetenschappelijk onderzoek gebruikt, de andere staat ter beschikking van het publiek.

Kasteel van Meleto Fascinerende versterkte burcht in het gelijknamige buurtschap op enkele kilometer van het centrum, waar nog stukken van de ommuring bestaan, met een grote binnenplaats. Dit is een echt balkon met uitzicht op de Adriatische zee en van hieruit ziet men de dalen van de Tavollo en de Foglia.

Kasteel van Cerreto Klein, bijzonder mooi dorp in het Ventena-dal. Midden in de groene natuur heeft het nog resten van de middeleeuwse gefortificeerde structuren en verheft de stadstoren die nu klokkentoren van de kerk is, zich boven het oude centrum. Hier worden de eeuwenoude carnavaleske rituelen weer tot leven gebracht, die met maskers en kostuums merkwaardige verhalen van de bewoners navertellen. Enkele personages zijn bijvoorbeeld de klimop-man, de oude vrouw, de graven en de harlekijn, en de strohalm die tot grote hilariteit van het publiek in brand wordt gestoken.

niet te vergeten

De vrome geschiedenis van een plaats die men niet mag missen

Het feit dat de schutspatroon van Saludecio op 17 maart 1776 na het canonisatieproces door paus Pius VI tot zalige werd verklaard, heeft de plaats veel voordelen gebracht. Amato Ronconi werd hier in 1226 geboren en omdat hij al op zeer jonge leeftijd besloot het Evangelie volgens de oorspronkelijke franciscanergeest te leven, trad hij toe tot het nabijgelegen klooster van Formosino. Franciscus is altijd de inspiratiebron van het berouwvolle en barmhartige leven van Amato geweest die er net als de heilige voor koos een zwervend bestaan te leiden, eerst binnen de streek en vervolgens verder weg. Hij bezocht tot vijf maal toe het heiligdom van Sint-Jakobus in Santiago de Compostella in Spanje. Hij droeg een pelgrimshabit met een leren koord waaraan een buidel hing voor aalmoezen. Om zijn hals droeg hij een schelp die alleen de pelgrims van Santiago als getuigenis van hun tochten mochten dragen en die een groot respect inboezemde. Wanneer hij niet op reis was werd zijn huis een herberg voor pelgrims die hij ontving en te eten gaf. En als de voedselvoorraad op was, vond er een wonder plaats, zoals het wonder van de rapen. Deze waren 's morgens vroeg gezaaid en waren na nog geen dag al van enorme afmetingen. Al snel richtten armen en rijken zich tot Amato, niet zozeer om de wonderen die hij verrichtte maar omdat hij voor de gelovigen opkwam. Tijdens zijn vijfde pelgrimstocht naar Santiago de Compostela, voorspelde een engel hem zijn dood. Bij zijn thuiskomst schonk hij al zijn bezittingen aan het benedictijnse klooster van San Giuliano di Rimini, waarna hij stierf. Dit was in 1292. Zijn stoffelijk overschot werd aan de gelovigen geopenbaard en in plaats van te ontbinden, ademde het een paradijselijke geur uit en bleef het in een perfecte staat. Velen werden door de aanraking van zijn lichaam genezen van ziektes en kwalen. Vanaf de dag na zijn dood begonnen de mensen hem "de zalige" te noemen en in 1776 werd hij officieel zalig verklaard. In de moeilijke jaren onder de Napoleontische bezetting werd een tempel voor hem opgericht waar zijn lichaamsresten zich bevinden. Deze tempel wordt druk door pelgrims bezocht. Ook het aangrenzende museum is aan hem gewijd. Het onderzoek omtrent de heiligverklaring is voltooid met een afdruk van de *Positio* van de Congregatie voor de Heilig- en Zaligsprekingsprocessen. Tot zijn meest beroemde wonderen behoort de bescherming die de Zalige biedt aan het dorp in momenten van gevaar; zijn doodskist bleef tijdens bombardementen van 1944, die het heiligdom verwoestten, intact.

evenementen

800 Festival

Eerste tien dagen van augustus Dit is een van de meest bekende initiatieven van het gebied om Rimini, en wordt al dertig jaar in de provincie gevierd. Dit evenement waardoor Saludecio in heel Italië bekend is geraakt, presenteert zich als een festival van muziek, dans, proza, voorstellingen, straatartiesten en tentoonstellingen, allemaal geïnspireerd op de 19de eeuw. Antiek- en kunstnijverheidsmarkten, historische scenario's, restaurants, kunstenaars en schilders. Elk jaar wordt het festival aan een verschillende Europese hoofdstad gewijd.

800 Festival Evenementen

In de loop van het jaar In het teken van het inmiddels beroemde “kwaliteitsmerk” vinden er het hele jaar door “19de-eeuwse” initiatieven plaats (congressen, meetings, themamaltijden, workshops, enz.). De initiatieven zijn vooral gewijd aan **Garibaldi** en de periode van het **Risorgimento**, en **“800. NNT NeroNotteTeatro”**, een klein maar betekenisvol festival gewijd aan de nachtelijke sfeer en aan de literatuur van de 19de eeuw dat in het bijzondere Kasteel van Melegnano plaatsvindt: een tentoonstelling van alle facetten en artistieke uitingen van het “donkere theater”.

Saluserbe

25 April en omliggende dagen Deze afspraak in de lente is al meer dan twintig jaar een referentiepunt voor liefhebbers van natuurtherapie en alternatieve geneeskunde. Het evenement dat is gewijd aan natuur, kruiden en milieu, heeft een belangrijk positie veroverd in het regionale panorama van initiatieven op het gebied van natuurlijke voeding, alternatieve geneeskunst, bioarchitectuur, duurzaamheid en herstel van de tradities. Naast lezingen en meetings, vinden er kunsttentoonstellingen en demonstraties van ambachtelijke beroepen plaats. Langs de straten en pleinen de voorjaarsmarkt en verschillende restauratiepunten met themamenu's.

Homo viator, de pelgrim van de sterren

Eind mei, oude dorpscentrum en geboortehuis van de Zalige Amato Ronconi
Dit onlangs ontstane evenement draait om de historische en culturele figuur van de Zalige Amato Ronconi, schutspatroom van Saludecio en pelgrim in het middeleeuwse Europa. Tijdens het evenement vinden culturele en artistieke initiatieven plaats.

links
**antiekmarkten en
voorstellingen op
straat tijdens het
800 festival**

Mondaino

wetenswaardigheden

Een eerste blik op deze gemeente in het middelste Conca-dal is zowel verrassend als ontroerend: het dorpje binnen de burcht met zijn mooie halfcirkelvormige plein lijkt op een filmset die historische feiten doet herleven. Het heeft een duidelijke muzikale achtergrond dankzij het fanfarekorps en de accordeonfabriek van de gebroeders Galanti. Om zijn ligging in de ongerepte groene natuur, waar herten door de weiden graasden die nog steeds in te streek te zien zijn, wordt het ook de "hertenberg" genoemd. Hier verjoegen de Etrusken tijdens hun uitbreiding naar het platteland de Umbriërs. Vervolgens blokkeerden de Romeinen de invasie van de Galliërs en creëerden zij de mythe van de oorsprong van het dorp die verbonden was aan Diana, godin van de jacht en de bossen, maar ook van de maan en de heksen. In de Romeinse tijd werd er een tempel voor haar opgericht, waarvan de naam *Vicus Dianensis* getuigt. De nieuwe naam, *Mons Damarum*, werd verkregen toen het Christendom zich uitbreidde en veranderde vervolgens in Mondaino. De plaats werd van groot geo-politiek belang, toen de Malatesta's besloten hier een bolwerk van te maken op de grens met de Montefeltro-gebieden, de hertogen van de gebieden in het hoge Conca-dal en van Urbino, die op slechts 25 km afstand lagen. De familie uit Rimini was al in 1289 aanwezig en versterkte door de jaren heen de muren, de poorten en de burcht in zijn geheel, waar zich politieke ontmoetingen voordeden, zoals voor de ondertekening van vredesverdragen. Zo vond in 1393 een ontmoeting tussen Carlo Malatesta en Antonio da Montefeltro plaats en daarna, in 1459, tussen Sigismondo Pandolfo en Federico. Helaas duurde dit verdrag niet lang want drie jaar later veroverde Federico Mondaino en schonk het aan de kerk. Dit leidde echter niet tot zijn verval want het bleef een van de belangrijkste burchten van het Conca-dal die zich in de daaropvolgende eeuwen met mooie bouwwerken, zowel civiele als kerkelijke, verrijkte en zijn structuur intact hield. Nu nog kan men de burcht bewonderen via de ingang bij Porta Marina. In augustus wordt hier een stuk geschiedenis op zeer zorgvuldige en kundige manier opnieuw tot leven gebracht. Men kan hier genieten van de natuur, kunst en cultuur, ook in de mooie

musea die de geschiedenis tot aan ver verwijderde geologische periodes beslaan. Ook ligt hier het *Arboretum*, een magische plek net buiten het centrum. Dit is een park met een milieudocumentatiecentrum, een theater en twee gastenverblijven voor bezoekers die hier komen om deel te nemen aan de *PerCorsi* ("wegen") over kunst, communicatie en natuur. Fabio Tombari, de schrijver van ware bestsellers in de jaren 30 en 40 van de 20ste eeuw heeft hier geleefd, en schreef ironische verhalen over het leven in de provincie: *I Ghiottoni* ("De lekkerbekken") waarover hij schrijft (hij schreef hier zowel *I Ghiottoni* als *Frusaglia*) bezoeken de plaats nog steeds, vooral in de herfst wanneer hier in de tijd van de truffels een jaarmarkt plaatsvindt, de net geperste olie voor het eerst wordt geproefd en de fossa-kaas uit de kuilen wordt gehaald.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Mondaino

Piazza Maggiore, 1 - tel. +39 0541 981674 fax +39 0541 982060
segreteria@mondaino.com - www.mondaino.com

Pro Loco Vereniging van Mondaino

via Montebello, 36 - tel/fax +39 0541 869046
info@paliodeldaino.it - www.paliodeldaino.it

bezienswaardigheden

Porta Marina 15de eeuw Dit is de mooie toegangspoort tot het dorp uit de tijd van de modernisering van de verdedigingsstructuur, uitgevoerd door Sigismondo Pandolfo Malatesta.

Piazza Maggiore 19de eeuw Dit is het meest indrukwekkende plein van de provincie: een brede halve cirkel met een neoclassicistische zuilengang. Hierop komt de hoofdstraat Via Roma uit en daarom wordt het plein liefkozend de "koekenpan" genoemd. Van hieruit ziet men het beroemde Malatesta-kasteel oprijzen. Het kasteel is de plaats waar de *Palio del Daino* tussen de verschillende wijken van het dorp wordt gehouden.

Malatesta-kasteel 14de-15de eeuw Ooit van fundamenteel belang voor de *Signoria*, is hier het *palatium* van bewaard dat door Sigi-

vorige pagina
**Porta Marina,
gebouwd in opdracht
van Sigismondo
Pandolfo Malatesta**

rechts
**Piazza Maggiore
tijdens de
fascinerende
"Palio del Daino"**

smondo werd uitgebreid en verbeterd. De massieve vierkante structuur heeft hellende muren en ghibellijnse kantelen. Hoewel hij erin slaagde het te veroveren, noemde Federico da Montefeltro het een "sterke en belangrijke vesting, die absoluut onneembaar is". Hierbinnen bevinden zich het stadhuis en de paleontologische afdeling van het museum van Mondaino. In de zaal op de bovenste verdieping, Durantino genaamd, is een fresco met de *Madonna del Latte* van Bernardino Dolci (15de eeuw) bewaard gebleven, die afkomstig is uit het Clarissenklooster. Van hieruit bereikt men het terras dat over het hele bewoonde centrum uitkijkt en een ongeëvenaard uitzicht op de Apennijnen en de Adriatische zee biedt. In de kelders bevinden zich twee middeleeuwse gangen die voor militaire doeleinden en de watertoevoer waren aangelegd.

De rondgang om de stadsmuren Vanaf de weg om de muren heeft men een goed zicht op het oude centrum. Ooit was de ommuring indrukwekkend en beschikte over 13 torens.

Clarissenklooster Groot complex van meerdere gebouwen uit verschillende tijden met een mooie tuin. In het kerkje vindt men enkele 17de-eeuwse houten kruisbeelden.

Parochiekerk van San Michele Arcangelo 18de eeuw Deze kerk werd op de oude aan Diana gewijde tempel gebouwd en bevat werken uit de 15de en 16de eeuw en interessante antependia uit dezelfde periode.

Ex-klooster van Sint-Franciscus Net buiten het centrum op de Formosino-heuvel ligt dit klooster uit de 13de eeuw. Paus Clemens XIV die uit Santarcangelo kwam maakte ooit deel uit van dit klooster.

Musea Mondaino: Paleontologische Afdeling De zalen van dit museum tonen fossielen afkomstig van plaatselijke fossiellagen in de rotsen, die ooit door de zee waren omspoeld en minstens 12 miljoen jaar oud zijn. Bijzonder interessant zijn de visfossielen en die van bijzondere planten. **Afdeling van de Mondaino Maiolica** Deze omvat een selectie majolica uit de middeleeuwen en de renaissance die in Mondaino is teruggevonden, wat een belangrijk productiecentrum was en verbonden was aan de scholen van Urbino, Casteldurante, Pesaro en Rimini. **Torre Portaia** Waarheidsgetrouwe reconstructie van een uitkijkpost uit 1450.

De Galanti-fabriek In dit gebouw niet ver van het centrum werden de accordeons vervaardigd die Amerika hebben doen dromen. Zolang het museum niet wordt geopend, moet men zich voor een bezoek aan de fabriek tot de Pro Loco wenden. Een bezoek aan de magische ruimte waar de accordeons tijdelijk zijn opgeslagen, is fascinerend.

Parco Arboreto Op enkele kilometer van het bewoonde centrum bevindt zich in het plaatsje Bordoni een botanische tuin van negen hectare met meer dan 6000 planten, twee bossen, een vijver en gemar-

keerde paden. Het is eveneens een *Centrum voor milieuopvoeding* dat is geopend voor het publiek, waar studie- en onderzoeksprojecten worden ontwikkeld.

Theater en gastenverblijven Arboreto Het nieuwe theater is in het landschap verwerkt als een groot blad op het gras. De hele structuur is in harmonie met de omgeving. De plaats wordt bezocht door bekende en onbekende personen die deelnemen aan de *Per-Corsi* (wegen) over kunst, communicatie en natuur; deze bestaan uit een serie bijeenkomsten die de beeldende en de theaterkunst, het woord en zijn betekenissen, het landschap en zijn cultuur behandelen. Zij worden door de gelijknamige vereniging beheerd.

Val Mala Dit gebied in het mooie landschap met prachtige paden is vooral van belang om zijn historische en natuurlijke aspecten.

niet te vergeten

Een fascinerende Palio om de herinnering te bewaren

In augustus ondergaat het dorp een metamorfose, het vult zich met vaandels, banieren en wapenschilden, stro en hooibergen, kooien, wapens en pluimvee. Het doel hiervan is het verleden tot leven te brengen om het heden te waarderen. Hiervoor is niets geschikter dan de *Palio del Daino* die ook buiten de regio beroemd is geworden. Rondom deze gebeurtenis vinden vele andere buitengewone evenementen plaats en alles is tot in de details verzorgd. Zo is er een gevarieerd feest ontstaan dat de bezoekers aantrekt en fascineert en meesleept in de suggestieve en spectaculaire sferen die worden gecreëerd. Het succes hiervan is niet alleen te danken aan de mooie achtergrond die het dorp biedt, maar ook aan de originaliteit van het aanbod aan initiatieven en de zorg waarmee deze worden gepresenteerd. De binnenkomst via Porta Marina is op zijn minst gezegd triomfaal: ridders, soldaten, jonkvrouwen, hofnarren, magiërs, valkeniers en muzikanten, allemaal rigoreus in 15de- en 16de-eeuwse kostuums. Bij muziek uit de toenmalige tijd en het geschreeuw van koopmannen ontvangen figuranten de gasten en begeleiden hen naar het dorp waar iedere kelder, werkplaats of woning is ingericht als hospitaal, lazaret, bakkerij, herberg, bordeel, wapensmederij of glasblazerij. De bezoekers worden verzocht hun geld voor antieke munten in te wisselen om de reis door het verleden zo reëel mogelijk te maken. Met de stroom van het publiek worden de bezoekers meegevoerd naar een andere tijd waar ze de ambachten als valkenier, hoefsmid, smid, herder en wolspinner kunnen aanschouwen. Dan begint de *palio*, waar de vier historische *contrade*, de districten van het dorp *Borgo*, *Castello*, *Contado* en *Montebello* elkaar uitdagen. Niet

alleen de ogen, maar ook het reukorgaan wordt nu ingeschakeld. En terwijl men aan meerdere kanten geuren van geneeskundige kruiden en specerijen ruikt, bereidt zich het smaakzintuig voor, nu ook geuren van gegrild vlees, varkensvlees aan het spit, paddenstoelen en gebak uit de oven, waarneembaar worden. Nu kan men van de plaatselijke gerechten genieten, van het vlees tot de kaas, zonder echter de groenten en piadina's over te slaan. Weinig andere evenementen zijn in staat zo'n compleet gevoel van voldaanheid te bieden, een mengsel van rust, nieuwsgierigheid, bewondering, deelname en goedkeuring.

evenementen

Latinus Ludus

Mei-juni Dit is een vertaalcompetitie vanuit het Latijn voor studenten, ter ere van Don Sebastiano Sanchini, de huisonderwijzer van Giacomo Leopardi.

Muziekfeest van Mondaino

Juli Dit feest was oorspronkelijk aan fanfarekorpsen gewijd maar heeft in de ruim dertig jaar van zijn bestaan het muzikale bereik uitgebreid.

Palio del Daino

Half augustus De districten dagen elkaar uit in de Palio: een feest van vier dagen met spelen, evenementen en scenario's die de middeleeuwen en renaissance tot leven brengen.

Fossa Tartufo e Cerere (vruchten afkomstig van de godin Ceres)

Twee zondagen in november Markt met typische producten: olie, honing, kaas, waaronder de fossa-kaas die sinds enige tijd ook hier weer volgens de traditie wordt gerijpt, en de witte truffel van de heuvels van Rimini.

I per-corsi d'arte de "l'Arboreto" (Wegen naar de kunst in het Arboretum)

Arboretum, het hele jaar door Het theater en de gastenverblijven bieden voortdurend workshops, lezingen en voorstellingen met thema's die verbonden zijn aan de toneelkunst en de communicatie.

**de smalle straten
gevuld met bezoekers
tijdens evenementen
in de zomer**

Montegridolfo

wetenswaardigheden

Het dorp behoort tot de “*Mooiste dorpen van Italië*”.

Dit bijzonder mooie en uitnodigende dorpje beschikt over een kasteel waarover al rond het jaar 1000 werd gesproken en dat nog helemaal intact is. Het is omgeven door hoge stadsmuren met een enkele ingang en met een toren die zich boven de 16de-eeuwse poort bevindt. De structuur heeft geen drastische urbanistische ingrepen ondergaan en dankzij een zorgvuldige restauratie bevindt het dorp zich in zijn huidige staat. Het resultaat is een openluchtmuseum met een praktisch perfecte historisch-architectonische reconstructie. Dit zijn de premissen waardoor het als accommodatie een referentiepunt is geworden in de heuvels van Rimini voor een luxe-toerisme van hoog niveau en hoge kwaliteit. De uitstekende hotels bieden een verblijf vol rust aan met unieke momenten, waarin het culturele aanbod een belangrijke rol speelt dankzij het museum, de muzikale momenten en de belangrijke, prestigieuze kunstwerken die men hier vindt. Omdat Montegridolfo tussen het Conca-dal en dat van de Foglia ligt, kijkt men ook over de Marche uit. Hiervan heeft het dorp ook altijd de gevolgen ondervonden, omdat het vaak betrokken werd in de strijd tussen de twee machtige *Signoria's* Malatesta en Montefeltro. Deze gebieden vormden slagvelden en de bevolking was gewend aan plunderingen, verrassingsaanvallen en overvallen. Hoewel de heren van Rimini er alles aan deden om barrières te creëren en de verdedigingswerken te versterken, gaven de heersers van Urbino het nooit op. Het plaatsje werd meerdere malen gedeeltelijk verwoest en werd in 1336 het zwaarst getroffen. De Malatesta's die hier tot de 16de eeuw heersten, herbouwden de burcht echter snel, verhoogden de muren en versterkten het met vier torens. Na drie eeuwen onder de heerschappij van de heren van Rimini, volgde Montegridolfo het lot van het omliggende gebied en viel het achtereenvolgens in handen van de hertog Valentino Borgia, de Venetiaanse Republiek en de pauselijke staat.

Toeristische informatie

Gemeentehuis van Montegridolfo

via Roma, 2 - tel. +39 0541 855054 fax +39 0541 855042

info@montegridolfo.eu - www.montegridolfo.eu

Bureau Toeristische Informatie Montegridolfo

Via Borgo, 2 - tel/fax +39 0541 855067

uit_montegridolfo@libero.it

bezienswaardigheden

Ringmuur De indrukwekkende muur die door de familie Malatesta werd aangelegd beschikt over mooie torens. Wanneer men naar het kasteel gaat, loopt men langs een deel van de muur alvorens de enige toegangspoort te bereiken. Van hieruit is het uitzicht over de zee en de heuvels prachtig.

Poort van het kasteel De elegante poort waarboven de toren zich verheft dateert uit de 16de eeuw. Via een verhoogde loopgraaf bereikt men de toren, terwijl men onder de poort op het plein uitkomt waar het stadhuis ligt. In het midden van het plein ligt de Viviani-kapel met een reproductie van de zwarte Madonna. De kapel heeft de plaats ingenomen van de verwoeste 13de-eeuwse kerk die hier stond.

Oude centrum De structuur is middeleeuws en bestaat uit smalle districten waarvan sommige overdekt zijn. Het centrum ademt een ouderwetse, harmonieuze sfeer uit terwijl de kleine winkels en restaurants zeer bij de tijd zijn.

Palazzo Viviani Interessant gebouw op de resten van de burcht. Het is nu een gerenommeerd hotel met restaurant, winter tuin en park. Het dankt zijn naam aan een edelman uit Urbino die door Napoleon tot ridder werd geslagen.

Kerk van San Rocco 14de eeuw Het buiten de muren gelegen Oratorium is simpel van vorm en heeft een poort met spitsbogen. Oorspronkelijk heette het de kerk van Santa Maria of van het "Ospedale", omdat het naast het gastenverblijf voor pelgrims lag, zoals in die tijd gebruikelijk was. De fresco's in de kerk zijn aan de Madonna gewijd en zijn op bijzondere wijze gestructureerd. Er zijn drie afbeeldingen van Maria uit

vorige pagina
**het oude plaatsje
Montegridolfo,
betwist door de
machtige Signorie
Malatesta
en Montefeltro**

rechts
**16de-eeuwse poort
naar het kasteel
met toren**

verschillende eeuwen die elkaar overlapt maar die men dankzij restauraties nu afzonderlijk kan zien. Dit zijn de *Madonna col Bambino in trono e angeli tra i SS. Rocco e Sebastiano*, van een onbekend schilder uit de Marche (1427 of 97) en de afbeeldingen met hetzelfde onderwerp waarvan een is toegeschreven aan Girolamo Marchesi uit Romagna (1520-25) en de ander het werk is van Guido Cagnacci (1623).

Kerk van San Pietro 20ste eeuw Deze kerk is langs de weg naar Trebbio gebouwd op resten van een romaanse *pieve* (parochiekerk). In een 15de-eeuwse fresco met Jezus op het Kruis worden ook de nabijgelegen kastelen afgebeeld.

Museum van de Gotische Lijn Dit bevindt zich in een opnieuw opgebouwde bunker onder de muren, en toont vondsten uit de tijd van de Gotische Lijn, alsmede foto- en documentatiemateriaal.

Trebbio, Heiligdom van de Beata Vergine delle Grazie 16de eeuw Dit buurtschap staat bekend om zijn restaurants en is van oudsher een bestemming van pelgrims vanwege de kerk die is gebouwd op de plaats waar de Madonna is verschenen. Uit dezelfde periode stamt het doek met de Verschijning van de Madonna, in 1549 door Pompeo Morganti di Fano vervaardigd. Het huidige bouwwerk heeft een 18de-eeuwse structuur en is meerdere malen gerestaureerd.

niet te vergeten

De herinnering aan een land in oorlog

Via de weg onder de muren bereikt men het Museum van de Gotische Lijn en van daaruit de elf *Rifugi* (schuilkelders) waarvan er een onder leiding van een gids bezocht kan worden. Hier ziet men waar de slag van Montegridolfo en de doorbraak van de Duitse verdedigingslijn plaatsvond (31 augustus -1 september 1944). En hier heeft men de originele naam (Götenstellung) in stand willen houden die Hitler aan de verdedigingslijn had gegeven. Deze Gotische Lijn liep langs de Apennijnen, van Massa Carrara tot aan de Adriatische zee bij Pesaro. Het museum is opgericht op het punt waar de Duitsers een uitkijkpost over het Foglia-dal hadden gevestigd, waar zij verwachtten dat de geallieerden zouden aanvallen. Toen dit gebeurde werd de Lijn eindelijk doorbroken. De Duitsers hadden de opmars van de geallieerden zo lang mogelijk tegengehouden, maar de verliezen waren enorm: Duitsland telde ongeveer 75.000 doden, gewonden en vermisten, de geallieerden circa 65.000. Voor Rimini en haar heuvelgebied was deze doorbraak dramatisch, die een van de meest doorslaggevende momenten was van de Tweede Wereldoorlog, waarin 1.200.000 soldaten en duizenden vliegtuigen, kanonnen en tanks betrokken waren. De tentoonstelling is in twee delen verdeeld. In het

eerste gedeelte begint zij met een Engelse militaire “bijbel” in de bovenzak van het uniform op de hoogte van het hart, en vervolgt met een verzameling van oorlogssouvenirs zoals patroonhulzen, granaatscherven, gasmaskers en veel soorten wapens. Dit gedeelte eindigt met fotografisch materiaal dat de chronologische volgorde van de gebeurtenissen volgt. In het tweede gedeelte worden modellen van het door de geallieerden en de Duitsers gebruikte oorlogsmateriaal getoond. Aan de wanden hangt propagandistisch materiaal uit 1943-45, waaronder posters, pamfletten, kaarten van zowel Italiaans-Duitse afkomst als van de geallieerden, dat via thema's is gerangschikt. De tentoonstelling eindigt met een symbolisch oorlogssouvenir: een metalen patroonhuls in het nest van een koolmeesje. Dankzij de beschikbaarheid van dezelfde vrijwilligers die het museum hebben opgericht worden er bezoeken en workshops georganiseerd. Het museum vertegenwoordigt een van de meest belangrijke punten van het “Sistema Territoriale a Rete Linea Gotica”, dat momenteel wordt opgericht door de plaatselijke en regionale instellingen om het historisch-culturele erfgoed met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog te bewaren.

evenementen

Processie van de Via Crucis

Goede Vrijdag Een honderdtal figuranten voeren de Passie van Christus op.

Een kasteel vol stemmen

Juli, augustus Beroemde namen uit de opera- en concertwereld treden op in de betoverende sfeer van de straatjes van het dorp.

De bevrijding van Montegridolfo

Eind augustus Historische opvoering van de slag om de bevrijding van Montegridolfo met oorlogsmateriaal uit de Tweede Wereldoorlog en figuranten in uniform. Bezoeken met gids aan het Museum van de Gotische Lijn, toneelopvoeringen, achtergrondinformatie, enz..

De nieuwe olie op tafel

2° zondag van december Afspraak voor de liefhebbers van extravergine olie, om de uitstekende plaatselijke producten te leren kennen. Al heel lang wordt de olijventeelt in deze heuvels gedocumenteerd: de olijf is afgebeeld op het wapenschild van de plaats. Prijsuitreiking aan de beste producent van het jaar.

Hoe bereikt u ons

Met het vliegtuig

Rimini Internationaal
Vliegveld "F. Fellini" **4.5 km**
vanaf het stadscentrum

Forlì Internationaal
Vliegveld "L. Ridolfi" **40 km**

Ancona Internationaal
Vliegveld "R. Sanzio" **90 km**

Bologna Internationaal
Vliegveld "G. Marconi" **100 km**

Afstanden

Amsterdam, 1.405 km
Berlijn, 1.535 km
Brussel, 1.262 km
Boedapest, 1.065 km
Frankfurt, 1.043 km
Londen, 1.684 km
München, 680 km
Parijs, 1.226 km
Praag, 1.089 km
Warschau, 1.533 km
Wenen, 887 km
Zurich, 645 km

Met de auto

De snelweg A14 verbindt Rimini in de noordelijke richting met Bologna/Milaan en naar het zuiden met Bari

Vier afslagen:

Rimini Nord
Rimini Sud
Riccione
Cattolica

Afstanden

Bologna, 121 km
Florence, 165 km
Milaan, 330 km
Napels, 586 km
Rome, 325 km
Venetië, 270 km

Met de trein

De Riviera is verbonden met de rest van Italië via de treinlijnen Milaan-Bologna-Bari en Ferrara-Ravenna-Rimini.

Afstanden

Rimini-Bologna: 1 uur
Rimini-Florence: 2 uur
Rimini-Rome: 4 uur
Rimini-Milaan:
minder dan 3 uur

Regione Emilia Romagna

Provincia di Rimini

Provincia di Rimini

www.riviera.rimini.it